

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแยกตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ภาษาอังกฤษ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ
 - 2.1 ความหมายของความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ
 - 2.2 แนวทางในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง
 - 2.3 การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ
 - 2.4 การวัดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ
 - 2.4.1 การวัดความสามารถในการฟัง
 - 2.4.2 การวัดความสามารถในการพูด
 - 2.4.3 การวัดความสามารถในการอ่าน
 - 2.4.4 การวัดความสามารถในการเขียน
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา
 - 3.1 ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา
 - 3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับความคิด
 - 3.3 องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา
 - 3.4 การวัดความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา
 - 3.5 การประเมินผลความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีพหุปัญญา
 - 4.1 ความหมายของพหุปัญญา
 - 4.2 หลักการและแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา
 - 4.3 ทฤษฎีพหุปัญญา
 - 4.4 องค์ประกอบของพหุปัญญา
 - 4.5 ความสำคัญในทฤษฎีพหุปัญญา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

10

4.6 การจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีพหุปัญญา

5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ภาษาอังกฤษ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

กรมวิชาการ (2551 : 31-34) ได้จัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มีสาระสำคัญดังนี้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ สื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลก และสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

1. ภาษาเพื่อการสื่อสาร การใช้ภาษาต่างประเทศในการฟัง พูด อ่าน เขียน แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็น ดีความ นำเสนอข้อมูล ความคิดรวบยอดและความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างเหมาะสม

2. ภาษาและวัฒนธรรม การใช้ภาษาต่างประเทศตามวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ความสัมพันธ์ ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ภาษา และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับวัฒนธรรมไทย และนำไปใช้อย่างเหมาะสม

3. ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น การใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น เป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

4. ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก การใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ชุมชน และสังคมโลก เป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ ประกอบอาชีพ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้เรียนทุกช่วงชั้น โดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกภาษาให้มากที่สุดในทุกสถานการณ์ โดยผู้สอนต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และจัดกิจกรรมให้หลากหลาย ผลที่คาดว่าจะเกิดกับผู้เรียนคือ ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้ ใช้แสวงหาความรู้ใน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

11

การเรียนรู้วิชาอื่นๆ ถ่ายทอดวัฒนธรรมสู่สังคมโลกได้ ตลอดทั้งสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์
ใช้ในชีวิตประจำวันได้

โครงสร้างหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

โครงสร้างหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศกำหนดตามระดับ

ความสามารถทางภาษาและพัฒนาการของผู้เรียน (Proficiency-based) เป็นสำคัญโดยจัดแบ่งเป็น
4 ระดับ คือ

1. ช่วงชั้นที่ 1 ป. 1-3 ระดับเตรียมความพร้อม (Preparatory level)
2. ช่วงชั้นที่ 2 ป. 4-6 ระดับต้น (Beginner level)
3. ช่วงชั้นที่ 3 ม. 1-3 ระดับกำลังพัฒนา (Developing level)
4. ช่วงชั้นที่ 4 ม. 4-6 ระดับก้าวหน้า (Expending level)

สาระที่เป็นองค์ความรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศประกอบด้วย

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communication)

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม (Cultures)

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น (Connections)

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก (Communities)

คุณภาพผู้เรียน ช่วงชั้นที่ 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ
สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ สื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ ได้ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพ และ
ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของ
ประชาคมโลก และสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่าง
สร้างสรรค์ ประกอบด้วยสาระดังนี้

1. ภาษาเพื่อการสื่อสาร การใช้ภาษาต่างประเทศในการฟัง พูด อ่าน และเขียน
แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็น ตีความ นำเสนอข้อมูล ความคิดรวบ
ยอดและความคิดในเรื่องต่างๆและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลได้อย่างเหมาะสม

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ และแสดง
ความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา¹²

ตัวชี้วัดที่ 1. ปฏิบัติตามคำแนะนำในคู่มือ การใช้งานต่างๆ คำชี้แจง คำอธิบายและคำบรรยายที่ฟังและอ่าน

ตัวชี้วัดที่ 2. อ่านออกเสียงข้อความ ข่าว ประกาศ โฆษณา บทร้อยกรอง และบทละครสั้น ถูกต้องตามหลักการอ่าน

ตัวชี้วัดที่ 3. อธิบายและเขียนประโยคและข้อความให้สัมพันธ์กับสื่อที่ไม่ใช่ความเรียงรูปแบบต่างๆ ที่อ่าน รวมทั้งระบุและเขียนข้อความที่ไม่ใช่ความเรียงรูปแบบต่างๆ ให้สัมพันธ์กับประโยค และข้อความที่ฟังหรืออ่าน

ตัวชี้วัดที่ 4. จับใจความสำคัญ วิเคราะห์ความ สรุปความ ตีความ และแสดงความคิดเห็นจากการฟังและอ่านเรื่องที่เป็นสารคดีและบันเทิงคดี พร้อมทั้งให้เหตุผลและยกตัวอย่างประกอบ

มาตรฐานที่ ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดที่ 1. สนทนาและเขียนโต้ตอบข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและเรื่องต่างๆ ใกล้เคียงตัวประสบการณ์ สถานการณ์ ข่าว/เหตุการณ์ ประเด็นที่อยู่ในความสนใจของสังคม และสื่อสารอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม

ตัวชี้วัดที่ 2. เลือกลงและใช้คำหรือเรื่อง ให้คำแนะนำ คำชี้แจง คำอธิบาย อย่างคล่องแคล่ว

ตัวชี้วัดที่ 3. พูดและเขียนแสดงความต้องการ เสนอ ตอบรับ และปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือในสถานการณ์จำลอง

ตัวชี้วัดที่ 4. พูดและเขียนเพื่อขอและให้ข้อมูลบรรยาย อธิบาย เปรียบเทียบ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง ประเด็น/ข่าว/เหตุการณ์ที่ฟังและอ่านอย่างเหมาะสม

ตัวชี้วัดที่ 5. พูดและเขียนบรรยายความรู้สึกและแสดงความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ กิจกรรม ประสบการณ์ และข่าว/เหตุการณ์อย่างมีเหตุผล

มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ โดยการพูดและการเขียน

ตัวชี้วัดที่ 1. พูดและเขียนนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง ประสบการณ์ ข่าว/เหตุการณ์ เรื่องและประเด็นต่างๆ ตามความสนใจของสังคม

ตัวชี้วัดที่ 2. พูดและเขียนสรุปใจความสำคัญ/ แก่นสาระที่ได้จากการวิเคราะห์เรื่อง กิจกรรมข่าว เหตุการณ์และสถานการณ์ตามความสนใจ

ตัวชี้วัดที่ 3. พูดและเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรม ประสบการณ์ และเหตุการณ์ทั้งในท้องถิ่น สังคมและโลก พร้อมทั้งให้เหตุผลและยกตัวอย่างประกอบ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

13

2. ภาษาและวัฒนธรรม การใช้ภาษาต่างประเทศตามวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา

ความสัมพันธ์ ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ภาษา และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับวัฒนธรรมไทย และนำไปใช้อย่างเหมาะสม

มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

ตัวชี้วัดที่ 1. เลือกใช้ภาษา น้ำเสียง และกริยาท่าทางเหมาะสมกับระดับของบุคคล โอกาสและสถานที่ ตามมารยาทสังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา

ตัวชี้วัดที่ 2. อธิบาย/อภิปรายวิถีชีวิต ความคิด ความเชื่อ และที่มาของขนบธรรมเนียม และประเพณีของเจ้าของภาษา

ตัวชี้วัดที่ 3. เข้าร่วม แนะนำ และจัดกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมอย่างเหมาะสม

มาตรฐาน ต 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม

ตัวชี้วัดที่ 1. อธิบาย/เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างโครงสร้างของประโยค ข้อความ สำนวน คำพังเพย สุภาษิต และบทกลอนของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย

ตัวชี้วัดที่ 2. วิเคราะห์/อภิปราย ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างวิถีชีวิต ความเชื่อ และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับของไทยและนำไปใช้อย่างมีเหตุผล

3. ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น การใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น เป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

มาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

ตัวชี้วัดที่ 1. ค้นคว้า/สืบค้น บันทึกลง สรุป และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ และนำเสนอด้วยการพูดและการเขียน

4. ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก การใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ชุมชน และสังคมโลก เป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ ประกอบอาชีพ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

มาตรฐาน ต 4.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่างๆทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

ตัวชี้วัดที่ 1. ใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์จริง/สถานการณ์จำลองที่เกิดขึ้นในห้องเรียน สถานศึกษา ชุมชน และสังคม

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

14

มาตรฐาน ต 4.2 ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

ตัวชี้วัดที่ 1. ใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้น/ ค้นคว้า รวบรวม วิเคราะห์ และสรุปความรู้/ข้อมูลต่างๆ จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ

ตัวชี้วัดที่ 2. เผยแพร่/ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียน ชุมชน และท้องถิ่น/ประเทศชาติเป็นภาษาต่างประเทศ (กรมวิชาการ. 2551 : 31-34)

คำอธิบายรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานรหัส อ31101 ชั้น ม.4 ภาคเรียนที่ 2 เวลา 40 ชั่วโมง ปฏิบัติตามคำแนะนำในคู่มือ การใช้งานต่างๆ คำชี้แจง คำอธิบายและคำบรรยายที่ฟังและอ่าน อ่านออกเสียงข้อความ ข่าว ประกาศ โฆษณา บทร้อยกรอง และบทละครสั้น ถูกต้องตามหลักการอ่าน อธิบายและเขียนประโยคและข้อความให้สัมพันธ์กับสื่อที่ไม่ใช่ความเรียงรูปแบบต่างๆ ที่อ่าน รวมทั้งระบุและเขียนข้อความที่ไม่ใช่ความเรียงรูปแบบต่างๆ ให้สัมพันธ์กับประโยคและข้อความที่ฟังหรืออ่าน จับใจความสำคัญ วิเคราะห์ความ สรุปความ ตีความ และแสดงความคิดเห็นจากการฟังและอ่านเรื่องที่เป็นสารคดีและบันเทิงคดี พร้อมทั้งให้เหตุผลและยกตัวอย่างประกอบ สนทนาและเขียนโต้ตอบข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและเรื่องต่างๆ ใกล้เคียง ประสบการณ์ สถานการณ์ ข่าว/เหตุการณ์ ประเด็นที่อยู่ในความสนใจของสังคม และสื่อสารอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม เลือกและใช้คำขอร้อง ให้คำแนะนำ คำชี้แจง คำอธิบาย อย่างคล่องแคล่ว พูดและเขียนแสดงความต้องการ เสนอ ตอบรับ และปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือในสถานการณ์จำลอง ให้ข้อมูลบรรยาย อธิบาย เปรียบเทียบ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องประเด็น/ข่าว/เหตุการณ์ บรรยายความรู้สึก นำเสนอข้อมูลสรุปใจความสำคัญ แก่น สารที่ได้จากการวิเคราะห์ แสดงความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ กิจกรรม ประสบการณ์ หรือสถานการณ์ต่างๆ ข่าว ประเด็น กิจกรรม ประสบการณ์ในท้องถิ่นสังคมและโลก พร้อมทั้งให้เหตุผล เลือกใช้ภาษา น้ำเสียง และกริยาท่าทางเหมาะสมกับระดับของบุคคล โอกาสและสถานที่ ตามมารยาทสังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา อธิบาย/อภิปรายวิถีชีวิต ความคิด ความเชื่อ และที่มาของขนบธรรมเนียม และประเพณีของเจ้าของภาษา เข้าร่วม แนะนำ และจัดกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมอย่างเหมาะสม อธิบาย วิเคราะห์ อภิปราย เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างโครงสร้างของประโยค ข้อความ สำนวน คำพังเพย สุภาษิต และบทกลอน วิถีชีวิต ความเชื่อและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับของไทยและนำไปใช้อย่างมีเหตุผล ค้นคว้า/สืบค้น บันทึก รวบรวม วิเคราะห์ และสรุป คิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูล ความรู้ จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ และนำเสนอด้วยการพูดและการเขียน และในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ ใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์จริง/สถานการณ์จำลองที่เกิดขึ้นใน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

15

ห้องเรียน สถานศึกษา ชุมชน และสังคม เผยแพร่/ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียน ชุมชน และท้องถิ่น/ประเทศชาติเป็นภาษาต่างประเทศ โดยใช้กระบวนการการปฏิบัติทั้งฟัง พูด อ่าน เขียน สืบค้น บันทึก ค้นคว้า รวบรวม อธิบาย อภิปราย เข้าร่วม แนะนำ เปรียบเทียบความเหมือน ความแตกต่าง วิเคราะห์ สังเคราะห์ ตลอดจนเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และกระบวนการสร้างเจตคติ เพื่อให้เกิดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ การนำไปใช้ ตามลักษณะอันพึงประสงค์ คือ ความมีวินัย การใฝ่เรียนรู้ และการมุ่งมั่นในการทำงาน

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการจัดการเรียนรู้โดยอิงสาระการเรียนรู้ที่ 1 คือ ภาษาเพื่อการสื่อสาร และใช้มาตรฐานการเรียนรู้ที่ ต 1.1 ตัวชี้วัดที่ 1-4 และมาตรฐานที่ ต 1.2 ตัวชี้วัดที่ 1-5 ในการจัดการเรียนรู้เพื่อศึกษาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ และความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา โดยการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ทฤษฎีพหุปัญญาเป็นฐานในกระบวนการจัดการเรียนรู้

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ

2.1 ความหมายของความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ

จรัสศรี คิวสุวรรณ (2545 : 31) กล่าวว่า ภาษา เป็นวิชาทักษะ ใช้ในการติดต่อปฏิสัมพันธ์ เป็นสื่อมากกว่าศาสตร์ การจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียน เรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง ควรจะมีความหมายและใช้สื่อสารได้จริง กิจกรรมมีความท้าทายให้ผู้เรียนต้องการมีส่วนร่วม และปรับเปลี่ยนได้ตลอดเวลา ผู้เรียนจะเรียนรู้ภาษาอย่างมีความสุขและไม่รู้สึกกดดันถ้ามีความมั่นใจ และได้รับกำลังใจในการใช้ภาษาจากครูผู้สอน

ทิพพดี อ่องแสงคุณ (2539 : 31) กล่าวว่า การเรียนรู้ทางภาษาประกอบด้วยทักษะทั้ง 4 คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ทักษะทั้ง 4 จำเป็นต้องฝึกฝนแก่ผู้เรียน โดยเท่าเทียมกัน ทักษะแรกของการเรียนรู้ภาษาคือ การฟัง ผู้เรียนจำเป็นต้องฟังเสียง เลียนเสียงที่ได้ฟัง ออกเสียงอย่างถูกต้อง พูดสื่อความหมายได้แล้วจึงอ่านและเขียน การสอนทักษะทั้ง 4 คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนจึงเป็นการสอนในเชิงทักษะสัมพันธ์ ซึ่งเชื่อมโยงทักษะทั้ง 4 เข้าด้วยกันอย่างมีระบบ มีขั้นตอน มีวิธีการ มิใช่เป็นการแยกการสอนแต่ละทักษะออกจากกัน การเรียนการสอนในแต่ละครั้ง ครูผู้สอนพึงจัดการสอนโดยให้มีทักษะทั้ง 4 สัมพันธ์ต่อกัน

วราพร ทองจีน (2549 : 6) กล่าวว่า ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ คือ ความสามารถในการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนภาษาอังกฤษในบริบทต่างๆ เพื่อสื่อความหมายได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมตามสถานการณ์ต่างๆ ทั้งการใช้คำ ประโยค การจับใจความ การบอกรายละเอียด การลำดับความและการวิเคราะห์ความ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

16

วิลาวณีย์ จำปาแก้ว (2547 : 7) กล่าวว่า ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ คือความสามารถในการใช้ทักษะทั้ง 4 ทักษะ คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ในการสื่อสารเพื่อแสดงความคิดเห็น เจตคติ อารมณ์และความรู้สึกในเรื่องต่างๆ

หฤทัย กาศวิบูลย์ (2549 : 6) กล่าวว่า ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ คือ การใช้ทักษะทั้ง 4 ด้าน คือ ทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษ โดยทักษะการฟัง-พูด คือ การโต้ตอบบทสนทนา การตอบคำถามและการนำเสนองาน ทักษะการอ่านคือ การอ่านในระดับการแปลความอักษร การตีความ การสรุปความ ทักษะการเขียนคือ การเขียนสรุปความ และการเขียนแสดงความคิดเห็น

สามารถกล่าวได้ว่า ทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน จะต้องมีความสัมพันธ์กันในเชิงทักษะสัมพันธ์ ซึ่งการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่ใช้กิจกรรมตามทฤษฎีหุปัญญาที่มีกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาทักษะทั้ง 4 ไปพร้อมกันในเวลาเดียวกัน

2.2 แนวทางการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง

แนวทางการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษตั้งแต่อดีต จนถึงปัจจุบันนับว่ามีหลายวิธี แต่ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง มีดังนี้

2.2.1 การจัดการเรียนรู้แบบตรง (Direct method)

การจัดการเรียนรู้แบบตรงเป็นวิธีแรกหลังจากเกิดการปฏิรูปทางการสอนภาษาต่างประเทศเนื่องจาก นักภาษาศาสตร์เห็นว่าวิธีสอนแบบไวยากรณ์และแปลมิได้ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

ดังนั้นจุดมุ่งหมายของการสอนแบบตรงคือมุ่งให้ผู้เรียนใช้ภาษาเพื่อการติดต่อสื่อสาร บทเรียนส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยกิจกรรมที่เป็นบทสนทนา เพื่อเปิดโอกาส ให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาในสถานการณ์ต่างๆ ผู้เรียนจะถูกกระตุ้นให้ใช้ภาษาต่างประเทศที่กำลังเรียนอยู่ตลอดเวลา โดยไม่มีการใช้ภาษาของผู้เรียนเลย เวลาสอนผู้สอนจะพยายามสร้างสภาพแวดล้อมในห้องเรียน ให้เหมือนสภาพแวดล้อมที่ต้องใช้ภาษาต่างประเทศ ผู้สอนจะใช้ภาษาต่างประเทศตลอดเวลา ไม่มีการเน้นสอนไวยากรณ์จะไม่มีการบอกกฎไวยากรณ์อย่างชัดเจน แต่การเรียนรู้ไวยากรณ์จะเรียนรู้จากตัวอย่างและการใช้ภาษา แล้วสรุปกฎเกณฑ์ ถึงแม้จะมีการฝึกทักษะทั้ง 4 คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน แต่การฝึกทักษะพูดเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุด ทักษะอ่าน และเขียนจะมีพื้นฐานมาจากการพูดก่อน วิธีสอนแบบนี้เน้นการเรียนรู้วัฒนธรรมของเจ้าของภาษา รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับชีวิตประจำวันของผู้พูดภาษานั้นๆ ด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

วิธีสอนแบบตรงบางครั้งเรียกว่าวิธีสอนตามธรรมชาติ (Natural method) ในศตวรรษที่

19 เริ่มมีการปฏิรูปทฤษฎีการเรียนรู้ทางภาษาโดยให้ความสนใจกับการเรียนรู้ภาษาตามแนวธรรมชาติคือ มีความคิดที่จะพยายามสอนภาษาที่สองเหมือนกับการสอนภาษาที่หนึ่งนักภาษาศาสตร์หลายๆ คนเชื่อว่าการสอนภาษาต่างประเทศไม่มีความจำเป็นต้องแปลเป็นภาษาที่หนึ่ง ถ้าผู้สอนรู้จักที่จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจโดยการสาธิตและแสดงท่าทาง จากเหตุผลที่ไม่ใช้ภาษาที่หนึ่ง ในชั้นเรียนจึงทำให้วิธีสอนแบบตรงมีปัญหาเรื่องครูสอน เพราะครูผู้สอนวิธีนี้จะเป็นครูที่เป็นเจ้าของภาษา เนื่องจากครูที่ไม่ใช่เจ้าของภาษามีข้อจำกัดในการใช้ภาษาเป้าหมาย (Target language) คือ อดทนตลอดเวลาจึงหาครูที่มีความสามารถเช่นนี้ ไม่ค่อยง่ายนัก และการหลีกเลี่ยงไม่ใช้ภาษาที่หนึ่งเลยบางทีก็เกิดผลเสีย บางครั้งการใช้ภาษาที่หนึ่ง อธิบายเพียงสั้นๆ อาจทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและช่วยให้เกิดการเรียนรู้ทางภาษาได้เร็วกว่าใช้ภาษาที่สอง (วชิรา ภูมมา. 2550 : ออนไลน์)

นอกจากนั้นการที่ผู้สอนใช้ภาษาอังกฤษตลอดเวลาในชั้นเรียนทำให้ผู้เรียนเกิดความคับข้องใจ (Frustration) ด้วยข้อจำกัดดังกล่าวจึงเป็นเหตุให้นักภาษาศาสตร์พัฒนาวิธีสอนใหม่ขึ้นมาคือ วิธีสอนแบบฟัง-พูด (Audio-lingual method)

สรุปลักษณะสำคัญของการสอนแบบตรงดังนี้

1. ใช้ภาษาเป้าหมายเท่านั้น
2. ผู้เรียนจะถูกฝึกให้ใช้ภาษาเป้าหมายที่เป็นภาษาที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน
3. ผู้เรียนถูกกระตุ้นให้คิดเป็นภาษาเป้าหมาย
4. ทักษะแรกที่เน้นคือทักษะพูดแล้วจึงพัฒนาทักษะอ่านและเขียน

2.2.2 การจัดการเรียนรู้แบบฟัง-พูด (Audio-lingual method)

การจัดการเรียนรู้วิธีนี้ยึดทฤษฎีที่ว่า ภาษาทุกภาษาในโลกย่อมมีระบบเสียง โครงสร้าง และความหมายเป็นของตนเอง โดยเฉพาะและยึดหลักจิตวิทยาการเรียนรู้แบบพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) ซึ่งเชื่อว่าภาษานั้นเป็นพฤติกรรม เมื่อผู้เรียนมีสิ่งเร้าซึ่งเกิดขึ้นโดยการที่ครูเป็นผู้ให้แบบอย่างทางภาษาโดยการพูดหรือเขียน เมื่อผู้เรียนฟังหรืออ่านแล้วก็มีพฤติกรรมตอบสนองโดยการพูดหรือเขียน ตลอดเวลาผู้สอนและผู้เรียนจะมีพฤติกรรมตอบโต้สัมพันธ์กัน คือครูประเมินผลโดยการพิจารณาจากการตอบสนองของนักเรียน ประเมินค่าแล้วให้การฝึกอย่างหนักเป็นการเสริมแรง (Reinforcement) โดยใช้วิธีการฝึกโครงสร้าง (Pattern) ซ้ำๆ กันหลายครั้ง เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างอัตโนมัติ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ในการสอนมีการเปรียบเทียบระบบเสียงและโครงสร้างของทั้งสองภาษา (ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ) เพื่อผู้สอนจะได้เห็นข้อคล้ายคลึงและแตกต่าง เป็นประโยชน์ในการฝึก กล่าวคือ ถ้าเสียงหรือแบบประโยคใดคล้ายกัน ครูก็ไม่ต้องเสียเวลาฝึกมากนักเพราะนักเรียนจะเรียนรู้ได้เร็ว เป็นต้นว่า ภาษาไทยมีเสียง ด ซึ่งคล้ายกับเสียงภาษาอังกฤษ เมื่อพบคำว่า do นักเรียนจะพูดคำนี้ได้ไม่ยากนัก แต่เมื่อมาถึงเสียง th ซึ่งอยู่ข้างหน้าคำ thing เสียงนี้ในภาษาไทยไม่มี ครูจะต้องให้ความเอาใจใส่ในการฝึกเป็นพิเศษ นักภาษาศาสตร์กลุ่มนี้เชื่อว่าชาวต่างชาตินั้นสามารถจะฝึกหัดพูดให้เสียงเหมือนเจ้าของภาษาได้ เมื่อมีการอธิบายอย่างละเอียดถี่ถ้วนเกี่ยวกับฐานที่เกิดของเสียงต่างๆ และวิธีออกเสียงนั้นๆ ต่อจากนั้นก็เปรียบเทียบในภาษาของผู้เรียนที่ใกล้เคียงกับเสียงนั้น เช่น เสียง th นี้ คนไทยอาจจะได้ยินว่าเหมือนเสียง ซ หรือ ส หรือบางที่ได้ยินเป็นเสียง ต ได้ ครูผู้สอนจะต้องชี้ให้เห็นข้อแตกต่างของเสียงเหล่านี้ และฝึกให้นักเรียนฟังจนจับข้อแตกต่างได้ เมื่อฟังได้ดีแล้วจึงฝึกให้พูดเสียงต่างๆ เหล่านี้ให้ถูกต้อง ในการฝึกเสียงซึ่งไม่มีในภาษาไทยนี้ จะต้องฝึกถึงขั้นที่นักเรียนทำได้จริง

การเรียนความหมายของศัพท์ก็เช่นเดียวกัน ต้องนำมาเปรียบเทียบกันระหว่างสองภาษา เพื่อจะพิจารณาว่าทั้ง 2 ภาษาให้ความหมายเหมือนกันหรือไม่ ศัพท์อะไรบ้าง ซึ่งอธิบายความหมาย ความคิดและความเข้าใจในเรื่องความเป็นไปในชีวิตในแต่ละอย่าง คล้ายกัน หรือแตกต่างกันไป คำที่มีความหมายอย่างเดียวกันในสองภาษา การสอนจะทำได้โดยง่าย แต่ถ้าคำใดแตกต่างกันไป ในการสอนครูควรใช้อุปกรณ์การสอนต่างๆ มาช่วย หรืออาจจะมีการทำแบบฝึกหัด การเปรียบเทียบ และวิธีอธิบายต่างๆ เพื่อให้เข้าใจความหมายซึ่งต่างกัน ในการสอนโครงสร้างของภาษาใหม่นั้น การสอนจะเริ่มจากแบบที่ทั้งสองภาษามีส่วนคล้ายกันโดยไม่ต้องอธิบายมาก ส่วนสำคัญจะอยู่ที่โครงสร้างที่ไม่เหมือนกัน ผู้สอนจะต้องเน้นและให้การฝึกฝนเป็นพิเศษ ในการสอนคำศัพท์นั้น ในระยะเริ่มแรกนักเรียนไม่จำเป็นต้องเรียนมากคำ แต่ละคำครูควรต้องสอนโครงสร้างเสียงให้นักเรียนสามารถใช้คำศัพท์นั้นได้ถูกต้อง เมื่อนักเรียนเข้าใจเรื่องต่างๆ เหล่านี้แล้ว และมีการทบทวนหลายๆ ครั้ง จำนวนคำศัพท์ก็จะเพิ่มพูนขึ้นโดยอัตโนมัติ

ในการอธิบายบทเรียนต่างๆ นั้น การสอนวิธีนี้อุโลมให้ใช้ภาษาของผู้เรียนมาอธิบายได้ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจมากขึ้น ทั้งเป็นการประหยัดเวลาด้วย แต่การใช้ภาษาไทยอธิบายนี้ ครูควรพยายามใช้เท่าที่จำเป็นเท่านั้น การอธิบายเกี่ยวกับเรื่องไวยากรณ์หรือคำศัพท์หรือรูปประโยคที่ยากๆซึ่งไม่สามารถจะแสดงท่าทางหรือใช้อุปกรณ์การสอนช่วยได้ก็ให้แปลให้นักเรียนเข้าใจได้ แต่หลังจากแปลแล้วก็ให้มีการฝึกใช้ภาษาอังกฤษให้มาก

การจัดการเรียนรู้ภาษาแบบฟัง-พูด เน้นการฝึกฟังและพูด แล้วจึงจะถึงขั้นอ่านและเขียน การฝึกนี้มีหลักสำหรับปฏิบัติ ดังนี้ (วชิรา ฐุมมา. 2550 : ออนไลน์)

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

19

1. การเขียนแบบ เป็นขั้นเริ่มแรกของการเรียนภาษา ไม่ว่าจะเป็นการฝึกในการฟัง พูด อ่าน หรือเขียน นักเรียนย่อมจะเริ่มต้นจากการเขียนแบบทั้งสิ้น เช่นเมื่อต้องการสอนให้เด็กมีทักษะ การฟัง ครูต้องพูดให้นักเรียนฟังให้เข้าใจ ในการสอนทักษะในการพูด ครูจำเป็นต้องพูดให้นักเรียน พูดเลียนแบบ ในการอ่านและเขียน ครูต้องทำให้ดูเป็นแบบอย่าง ด้วยเหตุนี้ ครูควรต้องให้ตัวอย่างที่ ถูกต้องแก่นักเรียน มิฉะนั้นนักเรียนจะลำบากในการแก้ไขในตอนหลัง ในการสอนภาษาต้องอาศัย การเขียนแบบ เนื่องจากภาษาแต่ละภาษานั้นมีลักษณะของตนเอง นักเรียนต้องได้รับการฝึกให้ เขียนแบบลักษณะนั้นๆ ในภาษาอังกฤษเพื่อให้เกิดความจำและสื่อความหมายด้วยการใช้ ภาษาอังกฤษอย่างแท้จริง มิใช่ใช้ภาษาอังกฤษในรูปประโยคภาษาไทย ซึ่งมีลักษณะแตกต่างจาก ภาษาอังกฤษเป็นอันมาก

2. การฝึกซ้ำและทบทวน เมื่อนักเรียนสามารถเขียนแบบได้อย่างถูกต้องแล้วครูผู้สอน จะต้องฝึกนักเรียนต่อ เพื่อความแม่นยำและคล่องแคล่วชำนาญ ไม่ว่าจะเป็นการสอนเสียง ศัพท์ หรือ โครงสร้าง การทำซ้ำๆ บ่อยๆ นั้น จะทำให้เกิดความเคยชินขึ้น เมื่อถึงเวลาที่ต้องการใช้ ก็จะใช้ได้ทันที ไม่ต้องเสียเวลานึกทบทวน

สรุปขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบฟัง-พูด

1. การสอนต้องเริ่มต้นด้วยการออกเสียงให้ถูกต้องเสียก่อน ไม่ว่าจะเป็นการสอน ไวยากรณ์หรือสอนคำศัพท์
2. ครูผู้สอนจะต้องสอนโครงสร้างของภาษาจากง่ายไปหายาก
3. ในระยะแรกๆ ผู้เรียนไม่จำเป็นต้องรู้คำศัพท์มาก ใช้คำศัพท์เท่าที่จำเป็นในการนำไป ฝึกในเรื่องโครงสร้างเท่านั้น เมื่อนักเรียนรู้จักโครงสร้างดีแล้ว ต่อจากนั้นก็เพิ่มพูนคำศัพท์ได้เมื่อ เรียนมากขึ้น และสามารถนำคำศัพท์นั้นๆ ไปใช้ได้ถูกต้องตามโครงสร้างที่ตนเข้าใจดีแล้ว
4. การสอนเริ่มด้วยการสอนการออกเสียง โครงสร้าง (ไวยากรณ์) คำศัพท์ การเขียนและ การอ่าน
5. การสอนทุกชนิดต้องให้นักเรียนฝึกปากเปล่าจนคล่องเสียก่อน

2.2.3 การจัดการเรียนรู้ตามแนวภาษาธรรมชาติ (Natural approach)

การจัดการเรียนรู้ตามแนวภาษาธรรมชาติเป็นแนวการจัดการเรียนรู้ที่พยายามเลียนแบบ การรับรู้ (Acquire) ภาษาที่หนึ่งของเด็กเล็กๆซึ่งเป็นการรับรู้ภาษาที่เกิดตามธรรมชาติโดยที่ไม่มีใคร สอน การจัดการเรียนรู้ตามแนวภาษาธรรมชาติ และการจัดการเรียนรู้แบบตรง ต่างกันตรงที่ การ จัดการเรียนรู้แบบตรง เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางน้อยกว่า และการจัดการเรียนรู้แบบตรงเน้นการ พูดของครูเป็นส่วนใหญ่กว่าที่จะเปิด โอกาสให้นักเรียนพูด และเน้นการแก้ไขข้อผิดพลาดของผู้เรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

20

นอกจากนั้นแนวการจัดการเรียนรู้ตามธรรมชาติยังต่างจากวิธีการจัดการเรียนรู้แบบการสอนแบบไวยากรณ์และแปล (Grammar translation) และวิธีสอนแบบฟัง-พูด ตรงที่การจัดการเรียนรู้ตามแนวธรรมชาติเน้นการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมาย และเน้นหน้าที่ของภาษา ซึ่งเป็นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารเหมือนกับวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสื่อสาร (Communicative language teaching-CLT) การเลือกเนื้อหาและเรื่องที่สอนต้องสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน ทักษะการฟังควรฝึกก่อนทักษะการพูด ก่อนที่ผู้สอนจะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนต้องคำนึงความพร้อมของผู้เรียนเพราะทักษะนี้ต้องใช้เวลาในการสร้างความพร้อม ผู้สอนไม่ควรเร่งเนื่องจากจะทำให้ผู้เรียนวิตกกังวลซึ่งมีผลต่อทัศนคติและแรงจูงใจ ซึ่งการช่วยลดความวิตกกังวลเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนภาษาที่สอง (วชิร ภูมมา, 2550 : ออนไลน์)

การจัดการเรียนรู้ตามแนวธรรมชาติผู้สอนต้องใช้ภาษาของเจ้าของภาษาตลอดเวลา ซึ่งเป็นปัญหากับผู้สอนที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา ในการแก้ปัญหาดังกล่าวผู้สอนอาจใช้เทคนิคต่างๆ เพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจตัวป้อน เช่นการเทคนิคใบคำ การใช้ภาษาท่าทาง เป็นต้น หรือผู้สอนอาจใช้เทป หรือสื่อวีดิทัศน์ได้

คราเชน และเทอร์เรล (Krashen and Terrell, 1983 : 39) เป็นผู้คิดค้นวิธีการจัดการเรียนรู้แบบภาษาธรรมชาติ เขาเป็นนักภาษาศาสตร์ประยุกต์แห่งมหาวิทยาลัยเซาท์แคลิฟอร์เนีย งานที่สำคัญที่เป็นที่แพร่หลายคือทฤษฎีการรับรู้ และการพัฒนาการเรียนภาษาที่สอง (Theory of second language acquisition) ทฤษฎีนี้มีอิทธิพลต่องานวิจัยและการเรียนภาษาที่สองอย่างกว้างขวางตั้งแต่ปี ค.ศ. 1980 เป็นต้นมา นอกจากนี้คราเชน ยังได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนที่ไม่พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่หนึ่ง และผู้เรียนที่ใช้สองภาษาในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา

คราเชน เชื่อว่าจุดมุ่งหมายของการสอนภาษาที่สองต้องจัดกระบวนการเรียนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจตัวป้อนได้ง่ายและเร็ว ครูที่ดีต้องเข้าใจกระบวนการรับรู้ภาษาที่หนึ่งของเด็กเพื่อเป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจการเรียนรู้อีกภาษาที่สองของผู้เรียน ผู้สอนต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใกล้เคียงกับการเรียนภาษาที่หนึ่งได้มากที่สุด ซึ่งสามารถทำได้โดยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสใช้ภาษาในสถานการณ์จริงนอกเหนือจากการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน ตามสมมุติฐานของเขา ถือว่าความวิตกกังวล เป็นตัวแปรที่มีผลต่อความสำเร็จในการเรียนภาษาที่สอง ถ้าผู้เรียนเกิดแรงจูงใจสูงมีแนวโน้มที่จะแสวงหาโอกาสในการปฏิสัมพันธ์ กับเจ้าของภาษาผู้เรียนที่มีทัศนคติด้านบวกต่อการเรียนภาษาเป้าหมายจะเรียนได้ดีกว่าผู้เรียนที่มีทัศนคติด้านลบ ดังนั้นในการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนครูต้องจัดบรรยากาศที่เป็นมิตรเพื่อเสริมให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีและมีความเชื่อมั่นในตนเอง คราเชนเชื่อว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนภาษาที่สอง ถ้าผู้เรียนเกิดทัศนคติที่ดีและมีความเชื่อมั่นในตัวเอง จะทำให้เกิดความกล้า ที่จะสนทนากับเจ้าของภาษาทำให้เพิ่มขีดความสามารถในการสนทนา และ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ยังรวมไปถึงความสามารถในการใช้เทคนิคที่หลากหลายเพื่อช่วยให้สื่อความหมายได้ดีขึ้นทำให้ การสนทนาไม่หยุดลงกลางคัน เช่น การใช้ท่าทาง และการถามย้อนกลับเพื่อให้เจ้าของภาษาช่วย ตรวจสอบ เป็นต้น

ส่วน เทอร์เรล เป็นครูสอนภาษาสเปนในแคลิฟอร์เนีย มีประสบการณ์ด้านการสอนแบบ ธรรมชาติ เขาได้ร่วมมือกับ คราเซน คิดวิธีการสอนขึ้นมาโดยใช้ชื่อว่า The Natural Approach-NA และได้รับการตีพิมพ์ ในปี ค.ศ.1983 เนื้อหาของหนังสือเล่มนี้ คราเซน และ เทอร์เรล ได้อธิบาย วิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนภาษาที่สองมีความสามารถในการใช้ภาษาได้โดยตรงโดยไม่ผ่าน กระบวนการสอน กล่าวคือผู้เรียนภาษาที่สองไม่จำเป็นต้องเรียนรู้กฎเกณฑ์ภาษาโดยตรงเหมือนวิธี สอนแบบไวยากรณ์และแปล (วชิรา ภูมมา. 2550 : ออนไลน์)

2.2.4 การจัดการเรียนรู้แบบชักชวน (Suggestopedia)

การจัดการเรียนรู้แบบชักชวนพัฒนาขึ้นโดยนักจิตวิทยาการศึกษาชาวบัลแกเรีย ชื่อ จอจี้ โลซานอฟ (Georgi Lozanov) วิธีการจัดการเรียนรู้นี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของแนวคิดที่ว่าสมองซีกขวา ของมนุษย์พัฒนาได้ดีจากการใช้เทคนิค ชักชวน (Suggestion) ดังนั้น การจัดการเรียนรู้แบบชักชวน จึงเป็นวิธีที่ครูต้องมีทักษะในการร้องเพลงแสดงท่าทาง และรู้เทคนิคการบำบัดทางจิตวิทยา (Psychotherapeutic techniques) วิธีการจัดการเรียนรู้จะใช้เทคนิคการออกกำลังกาย เพื่อขจัดความ วิตกกังวลที่เป็นเหตุให้สกัดกั้นการเรียนรู้ของผู้เรียน กิจกรรมต่างๆ ดังกล่าวประกอบด้วยการใช้ ดนตรี รูปภาพ บทสนทนาต่างๆ ที่ให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมเหล่านี้ภายใต้บรรยากาศที่สบายไม่เป็น ทางการไม่มีการแก้ไข ข้อผิดพลาดของผู้เรียน

โลซานอฟ ยอมรับแนวคิดโยคะและจิตวิทยาของโซเวียต เขาดัดแปลงวิธีการกำหนด จังหวะการหายใจแบบ Raja-yoga และจากกลุ่มนักจิตวิทยาโซเวียต โลซานอฟ นำแนวคิด เรื่องการ จัดสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ หลักสำคัญของวิธีสอนแบบนี้คือ การใช้จังหวะและ ดนตรีเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการจำและเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ผู้เรียนอาจนั่งหลับตากำหนดลมหายใจ หรือ สร้างจินตนาการผ่อนคลายความตึงเครียดและความวิตกกังวล ในขณะที่ครูเปิดเพลงเบาๆ โลซานอฟ เชื่อว่าดนตรีสามารถทำให้ผู้เรียนผ่อนคลายได้ (สุมิตรา อังวัฒนกุล. 2540 ข : 10 ; อ้างอิงจาก Richards and Theodore. 1995. **Approaches and Methods in Language Teaching.**)

กิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดการเรียนรู้แบบชักชวน เน้นกิจกรรมการฟัง ผู้สอนจะใช้ภาษา สนทนา ที่มีคำแปลเป็นภาษาของผู้เรียนรวมทั้งไวยากรณ์และคำศัพท์จากบทสนทนาไว้ด้านหนึ่ง ด้วย ผู้สอนอ่านบทสนทนาให้ผู้เรียนฟัง 3 ครั้ง ในครั้งแรก ผู้เรียนฟังบทสนทนาที่ครูอ่านให้ฟังโดย

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

อ่านคำแปลไปด้วย ในการอ่านครั้งที่สองผู้เรียนอาจดูบทเรียนควบคู่ไปด้วย และจดยละเอียดเพิ่มเติมได้ ในการอ่านครั้งที่สามนั้น ผู้อ่านเปิดเพลงคลาสสิกไปพร้อมๆ กัน ผู้เรียนได้รับอนุญาตให้วางหนังสือ และเอนหลังพิงพนักเก้าอี้ตามสบาย จะหลับตาฟัง หรือหยิบบทเรียนขึ้นมาอ่านตามก็ได้ ในขั้นต่อไปอาจให้ผู้เรียนเล่นเกมทางภาษา การเล่นเกมละครสั้น การร้องเพลงและการถามตอบ เพื่อให้ใช้ภาษาในการสื่อสาร การจัดกิจกรรมจะทำการเป็นกลุ่ม ผู้เรียนจะไม่ถูกบังคับให้ทำงานเป็นรายบุคคลกิจกรรมทุกกิจกรรมต้องเสริมให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจ และรู้สึกว่าจะไม่ถูกบังคับให้ทำ ในระยะเริ่มแรกผู้สอนจะไม่แก้ไขข้อผิดพลาดทันที แต่จะนำสิ่งที่ถูกต้องมาสอนในวันต่อไป

2.2.5 การจัดการเรียนรู้ภาษาตามแนวสื่อสาร (Communicative language teaching)

การจัดการเรียนรู้ตามแนวสื่อสารได้ถูกพัฒนาขึ้นครั้งแรกในแถบอเมริกาเหนือและยุโรป ในช่วงปี ค.ศ. 1970 เนื่องจากในช่วงเวลาดังกล่าวมีผู้อพยพเข้าไปอาศัยในยุโรปเป็นจำนวนมาก สมาพันธ์ ยุโรป (Council of Europe) จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ภาษาที่สองแบบเน้นหน้าที่ และสื่อความหมาย (Functional national syllabus design) เพื่อช่วยให้ผู้อพยพสามารถใช้ภาษาที่สองในการสื่อสารได้ ในส่วนของอเมริกาเหนือ ไทมส์ (Hymes) ได้ใช้คำว่าความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative competence) คือความสามารถในการปฏิสัมพันธ์ หรือปฏิสัมพันธ์ทางด้านสังคม ซึ่งความสามารถทางด้านภาษาที่สำคัญที่สุดคือความสามารถที่จะพูด หรือเข้าใจคำพูดที่อาจไม่ถูกหลักไวยากรณ์ แต่มีความหมายเหมาะสมกับสถานการณ์ที่คำพูดนั้นถูกนำมาใช้ (กรมวิชาการ. 2542 : 29)

การจัดการเรียนรู้ภาษาตามแนวสื่อสาร คือแนวคิดซึ่งเชื่อมระหว่างความรู้ทางภาษา (Linguistic knowledge) ทักษะทางภาษา (Language skill) และความสามารถในการสื่อสาร (Communicative ability) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้โครงสร้างภาษาเพื่อสื่อสาร คเนล และสเวน (Canale & Swain, 1980) และเซวิกนอน (Savignon, 1991) ได้แยกองค์ประกอบของความสามารถในการสื่อสารไว้ 4 องค์ประกอบ ดังนี้ (วชิรา ภูมมา. 2550 : ออนไลน์)

1. ความสามารถทางด้านไวยากรณ์หรือโครงสร้าง (Grammatical competence) หมายถึง ความรู้ทางด้านภาษา ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ โครงสร้างของคำ ประโยค ตลอดจนการสะกด และการออกเสียง
2. ความสามารถด้านสังคม (Sociolinguistic competence) หมายถึง การใช้คำ และโครงสร้างประโยคได้เหมาะสมตามบริบทของสังคม เช่น การขอโทษ การขอบคุณ การถามทิศทาง และข้อมูลต่างๆ และการใช้ประโยคคำสั่ง เป็นต้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

23

3. ความสามารถในการใช้โครงสร้างภาษาเพื่อสื่อความหมายด้านการพูด และเขียน

(Discourse competence) หมายถึง ความสามารถในการเชื่อมระหว่างโครงสร้างภาษากับความหมายในการพูดและเขียนตามรูปแบบ และสถานการณ์ที่แตกต่างกัน

4. ความสามารถในการใช้กลวิธีในการสื่อความหมาย (Strategic competence) หมายถึง การใช้เทคนิคเพื่อให้การติดต่อสื่อสารประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะการสื่อสารด้านการพูด ถ้าผู้พูดมีกลวิธีในการที่จะไม่ทำให้การสนทนานั้นหยุดลงกลางคัน เช่นการใช้ภาษาท่าทาง การขยายความโดยใช้คำศัพท์อื่นแทนคำที่ผู้พูดนึกไม่ออก เป็นต้น

จะเห็นได้ว่า CLT ไม่ได้ละเลยโครงสร้างทางไวยากรณ์ แต่ในการสอนโครงสร้างทางไวยากรณ์ต้องเน้นการนำหลักไวยากรณ์เหล่านี้ไปใช้เพื่อการสื่อความหมายหรือการสื่อสาร คนละและสเวน อธิบายไว้อย่างชัดเจนถึงความสำคัญของกฎเกณฑ์และโครงสร้างทางภาษา ถ้าปราศจากกฎเกณฑ์ และโครงสร้างแล้วความสามารถทางการสื่อสารของผู้เรียนจะถูกจำกัด ดังนั้นความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา และความถูกต้องในการใช้ภาษา จึงมีความสำคัญเท่ากัน

การสอนตามแนว CLT จำเป็นที่ต้องใช้สื่อที่หลากหลาย เพราะสื่อมีความสำคัญต่อการเรียนแบบปฏิสัมพันธ์หรือการเรียนแบบร่วมมือและการฝึกใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร สื่อที่สำคัญ 3 อย่างที่ใช้สำหรับการสอนตามแนว CLT ได้แก่ เนื้อหา งาน/กิจกรรม และของจริง

1. เนื้อหา ในปัจจุบันมีตำราเรียนจำนวนมากที่สอดคล้องกับการเรียนการสอนตามแนว CLT ซึ่งการออกแบบตำราเรียน กิจกรรม และเนื้อหาแตกต่างจากตำราที่แต่งขึ้นมาเพื่อสอนไวยากรณ์ ยกตัวอย่าง แบบเรียน CLT จะไม่มีแบบฝึกหัด หรือ โครงสร้างประโยค ส่วนมากแบบเรียนที่เน้น CLT จะประกอบไปด้วยข้อมูลในรูปแบบต่างๆ เช่นการจัดสถานการณ์ที่ให้ผู้เรียนแสดงบทบาทสมมุติหรือกิจกรรมคู่ หรืออาจกำหนดเรื่อง ที่จะเรียนแล้วมีกิจกรรมที่ออกแบบขึ้นมาเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องนั้นๆ

2. งาน/กิจกรรม เกมต่างๆ บทบาทสมมุติ การเลียนแบบและกิจกรรมอื่นๆ เช่น กิจกรรมการสอบถามแลกเปลี่ยนข้อมูล กิจกรรมจิกซอร์ ที่เน้นให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ทำงานเป็นกลุ่มร่วมมือกัน

3. สื่อที่เป็นของจริง CLT เน้นการใช้สื่อที่เป็นของจริง (Authentic material) เช่น ป้ายประกาศโฆษณา หนังสือพิมพ์รูปภาพ แผนที่ เป็นต้น (วชิรา ภูมมา, 2550 : ออนไลน์)

ดังที่กล่าวมา การจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองมีมากมายหลายวิธีแต่ละวิธีมีวิธีการจัดการเรียนรู้ที่แตกต่างกันไป เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุเพียงจุดประสงค์เดียวกันคือ ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษ ทั้ง 4 ทักษะ คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียนได้ในสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นรวมทั้งแก้ปัญหาได้ในชีวิตประจำวัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

2.3 การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

การจัดการเรียนรู้ทักษะภาษาอังกฤษที่ดีควรจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ กล่าวคือใน 1 หน่วยการเรียนรู้ ควรจัดกิจกรรมที่บูรณาการทั้ง 4 ทักษะเข้าด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทั้ง ทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนในเวลาเดียวกัน ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อิงทั้ง 4 ทักษะมี ดังนี้คือ

2.3.1 การจัดการเรียนรู้สำหรับทักษะการฟัง

การจัดการเรียนรู้ทักษะการฟังเป็นกระบวนการที่ฝึกให้ผู้เรียน ได้ฟังเสียงและสำเนียง ที่ถูกต้องตามหลักของภาษา ซึ่งจำเป็นต้องมีการฝึกทักษะการฟังเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้เรียนจดจำและ แยกแยะเสียงที่ถูกต้อง โดย พอลสัน (Paulson) (สุมิตรา อังวัฒนกุล. 2540 ก : 160) ได้เสนอแนะ ขั้นตอนในการฝึกทักษะการฟังสรุปได้ดังนี้

1. กระตุ้นความสนใจของผู้เรียนและให้ผู้เรียนได้รู้จุดมุ่งหมายในการฝึกทักษะการฟังว่า เมื่อฟังจบแล้วจะต้องตอบคำถาม ปฏิบัติตาม หรือเขียนเรื่องราว
2. ให้ผู้เรียนฟังข้อความหรือเรื่องราวที่เตรียมไว้ ข้อความหรือเรื่องราวนั้นควรใช้ ความเร็วปกติในการฟัง ผู้ฟังสามารถฟังซ้ำได้ตามต้องการ จำนวนครั้งขึ้นอยู่กับความยากง่ายของ เรื่องที่ฟังหรืองานที่ให้ปฏิบัติ
3. ให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดหรืองานที่มอบหมายให้หลังจากฟังแล้ว
4. ให้ข้อมูลย้อนกลับเมื่อมีการตรวจ เพื่อเป็นกำลังใจหรือแก้ไขข้อบกพร่อง

สุภัทรา อังษารานุเคราะห์ (2532 : 24) ได้เสนอวิธีการจัดการเรียนรู้ทักษะการฟังควร ปฏิบัติจากง่ายไปหายากดังนี้

1. การฟังเสียงพยัญชนะคำเดี่ยว วลี และประโยค ทำได้โดยให้แสดงออกในลักษณะ ต่างๆ กัน เช่น ปฏิบัติตามคำสั่ง วาดรูป เล่นเกม โดยให้สังเกตการเน้นเสียงหนักเบาในคำ เสียง พยัญชนะต้น กลางหรือท้ายคำ และระดับเสียงสูงต่ำในประโยค
2. การฟังโดยการพยายามเชื่อมโยงคำต่างๆ ที่ได้ยินเป็นกลุ่มที่มีความหมายเพื่อให้จำง่าย เช่น พยายามสร้างจินตนาการจากคำเป็นภาพ ซึ่งจะเป็นภาพที่สวยงามหรือภาพที่ตลกก็ได้ เพื่อให้จำ สิ่งที่ฟัง ได้นานขึ้นและเกิดความสนใจที่จะฟังต่อไป
3. การฟังเนื้อเรื่องสั้นๆ ควรมีคำศัพท์และโครงสร้างที่ผู้เรียนรู้จัก โดยให้ผู้ฟังสรุปว่า เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ใครทำอะไร หรือไม่ได้ทำอะไร มีเนื้อหาสำคัญอย่างไร
4. การฟังบทสนทนาหรือข้อความต่างๆ ควรเป็นบทสนทนาหรือข้อความที่อยู่ใน ชีวิตประจำวัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

25

โคท และเรคส์ (Choate and Rakes, 1987 : online) ได้เสนอวิธีการจัดการเรียนรู้

ทักษะการฟังและกิจกรรมไว้ดังนี้

1. ครูสนับสนุนให้นักเรียนได้มีโอกาสอภิปรายสรุปเกี่ยวกับสิ่งที่ได้ฟังโดยให้สอดคล้องกับประสบการณ์เดิมของนักเรียน
2. ครูตั้งจุดประสงค์หรือจุดมุ่งหมายในการฟังก่อนการเรียนทักษะการฟังเสมอ
3. ครูใช้อุปกรณ์การสอนที่นักเรียนสามารถมองเห็น ขณะที่ครูออกเสียงเพื่อให้นักเรียนจดจำอยู่กับเรื่องที่ฟังและสามารถสรุปใจความสำคัญได้ดียิ่งขึ้น
4. ครูถามให้นักเรียนตอบเพื่อส่งเสริมการตอบสนองต่อการฟังและการแปรความของนักเรียนและรวมทั้งการคิดวิเคราะห์

เสาวภา ฉายะบุระกุล (2546 : 136) ได้กล่าวถึงหลักการของการจัดการเรียนรู้ในทักษะการฟังดังนี้คือ

1. เครื่องบันทึกเสียง เครื่องบันทึกเทปมีความสำคัญเท่ากับตัวเทปเอง ไม่ว่าเทปจะดีเพียงใดจะหมดความหมายทันทีหากลำโพงเครื่องบันทึกเทปมีคุณภาพต่ำ
2. การเตรียมตัว การเตรียมตัวเป็นสิ่งสำคัญทั้งครูและนักเรียนจำเป็นต้องเตรียมตัวให้พร้อมสำหรับการฟัง ครูต้องฟังเทปตั้งแต่ต้นจนจบก่อนจะเอาเข้าไปเปิดในชั้นเรียน ซึ่งวิธีนี้ครูจะสามารถเตรียมตัวและตัดสินใจได้ว่า นักเรียนจะฟังเทปและทำงานประกอบการฟังได้หรือไม่
3. จำนวนครั้งในการฟัง ฟังครั้งเดียวไม่เพียงพอ ครูควรเปิดเทปให้นักเรียนฟังอย่างน้อย 2 ครั้งเพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสศึกษาลักษณะทางภาษาบางอย่างที่อยู่ในเทป
4. การตอบคำถาม ควรกระตุ้นให้นักเรียนตอบสนองต่อเนื้อหาของสิ่งที่ฟังด้วยไม่ใช่เฉพาะแต่เพียงภาษาเท่านั้น เช่นเดียวกับการอ่าน สิ่งที่สำคัญที่สุดในการฝึกฝนทักษะการฟังคือการพยายามจับความหมาย เจตนารมณ์ของผู้พูด
5. แบบฝึกหัด งานประกอบการฟังจะต้องแตกต่างกันไปตามลำดับขั้นตอนการฟังที่แตกต่างกัน เพราะเหตุผลที่ว่าเราอยากจะทำอะไรหลายๆ อย่างกับเรื่องที่ทำให้นักเรียนฟังเราจึงจำเป็นต้องกำหนดงานให้แตกต่างกันตามลำดับขั้นตอนการฟังที่แตกต่างกันซึ่งหมายความว่าในการฟังรอบแรกงานที่ให้อาจจะเป็นคำถามที่ค่อนข้างตรงไปตรงมา กระตุ้นการใช้ภาษา หากทำเช่นนี้จะช่วยให้นักเรียนสามารถคลายความเครียดจากการฟังได้ อย่างไรก็ตามในการฟังครั้งต่อไปอาจเน้นที่รายละเอียดของข้อมูล การใช้ภาษา หรือการออกเสียงได้ดียิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

6. ครูที่ดีต้องใช้ประโยชน์จากเรื่องที่ให้นักเรียนฟังให้เต็มที่ หากครูให้นักเรียนลงทุนทั้งเวลาและพลังทางอารมณ์ในการทำกิจกรรมการฟัง ครูก็ควรจะใช้เทปนั้นเพื่องานหลายประเภทให้มากที่สุด ดังนั้นหลังจากการเล่นเทปครั้งแรก ครูอาจเล่นเทปอีกครั้งเพื่อการศึกษาแบบต่างๆ ก่อนที่จะใช้เนื้อเรื่อง สถานการณ์หรือถอดเทป สำหรับกิจกรรมใหม่ ดังนั้นการฟังจึงเป็นเหตุการณ์ที่สำคัญตอนหนึ่ง ในขั้นตอนการสอน มิใช่เป็นแค่เพียงแบบฝึกหัดเท่านั้น

2.3.2 การจัดการเรียนรู้สำหรับทักษะการพูด

ทักษะการพูดเป็นความสามารถของผู้พูดโดยผู้พูดต้องมีความรู้เกี่ยวกับภาษาและสิ่งที่พูด ผู้พูดจำเป็นต้องได้รับการฝึก เพื่อให้ความสามารถในการพูดสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการฝึกพูดภาษาต่างประเทศจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการฝึก ต้องอาศัยแรงจูงใจและความถนัดของผู้เรียนรวมทั้งสภาพการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนด้วย การใช้ภาษาที่พบจริงในชีวิตประจำวันและเป็นเหตุการณ์รอบๆตัวของผู้เรียนเป็นส่วนสำคัญในการสอนทักษะการพูดซึ่งรวมถึงขั้นตอนการฝึกพูดควรสอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้เรียน (กรมวิชาการ. 2544 : 20) ในการสอนพูดเบื้องต้นการจัดการเรียนรู้ควรเน้นความถูกต้องของการใช้ภาษาทั้งในเรื่องของเสียง คำศัพท์ ไวยากรณ์ และกระบวนประโยค โดยเน้นการจัดกิจกรรมฝึกการพูดที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติอยู่ภายใต้แบบหรือตัวอย่างที่กำหนด เมื่อผู้เรียนเกิดความเคยชิน ผู้เรียนก็จะเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ภาษาในการพูดมากขึ้น กิจกรรมการฝึกทักษะการพูดจึงควรเน้นให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่มีอยู่ไปใช้ได้คล่องแคล่ว ในสถานการณ์ต่างๆและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในการใช้ภาษามากขึ้น ซึ่ง วิไลพร ธนสุวรรณ ได้ให้หลักการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ทักษะการพูดไว้ดังนี้ (กรมวิชาการ. 2544 : 20 ; อ้างอิงจาก วิไลพร ธนสุวรรณ. 2530. เทคนิคการสอนภาษาอังกฤษ.)

1. การพูดควรเริ่มจากการฝึกบทสนทนาสั้นๆ และประโยคแบบต่างๆ
2. หลังการสอนบทสนทนา ผู้สอนควร โยงเรื่องในบทสนทนาให้สัมพันธ์กับสถานการณ์จริง เช่นบทสนทนาเกี่ยวกับเรื่องอาชีพ ให้ถามผู้เรียนเกี่ยวกับอาชีพของผู้ปกครอง
3. กระตุ้นให้ผู้เรียนฝึกพูดและใช้ภาษาอังกฤษให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ สร้างความรู้สึกที่ดีแก่ผู้เรียน โดยการให้กำลังใจไม่ให้ผู้เรียนรู้สึกกลัวว่าจะพูดผิดหรืออายที่จะพูด
4. แก้อخطاءผิดพลาดในการออกเสียงหรือพูดผิดไวยากรณ์เฉพาะในระหว่างการฝึกเท่านั้น เมื่อถึงขั้นสามารถพูดโดยอิสระแล้วควรจะดูความสามารถในการสื่อสารเป็นหลัก
5. เลือกใช้เอกสารหรือวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนให้เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

27

นอกจากนี้ ศูนย์ภาษาแห่งชาติ (National Capital Language Resource Center, 2004 :

Online) ยังได้เสนอแนะการสอนทักษะการพูดไว้อย่างน่าสนใจว่า ครูผู้สอนควรกระตุ้นให้ผู้เรียนที่ค่อนข้างเงียบได้มีโอกาสฝึกพูดตอบสนองต่อสิ่งที่ผู้เรียนคนอื่นพูดและส่งเสริมให้ผู้เรียนเห็นถึงความสำคัญของความสามารถในการระลึกถึงความแตกต่างของรูปแบบการสนทนาต่างๆ ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เรียนพูดตอบสนองต่อสถานการณ์นั้นๆ ได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ครูผู้สอนยังสามารถช่วยผู้เรียนได้มีความกล้าในการพูดมากขึ้นโดยการกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้คำถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจในการสื่อสาร

จากหลักการการสอนทักษะการพูด การสอนควรเริ่มจากง่ายไปหายาก เช่น เริ่มจากฝึกให้ตั้งคำถามและตอบคำถามที่เป็นหัวข้อง่ายๆ ไม่ซับซ้อน เช่น การขอร้องเรื่องส่วนตัว คำถามเพื่อซักซ้อมความเข้าใจ หรือคำถามเกี่ยวกับไวยากรณ์ ต่อไปจึงเป็นการฝึกบทสนทนาที่เป็นประโยชน์ๆ ที่ทำให้จำได้ง่ายๆและรวดเร็ว สามารถนำไปใช้ได้ทันทีจากนั้นจึงเป็นการฝึกให้เล่าเรื่องโดยกำหนดให้มีสถานการณ์และให้ผู้เรียนเล่าเรื่อง อาจเป็นการเล่าคนเดียวหรือผลัดกันเล่าคนละประโยคก็ได้ โดยมีจุดมุ่งหมายของการสอนคือให้ผู้เรียนมีความกล้าในการพูดและสามารถพูดได้อย่างถูกต้องและคล่องแคล่ว

2.3.3 การจัดการเรียนรู้สำหรับทักษะการอ่าน

ทักษะการอ่านเป็นทักษะที่สำคัญในการแสวงหาความรู้และข้อมูลต่างๆในชีวิตประจำวัน ในการจัดการเรียนรู้ทักษะการอ่านนั้น เคลย์ (Clay, 1993 : Online) ได้เสนอวิธีการจัดการเรียนรู้ทักษะการอ่านไว้อย่างน่าสนใจสรุปได้ดังนี้คือ

1. ผู้สอนให้ผู้เรียนอ่านบทความที่ไม่ยากจนเกินไป ให้ผู้เรียนจดบันทึกข้อมูลของบทความที่ผู้เรียนได้อ่านไปแล้ว
2. ขณะที่ผู้เรียนอ่านครูผู้สอนจดคำศัพท์ที่ผู้เรียนคิดว่ายากและไม่เข้าใจหลังจากนั้นสอนคำศัพท์เหล่านั้นให้กับผู้เรียน
3. ผู้สอนใช้คำศัพท์เหล่านั้นในการสอนผู้เรียน โดยเน้นที่คำศัพท์และตัวอักษร
4. ผู้สอนให้ผู้เรียนเขียนมากที่สุดเท่าที่จะเขียนได้โดยอาจเป็นประโยคหนึ่งประโยค ผู้สอนช่วยในการขีดเส้นใต้คำศัพท์ที่หายไปและช่วยให้ผู้เรียนฟังและเขียนคำศัพท์เหล่านั้น
5. ผู้สอนให้ผู้เรียนจัดเรียงเรียงเนื้อเรื่องใหม่ให้ถูกต้อง
6. ผู้สอนแนะนำหนังสือใหม่ให้กับผู้เรียน และให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมโดยการคาดเดาเนื้อเรื่องในหนังสือเล่มนั้น โดยรวม
7. ผู้สอนอ่านหนังสือร่วมกับผู้เรียนขณะที่อ่านผู้สอนสอนให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการอ่าน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

28

การกวาดสายตาหรือการใช้นิ้วช่วยชี้ในการอ่าน รวมทั้งพูดถึงหนังสือและเนื้อเรื่องที่กำลังอ่าน

8. ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนอ่านหนังสือ โดยให้หนังสือแก่ผู้เรียนเพื่อผู้เรียนจะสามารถฝึกอ่านก่อนที่จะพบกับครูครั้งต่อไป

นอกจากนี้ กู๊ดแมน (Goodman, 1996 : Online) ได้เสนอแนะแนวทางในการจัดการเรียนรู้ทักษะการอ่านไว้ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบองค์รวมว่า ควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนเนื่องจากผู้เรียนได้เรียนรู้ในขณะที่อ่านและเริ่มสังเกตเห็นวิธีการเขียนของผู้เขียนและตระหนักได้ว่าหนังสือเล่มนั้นต้องมีผู้เขียน เพราะผู้เรียนเองเคยมีโอกาสเขียนผลงานและให้เพื่อนนักเรียนด้วยกันอ่านดังนั้นการสอนทักษะการอ่านที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าผู้สอนควรสอนทักษะการอ่านและทักษะการเขียนไปพร้อมๆกัน โดยเริ่มจากครูอ่านข้อความหรือนิทานที่ง่ายๆ เพื่อให้ผู้เรียนฝึกการคาดเดาเหตุการณ์และเรียนรู้การใช้ไวยากรณ์และเขียนคำศัพท์ โดยครูจะเป็นตัวอย่างที่ดีในการสาธิตวิธีการอ่านที่ถูกต้องให้กับนักเรียน

2.3.4 การจัดการเรียนรู้สำหรับทักษะการเขียน

การเขียนหมายถึงการสื่อสาร การแสดงความคิด ความรู้สึกออกมาอย่างมีความหมายผ่าน การเขียน ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ทักษะการเขียนจึงเป็นสิ่งสำคัญในการสอนผู้เรียนให้รู้จักการเขียนที่ดีและมีความหมาย นอกจากนี้ ฮีลด์และ เทเลอร์ (Heald-Taylor) ได้เสนอมุมมองเกี่ยวกับการสอนทักษะการเขียนไว้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543 : 20)

1. การเขียนควรเน้นที่ความหมายมากกว่ารูปแบบ ซึ่งหมายถึงกิจกรรมการเรียนการสอนเขียนต้องเน้นที่การสื่อสารและความหมายมากกว่ารูปแบบของภาษานั้นๆ
2. การเขียนควรเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ภาษาโดยรวม กิจกรรมการสอนทักษะการเขียนควรให้เป็นส่วนหนึ่งของประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาซึ่งผู้เรียนสามารถมีส่วนร่วมด้วยเนื่องจากผู้เรียนสามารถนำเอาสิ่งที่ฟังได้ฟัง พูด หรืออ่านมาเขียนเรียบเรียงได้อย่างมีความหมาย
3. การเขียนเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินการเรียนรู้ภาษาที่ผู้เรียนสามารถเขียนถึงประสบการณ์ส่วนตัวหรือเกี่ยวกับหัวข้อที่ได้เรียน

นอกจากนี้ ฮามายัน (Hamayan) ยังได้เสนอทักษะการเขียนเพิ่มเติม คือ ครูต้องให้โอกาสผู้เรียนทุกวัน ไม่ว่าจะเป็นการเขียนป้ายชื่อตัวเอง หรือคำศัพท์หรือวลีใหม่ที่ค้นพบ นอกจากนี้ การเรียนรู้ทักษะการเขียนควรเริ่มมาจากกิจกรรมกลุ่ม ทั้งนี้เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีกำลังใจและร่วมค้นพบประสบการณ์ใหม่ในการเขียนร่วมกับครูผู้สอนและเพื่อนนักเรียนภายในกลุ่ม โดยฮามายัน เสนอแนะกิจกรรมการสอนการเขียน ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา²⁹

1. ครูเลือกหัวข้อที่จะเสนอซึ่งควรเกี่ยวข้องกับบริบทที่ใกล้ตัวหรือที่ผู้เรียนสนใจ
2. ครูเลือกกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ที่น่าสนใจและมีความหมายโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและอภิปราย หลีกเลี่ยงกิจกรรมที่ซับซ้อนยากเกินระดับอายุของผู้เรียน
3. ครูจกรายชื่ออุปกรณ์การเรียน คำศัพท์ จำนวนคนที่ร่วม และบทเรียนสรุปที่ต้องใช้สำหรับกิจกรรม ครูสนับสนุนให้ทุกคนได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรม โดยจัดเป็นคู่บ้างเป็นกลุ่มบ้าง
4. ครูเริ่มกิจกรรมโดยแนะนำถึงรายละเอียดต่างๆ เป็นขั้นตอนอย่างช้าๆ ซึ่งเป็นโอกาสในการแนะนำคำศัพท์ใหม่ๆ ให้ผู้เรียนได้ฟังครูผู้สอนสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้จากกิจกรรมและเตรียมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเขียน โดยให้ผู้เรียนช่วยในการอธิบายขั้นตอนของกิจกรรมนั้นๆ และใช้คำศัพท์ที่ได้เรียนมาในการบรรยาย
5. ครูและผู้เรียนช่วยกันเขียนเรื่องบนกระดาน โดยครูใช้คำถามถามผู้เรียนและใช้คำตอบของผู้เรียนมาเขียนสรุป ครูควรเขียนให้ตัวโตอ่านได้ง่ายสำหรับผู้เรียนทุกคนในชั้นเรียน
6. หลังจากเขียนเรื่องร่วมกันเสร็จแล้ว ครูชวนให้ผู้เรียนอ่านเรื่องพร้อมกันแล้วอาจจะให้ผู้เรียนอ่านให้เพื่อนๆ ในห้องฟัง
7. ครูมีกิจกรรมเสริมให้ผู้เรียนเพื่อเพิ่มให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในรายละเอียดของภาษามากขึ้นในด้านคำศัพท์ ไวยากรณ์ เช่น ให้ผู้เรียนเขียนคำศัพท์ในเรื่องที่เขียนร่วมกัน เขียนความหมายคำศัพท์ หรือให้ผู้เรียนเติมคำในช่องว่างที่หายไป และให้ผู้เรียนเขียนตอนจบของเรื่องใหม่หรือเรียงลำดับเนื้อเรื่องใหม่ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 20 ; อ้างอิงจาก Hamayan. 1989. **Teaching Writing to Potentially English Proficient Students Using Whole Language Approaches.**)

จากข้อเสนอแนะของการจัดการเรียนรู้ทักษะการเขียน สรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้ทักษะการเขียนที่ดีควรส่งเสริมให้ผู้เรียนเขียนเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวันของผู้เรียน รวมทั้งให้สนับสนุนให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เขียนงานเขียนที่มีความหมายสำหรับตัวผู้เรียนเองและนำเอาประสบการณ์ความรู้เดิมมาใช้ในการเขียนผลงาน

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการทดลอง โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายตามทฤษฎีพุทปัญญา ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้จะรวมทั้งทักษะทั้ง 4 ในการจัดการเรียนรู้ในคราวเดียวกันโดยไม่แยกทักษะ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างครอบคลุมครบถ้วนและเกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนสูงสุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา³⁰

2.4 การวัดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ

การวัดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษแต่ละทักษะ คือ ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนมีความแตกต่างกัน และสามารถวัดได้หลากหลายวิธี ดังนี้

2.4.1 การวัดความสามารถในการฟัง

การวัดและประเมินผลทักษะการฟังสามารถทำควบคู่ไปกับการวัดผลทักษะการพูด หรือวัดผลเพียงทักษะการฟังทักษะเดียวก็ได้ ในการวัดหรือทดสอบการฟังมักเกี่ยวข้องกับประเด็นหลัก 2 ประเด็นได้แก่ การทดสอบการฟังแยกเสียง ซึ่งหมายถึงการทดสอบความสามารถในการบอกความแตกต่างและความคล้ายคลึงของเสียงในภาษาอังกฤษ และการทดสอบการฟังเพื่อความเข้าใจ ซึ่งวัดว่าผู้ฟังสามารถเข้าใจในเนื้อหาและจับใจความของเสียงพูดเป็นภาษาอังกฤษหรือไม่ การวัดผลทักษะการฟังสามารถกระทำได้หลายวิธี เช่น การวัดความถูกต้องในการฟังเสียงตัวอักษร การฟังเสียงคำ การฟังเสียงเน้นพยางค์ การฟังเสียงประโยคกว่าประโยคนั้นแสดงความหมายอะไร เช่น บอกเล่า คำถาม คำสั่ง แปลกใจ ดีใจ หรือเสียใจ การให้ผู้เรียนฟังการสนทนาโต้ตอบฟังข้อความหรือเรื่องราวแล้วเข้าใจ สามารถตอบคำถามได้ ทำตามคำสั่ง หรือวาดภาพตามข้อความที่ได้ยินได้ (วราพร ทองจีน. 2549 : 36 ; อ้างอิงจาก ดวงเดือน แสงชัย. 2533. การสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา.) โดยวาเลทและดิสซิก (Valette and Disick. 1972 : 165) ได้เสนอแนวทางและวิธีการวัดและประเมินผลทักษะการฟังไว้ 5 ระดับดังนี้

1. ระดับทักษะกลไก ระดับนี้วัดความสามารถของผู้เรียนในการแยกเสียงต่างๆ ในภาษาต่างประเทศโดยไม่ต้องเข้าใจความหมายเช่น
 - 1.1 บอกได้ว่าคำที่ได้ยินเป็นภาษาแม่หรือภาษาอังกฤษ
 - 1.2 บอกได้ว่าคำที่ได้ยินมีเสียงเหมือนหรือต่างกัน
 - 1.3 บอกได้ว่าคำที่ได้ยินจำนวน 3 คำคำใดมีเสียงแตกต่างกันออกไป
 - 1.4 บอกได้ว่าประโยคที่ได้ยิน 2 ประโยคเหมือนหรือต่างกัน
 - 1.5 บอกเสียงเน้นหนักในคำที่ได้ยิน
2. ระดับความรู้ เป็นการวัดความสามารถในการเข้าใจความหมายของคำหรือประโยคที่ได้ยิน เช่น
 - 2.1 ปฏิบัติตามคำสั่งที่ได้ยิน
 - 2.2 เลือกภาพได้ตรงกับประโยคที่ได้ยิน
 - 2.3 เลือกประโยคที่มีความหมายเช่นเดียวกับประโยคที่ได้ยิน
3. ระดับถ่ายโอน ระดับนี้เป็นการวัดความสามารถในการเข้าใจคำพูดที่คุ้นเคยแต่อยู่ในสถานการณ์ใหม่เช่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

31

- 3.1 ฟังคำถามแล้วเลือกคำตอบที่เหมาะสม
- 3.2 เลือกคำที่เหมาะสมลงไปในการตอบที่ได้ยิน
- 3.3 วาดภาพตามคำสั่งที่ได้ยิน
- 3.4 ตอบได้ว่าสิ่งที่ได้ยินนั้นถูกต้องหรือไม่
- 3.5 ฟังข้อความแล้วตอบคำถามได้ว่าประโยคที่กำหนดให้มีความหมายถูกหรือผิด

จากข้อความที่ได้ยิน

- 3.6 ฟังข้อความแล้วเลือกคำตอบมาเติมประโยคที่ได้ยินได้ถูกต้องตาม

ข้อความที่ได้ยิน

4. ระดับสื่อสาร ระดับนี้วัดความสามารถในการจับใจความสำคัญและความหมายทั่วไป
 - 4.1 ฟังข้อความแล้วตอบคำถามเกี่ยวกับใจความสำคัญ
 - 4.2 ฟังข้อความแล้วสรุปเรื่องราวที่ฟัง
 - 4.3 ฟังบรรยายภาพหรือข้อเท็จจริงแล้วตอบคำถามถูก-ผิด
 - 4.4 ฟังข้อความแล้วเลือกภาพเรียงลำดับตามเรื่องราวได้ 2-4 ภาพ
 - 4.5 ฟังบทสนทนาหรือข้อความแล้วตอบคำถามสรุปเรื่องที่ฟัง
 - 4.6 ฟังบทเพลงแล้วตอบคำถามความเข้าใจ
5. ระดับวิเคราะห์ วิเคราะห์ ระดับนี้วัดความสามารถของผู้เรียนในการวิเคราะห์

ความหมายและรูปแบบของภาษาที่ได้ยิน เช่น

- 5.1 ฟังข้อความแล้วตอบคำถามเกี่ยวกับรูปแบบของภาษา
- 5.2 ฟังคำพูดแล้วบอกได้ว่าผู้พูดเป็นชาวอะไร
- 5.3 ฟังบทสนทนาแล้วบอกอารมณ์ของผู้พูด
- 5.4 ฟังบทสนทนาแล้วบอกสถานที่
- 5.5 ฟังข้อความแล้วบอกสถานภาพผู้ใช้ภาษาได้
- 5.6 บอกได้ว่าภาษาที่ได้ยินนั้นได้มาตรฐานหรือไม่
- 5.7 ฟังบทสนทนาหรือข้อความแล้วบอกได้ว่าสิ่งที่ได้ฟังนั้นสมเหตุสมผลหรือไม่

นอกจากนี้ วาเลท (ละเอียด จุฑานันท์, 2544 : 90) ยังได้แนะวิธีการทดสอบทักษะการฟังเพื่อความเข้าใจและทักษะการพูดในชั้นสื่อสารไว้ดังนี้

1. การทดสอบการฟังเพื่อความเข้าใจ
 - 1.1 การทดสอบการจับใจความสำคัญของคำพูด (Skimming)
 - 1.1.1 ฟังข่าวและให้ผู้เรียนเขียนชื่อบุคคล สถานที่ที่ได้ยินข่าว
 - 1.1.2 ฟังผู้สอนเล่าเรื่องหรือนิทาน ผู้เรียนตั้งชื่อเรื่อง

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา³²

1.1.3 ฟังผู้สอนเล่า อธิบาย เกี่ยวกับสถานที่ บุคคล ภาพยนตร์

1.1.4 ฟังเทปที่บันทึกจากรายการวิทยุ ผู้เรียนบอกว่าเป็นรายการประเภทใดเช่น ข่าวกีฬา เรื่องตลก ละครวิทยุ เป็นต้น

1.2 การทดสอบความเข้าใจข้อความ (Oral comprehension) การทดสอบลักษณะนี้ มักจะทดสอบความเข้าใจของผู้เรียนซึ่งข้อความที่ใช้มักเป็นบทสนทนาที่เจ้าของภาษาเป็นผู้อ่าน และบันทึกลงในเทป ซึ่งคำถามมักจะเป็นแบบเลือกตอบและเข้าใจง่าย โดยผู้เรียนอาจได้ฟัง 1-2 ครั้ง โดยครั้งที่สองผู้เรียนอาจฟังทีละตอนแล้วตอบคำถาม

1.3 การทดสอบการรับข้อมูล

1.3.1 แจกแผนที่ของสถานที่ต่างๆ โดยบอกจุดเริ่มต้นให้กับผู้เรียนและบอกวิธี ไปจนถึงปลายทาง หลังจากฟังแล้วผู้เรียนทำเครื่องหมายตามและแสดงจุดหมายปลายทางในแผนที่

1.3.2 ฟังข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องราวต่างๆ และกรอกข้อมูลหรือทำเครื่องหมายลงใน ตารางหรือแผนที่

1.3.3 สมมุติให้ผู้เรียนอยู่ในสถานการณ์และสรุปข้อความจากสิ่งที่ได้ยิน

1.3.4 ให้ผู้เรียนฟังเฉพาะข้อความที่ต้องการ โดยมีข้อความประกาศหลายๆเรื่อง ผู้เรียนต้องแยกแยะออกมาเฉพาะเรื่องที่กำหนดให้และจดบันทึกไว้

1.4 การทดสอบการถ่ายทอดคำพูดหรือเรื่องราว (Transfer the oral messages) แบบทดสอบชนิดนี้เป็นแบบทดสอบที่ทดสอบความสามารถ 2 ทักษะคือ ทักษะการรับสารและ ถ่ายทอดออกเป็นทักษะการส่งสาร เช่น สมมุติให้ผู้เรียนรับโทรศัพท์และรับฝากข้อความโดยจดบันทึก หลังจากนั้นส่งข้อความที่ฝากไว้ด้วยการพูดอีกต่อหนึ่ง ซึ่งเป็นการวัดในระดับที่ค่อนข้างสูง

1.5 การเขียนตามคำบอก (Dictation) การทดสอบแบบนี้เป็นการทดสอบว่าผู้เรียนฟัง แล้วเข้าใจภาษาที่พูดมาน้อยเพียงใด ซึ่งควรใช้กับผู้เรียนที่สามารถเขียนได้แล้วแบบทดสอบการ เขียนตามคำบอกสามารถบอกได้ถึงทักษะภาษาของผู้เรียนที่มีอยู่และปัญหาของผู้เรียนในด้าน โครงสร้าง

กล่าวโดยสรุป ในการวัดผลทักษะการฟังของผู้เรียนภาษาอังกฤษจะต้องครอบคลุมสอง ประการหลักได้แก่ ความสามารถในการฟังแล้วจำแนกเสียงและคำต่างๆ กับความสามารถในการ ฟังแล้วสามารถเข้าใจข้อความต่างๆ ที่ฟังได้ โดยผู้สอนสามารถจัดทำแบบทดสอบหรือจัดกิจกรรม เพื่อทดสอบการฟังในรูปแบบต่างๆ ได้อย่างหลากหลายตามความเหมาะสมกับระดับชั้นและ ความสามารถของผู้เรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา³³

ในการวิจัยครั้งนี้ การวัดความสามารถในการใช้ทักษะการฟัง จะใช้แบบทดสอบทักษะการฟังที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการฟังเรื่อง บทความ และบทสนทนา จากนั้นตอบข้อคำถาม เป็นแบบเลือกตอบ (Multiple choice) จากเรื่องที่ฟัง

2.4.2 การวัดความสามารถในการพูด

การวัดและประเมินผลทักษะการพูดภาษาอังกฤษสามารถจัดทำควบคู่กับการวัดผลการฟังได้ หรืออาจวัดผลการพูดแต่เพียงอย่างเดียวก็ได้ โดยควรเน้นการวัดความสามารถในการพูดเพื่อการสื่อสารซึ่งเวลาที่ได้แนะนำวิธีการทดสอบทักษะการพูดในชั้นสื่อสารไว้ดังนี้ (วราพร ทองจีน. 2549 : 39 ; อ้างอิงจาก สุมิตรา อังวัฒนกุล. 2540 ก. กิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร.)

1. การพูดที่มีการควบคุม (Direction oral expression)

1.1 การให้ตัวแนะที่สามารถมองเห็นได้ ผู้เรียนพูดประโยคโดยมีรูปภาพเป็นสื่อ แต่ผู้เรียนควรมีความคุ้นเคยกับสัญลักษณ์ที่ใช้ก่อน

1.2 การให้ตัวแนะที่เป็นคำพูด คำแนะนำสำหรับการทดสอบอาจใช้ภาษาแม่หรือภาษาที่เรียนก็ได้ เช่น ผู้สอนพูดประโยค 1 ประโยค และแสดงคำตอบด้วยท่าทางและสีหน้าแล้วให้ผู้เรียนตอบตามลักษณะท่าทางนั้นๆ

2. การพูดโดยอิสระในสถานการณ์การสื่อสารอย่างแท้จริง

2.1 ให้ผู้เรียนบรรยายเหตุการณ์ในภาพชุด ถ้าลำดับเริ่มต้นอาจใช้คำสั่งเป็นภาษาแม่

2.2 ให้ผู้เรียนพูดตามหัวข้อที่กำหนดให้ ผู้สอนควรให้หัวข้อหลายๆ หัวข้อเพราะผู้เรียนอาจเลือกพูดหัวข้อที่ตนเองสนใจและมีความถนัด

2.3 ผู้เรียนบรรยายวัตถุอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยใช้ภาษาที่เรียน

2.4 การสนทนาและสัมภาษณ์ เป็นวิธีการทดสอบทักษะการพูดที่เหมาะสมซึ่งนิยมใช้และเป็นธรรมชาติมากที่สุด โดยสามารถวัดความสามารถในการสื่อสารได้จากการเรียบเรียงส่วนประกอบต่างๆ ของคำพูดได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ควรเลือกเนื้อหาในการสัมภาษณ์ให้เหมาะสมกับระดับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน

นอกจากนี้ ออลเลอร์ (Oller. 1979 : 320-326) ได้เสนอวิธีการทดสอบทักษะการพูดเพิ่มเติม ดังนี้

1. การอ่านออกเสียง (Read aloud) เป็นทักษะที่ค่อนข้างง่ายกว่าทักษะการพูดให้ผู้เรียนอ่านออกเสียงข้อความตามที่กำหนดแล้วบันทึกเทปไว้เพื่อนำมาให้คะแนนภายหลังซึ่งถือว่าการอ่านที่เที่ยงตรง การให้คะแนนอาจให้เป็นมาตราส่วนประเมินค่าตามความถูกต้องและจำนวนเวลาที่ใช้ในการอ่าน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

2. การสอบพูดปากเปล่าด้วยวิธีการทดสอบแบบโคลซ (Cloze) เป็นการทดสอบการพูดที่ไม่ได้ใช้บอชนัก เนื่องจากความยุ่งยากในการประเมิน โดยเลือกข้อความที่เหมือนกับข้อความสำหรับใช้เขียนตามคำบอก แต่ข้อความไม่ควรยากเกินไป หลังจากนั้นให้ผู้เรียนฟังข้อความที่มีบางตอนเว้นว่างไว้ให้เต็ม ผู้เรียนจะต้องพูดหรือเขียนข้อความเต็มช่องว่างให้เหมือนกับที่ได้ยินมาแล้วในรอบแรกของการเล่าเรื่อง ซึ่งเป็นวิธีที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนที่เป็นเด็ก แต่ก็สามารถดัดแปลงให้เหมาะสมสำหรับผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ได้เป็นอย่างดี โดยผู้สอนเล่าเรื่องให้ผู้เรียนฟังแล้วให้ผู้เรียนเล่าต่อให้เพื่อนฟัง แล้วบันทึกเทปไว้สำหรับให้คะแนนภายหลัง เช่น ผู้เรียนเล่าวิธีการทำงานประดิษฐ์ แล้วบันทึกเทปไว้เพื่อให้คะแนน

กล่าวโดยสรุป การวัดและประเมินผลทักษะการพูดสามารถทำได้ในการวัดการพูดอย่างง่ายไปจนถึงการพูดอธิบายและแสดงความคิดเห็น ซึ่งผู้สอนสามารถวัดทักษะการพูดโดยใช้เกณฑ์การประเมินทักษะการพูด กล่าวคือความสามารถพูดให้ผู้อื่นเข้าใจปริมาณของข้อความในการสื่อสาร คุณภาพของข้อความที่นำมาสื่อสาร และความพยายามในการสื่อสาร ส่วนการประเมินทักษะการพูดตามแนวคิดการเรียนรู้ภาษาแบบองค์รวมมุ่งเน้นพัฒนาทุกทักษะภาษาไปพร้อมๆกัน

ในการวิจัยครั้งนี้ การวัดความสามารถในการใช้ทักษะการพูด จะใช้แบบทดสอบวัดทักษะการพูดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการพูดแสดงความคิดเห็น ได้ตอบข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง และจากเรื่องราวต่างๆ เกณฑ์การให้คะแนนเป็นแบบรูบริค

2.4.3 การวัดความสามารถในการอ่าน

เนื่องจากการสอนอ่านในปัจจุบัน เน้นการทำความเข้าใจต่อเรื่องที่อ่านเป็นหลักการวัดและประเมินผลการอ่าน จึงออกมาในรูปแบบของการทดสอบความเข้าใจในการอ่านซึ่งมีผู้ให้ข้อเสนอแนะไว้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

อัจฉรา วงศ์โสธร (2538 : 99-100) กล่าวถึงเกณฑ์การประเมินทักษะการอ่านว่า สามารถพิจารณาเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ เกณฑ์ที่กำหนดตามส่วนประกอบของภาษาแบบแยกย่อยและเกณฑ์ที่กำหนดตามความสามารถในการรับสาร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ความสามารถทางภาษาที่เป็นเกณฑ์แบบย่อย ได้แก่

1.1 ความรู้ในด้านศัพท์ หมายถึงความสามารถในการเข้าใจคำศัพท์และสำนวนต่างๆ

1.2 ความรู้ในด้านไวยากรณ์ หมายถึง ความสามารถในการใช้ความรู้ด้านไวยากรณ์

ในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับคำสรรพนาม ความเชื่อมโยงของเนื้อความ เช่น การใช้คำสันธาน หรือคำบุพบทที่กำหนดหน้าที่ของภาษาว่าเป็นการขอร้อง เชื้อเชิญ หรือขออนุญาต เป็นต้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

35

2. ความสามารถในการอ่านที่เป็นเกณฑ์แบบรวมได้แก่

2.1 ความสามารถในการเรียบเรียงความ หมายถึงความสามารถในการทำความเข้าใจบทอ่าน และสามารถตอบคำถามที่ให้เรียบเรียงด้วยคำใหม่โดยให้ได้ใจความเดิมหรือสามารถตอบคำถามแบบเลือกตอบและแบบเรียงลำดับข้อความได้

2.2 ความสามารถในการอ่านข้อมูลที่เป็นรายละเอียด หมายถึง ความสามารถในการโยงรายละเอียดที่เกี่ยวข้องเข้ากับใจความสำคัญของเรื่อง ได้ว่า เป็นรายละเอียดที่สนับสนุนหรือเป็นรายละเอียดที่ขัดแย้งกันหรือให้ข้อมูลตรงกันข้าม ตลอดจนเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างรายละเอียดต่างๆ

2.3 ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ หมายถึง ความสามารถในการระบุแก่นเรื่อง หัวเรื่อง และใจความสำคัญของเรื่องที่ได้อ่าน

2.4 ความสามารถในการวิเคราะห์และประเมินความสัมพันธ์ของเนื้อความและสุนทรียศาสตร์ของการใช้ภาษา หมายถึง ความสามารถในการใช้ความรู้ด้านศัพท์ ไวยากรณ์ทำความเข้าใจในสิ่งที่อ่านและความรู้เกี่ยวกับรูปแบบลีลาภาษาที่ใช้ในบทอ่านที่เป็นตัวกระตุ้นวิเคราะห์ ประเมิน และสรุปบทอ่านได้ว่า เป็นข้อความประเภทใด ใช้ลีลาภาษาแบบเป็นทางการหรือไม่ เข้าใจเจตนา ทักษะของผู้เขียนที่แฝงอยู่ สามารถวิพากษ์วิจารณ์ถึงเหตุและผลที่เกิดขึ้นได้ ตลอดจนสามารถประเมินบทอ่านได้ว่ามีความชัดเจนเข้าสู่ประเด็นอย่างไร ไม่อ้อมค้อมและใช้ภาษาได้ กระชับ ไม่เยิ่นเย้อ ความสามารถในระดับนี้เป็นระดับสูงซึ่งต้องอาศัยความรู้ในระดับต้นๆ เป็นพื้นฐานเช่นกัน

นอกจากนี้ วาเลท ได้แนะนำวิธีการทดสอบการอ่านเพื่อความเข้าใจขั้นสื่อสารไว้เพิ่มเติม ดังนี้

1. การอ่านออกเสียง การทดสอบการอ่านออกเสียงในภาษาที่สองจะทำได้เมื่อผู้เรียนสามารถพูดภาษาที่สองได้แล้ว ผู้เรียนที่ออกเสียงได้ดีและเข้าใจถึงความสอดคล้องระหว่างเสียงกับสัญลักษณ์จะสามารถอ่านได้แม้จะไม่เข้าใจ

2. การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ วิธีการทดสอบทำได้ดังนี้คือ

2.1 ให้อ่านคำถามที่เป็นภาษาที่เรียนให้เข้าใจ แต่อาจให้ตอบเป็นภาษาแม่ได้ถ้าเป็นผู้เรียนในระยะเริ่มต้น

2.2 ให้อ่านข้อความที่ตัดจากหนังสือพิมพ์แล้วบอกว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

2.3 อ่านโดยใช้การคาดเดา เช่น ให้ผู้เรียนฝึกการคาดเดาเนื้อหาลงในหน้าแรกของหนังสือพิมพ์และให้หาบทความต่อไปนี้เป็นต้น เช่น ผลการแข่งขันฟุตบอล รายการอากาศ เป็นต้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

2.4 อ่านคร่าวๆ เช่น ให้ผู้เรียนอ่านจดหมายแล้วแยกเป็นกลุ่มๆ ตามความคิดเห็น

3. การทดสอบการรับข้อมูล เนื้อเรื่องที่นำมาให้อ่านอาจนำมาจากหนังสือพิมพ์ วารสาร ประกาศ โฆษณา ตารางเวลารถไฟ หรือภาพยนตร์ จดหมาย แล้วตอบคำถามเกี่ยวกับข้อความที่อ่าน

4. การอ่านข้อความที่ตัดตอนมาจากหนังสือแล้วให้ตอบคำถาม ซึ่งมักเป็นแบบเลือกตอบ เพื่อทดสอบความเข้าใจจากเรื่องที่อ่าน เช่น ให้ผู้เรียนตอบแบบถูก-ผิด หรือการตอบคำถามโดยเขียนตอบ ซึ่งเกี่ยวกับทักษะการอ่านและการเขียนประกอบกับ ควรให้คะแนนทั้งในด้านเนื้อหาและรูปแบบภาษา แต่ถ้าหากให้ตอบปากเปล่าก็ควรให้คะแนนทั้งจากการอ่านและการพูดด้วย

กล่าวโดยสรุป การวัดความสามารถทักษะการอ่านสามารถครอบคลุมถึงด้านวลี คำ ประโยค ข้อความ ใจความสำคัญ และการตีความในการประเมินความสามารถใช้เกณฑ์ความสามารถแบบแยกย่อยหรือแบบรวมก็ได้ หรืออาจใช้เกณฑ์ทั้งสองประยุกต์รวมกัน โดยให้น้ำหนักเกณฑ์แบบรวมมากกว่าเกณฑ์แบบย่อย ซึ่งสิ่งสำคัญที่ควรคำนึงคือ รูปแบบในการประเมินและเนื้อหาเหมาะสมกับความสามารถในการใช้ภาษา ประสบการณ์เดิมและพื้นฐานความรู้ของผู้อ่าน รวมทั้งควรพิจารณาให้สอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชา ส่วนการวัดและประเมินผลทักษะการอ่านตามแนวคิดการเรียนรู้ภาษาแบบองค์รวมควรเน้นการประเมินทักษะการอ่านแบบเข้าใจความหมายของบทความโดยรวมแล้วจึงเป็นการประเมินทักษะการอ่านข้อมูลเป็นรายละเอียด ตลอดจนเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างใจความสำคัญและรายละเอียดของข้อมูลนั้นๆ (ละเอียด จุฑานันท์. 2544 : 160)

ในการวิจัยครั้งนี้ การวัดความสามารถในการใช้ทักษะการอ่าน จะใช้แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งเป็น 2 ชนิด คือ 1) แบบทดสอบทักษะการอ่านเอาความ เป็นการอ่านเรื่อง บทความ และบทสนทนา จากนั้นตอบคำถาม เป็นแบบเลือกตอบ จากเรื่องที่อ่าน 2) แบบทดสอบทักษะการอ่านออกเสียง เป็นการอ่านออกเสียงเรื่อง ข้อความ หรือบทความที่กำหนดให้ ทั้งร้อยแก้ว และร้อยกรอง เกณฑ์การให้คะแนนเป็นแบบรูบริค

2.4.4 การวัดความสามารถในการเขียน

การวัดและประเมินผลความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษมีรายละเอียดดังนี้คือ

1. รูปแบบการทดสอบทักษะการเขียน

นักวิชาการต่างๆ เชื่อว่าวิธีจะทดสอบทักษะการเขียนของผู้เขียนได้ดีที่สุดคือ ให้ผู้เรียนเขียนและทดสอบจากงานเขียนนั้น ดังนั้นในการทดสอบงานเขียนผู้ทำการทดสอบต้องมั่นใจว่าผู้เรียนสามารถเขียนได้จริง ทั้งนี้แบบทดสอบงานเขียนต้องสามารถทดสอบความสามารถของ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

37

ผู้เรียนได้จริง และยังสามารถนำมาวิเคราะห์ให้คะแนนได้อย่างน่าเชื่อถือวาเลท (ละเอียด จุฑานันท์. 2544 : 171-172) ได้แนะนำการทดสอบทักษะการเขียนเพื่อการสื่อสารไว้ดังนี้

1.1 การเขียนเรียงความโดยมีการแนะนำแนวทางทำได้ดังนี้

1.1.1 ให้ตัวแฉะที่มองเห็นได้ วิธีนี้ผู้สอนควรฝึกผู้เรียนก่อนเพื่อให้ทราบว่าผู้สอนต้องการอะไรจากแบบทดสอบ

1.1.2 ให้ตัวแฉะโดยการพูดซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับทักษะการฟังด้วย ดังนั้นการให้ตัวแฉะด้วยการพูดจะต้องให้เข้าใจง่าย

1.2. การเขียนอย่างอิสระ วิธีนี้ผู้เรียนจะแสดงความสามารถในการลำดับความคิด การใช้คำศัพท์ที่เหมาะสม ตลอดจนการแบ่งข้อความออกเป็นตอนๆ การเลือกหัวข้อสำหรับการเขียนซึ่งเป็นหัวข้อที่ไม่ยากนักเพราะผู้เรียนควรใช้ความพยายามแสดงความคิดมากกว่าแสดงเนื้อหาการเขียนดังกล่าวมีลักษณะดังนี้

1.2.1 การเขียนที่มีพื้นฐานมาจากคำศัพท์ วัตถุประสงค์หลักของการเขียนแบบนี้เพื่อวัดความเหมาะสมของการใช้คำศัพท์ เช่น ถ้าเป็นคำศัพท์ที่เป็นคำนามอาจให้เขียนอธิบายห้องเรียน ห้องถนน รายการอาหาร เป็นต้น ถ้าเป็นการใช้คำศัพท์อาจให้เปรียบเทียบระหว่างภาพ 2 ภาพ เป็นต้น

1.2.2 การเขียนมีพื้นฐานมาจากไวยากรณ์ งานที่ให้เขียนจะเกี่ยวกับโครงสร้างที่ต้องการทดสอบเช่น Past Simple Tense อาจให้เขียนเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เป็นอดีต

1.2.3 การเขียนข้อความเป็นตอนๆ การเขียนชนิดนี้เน้นความสามารถในการเขียนข้อความที่รวมเป็นความคิดหลักเพียงความคิดเดียวในแต่ละย่อหน้า

1.2.4 การเขียนเรียงความที่เกิดจากความกระตุ้นความคิด เป็นหัวข้อการเขียนเรียงความที่อาจได้จากเหตุการณ์ทางการเมือง ข้อโต้แย้ง เหตุการณ์ในโรงเรียนหรืออื่นๆ การให้คะแนนอาจเน้นในเรื่องการให้เหตุผล การลำดับความคิด การใช้ถ้อยคำ และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

2. เกณฑ์การประเมินการเขียน

ฮีตัน (Heaton) (1988 : 53-54) ได้กล่าวว่า การประเมินการเขียนสามารถแบ่งออกได้เป็น

2 รูปแบบ การให้คะแนนตามความประทับใจและการให้คะแนนโดยการวิเคราะห์ ซึ่งการให้คะแนนแบบแรกนั้นไม่มีการใช้เกณฑ์ใดๆ ทั้งสิ้น คะแนนที่ผู้เรียนได้รับจะเป็นคะแนนเดียวเท่านั้น และการตรวจผลงานครูจะอ่านและให้คะแนนโดยพิจารณาจากความประทับใจในงานเขียนเป็นสำคัญ ซึ่งการตรวจแบบนี้ไม่ยุติธรรมแก่ผู้เรียน เพราะผู้อ่านคนหนึ่งอาจจะชอบงานเขียนแบบนี้ ขณะที่ผู้อ่านคนอื่นอาจจะไม่ชอบ การตรวจลักษณะนี้จึงมีอคติและไม่มีความเที่ยงเพียงพอ ในส่วน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

38

ของการตรวจแบบวิเคราะห์จะเป็นการแยกแยะส่วนประกอบของเรียงความและให้คะแนนเป็นส่วนๆ ไป เช่น คะแนนไวยากรณ์ คำศัพท์ การเชื่อมโยง ความคล่องในการใช้ภาษา เป็นต้น ซึ่งการให้คะแนนเป็นส่วนๆ โดยการวิเคราะห์เช่นนี้เป็นการตรวจที่เที่ยงธรรมมากกว่าแบบแรก ซึ่งอัจฉราวังศ์โสธร (2538 : 109-112) กล่าวว่า เทคนิคสำคัญที่ใช้ในการประเมินการเขียนมักประกอบด้วย

2.1 ความถูกต้องด้านการใช้ภาษา โครงสร้าง

2.2 ความเหมาะสมด้านการใช้ภาษา ได้แก่ ศัพท์และสำนวนว่าสื่อหน้าที่ภาษาได้ตามวัตถุประสงค์และประเภทของการเขียนหรือไม่ ความชัดเจนกระชับได้ใจความอย่างไม่อ้อมค้อมหรือเยิ่นเย้อ

2.3 ความมีจุดเน้นของความคิดและการนำเสนออย่างชัดเจน

2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดและความสมดุลของการนำเสนอ

2.5 การใช้เทคนิควิธีการนำเสนอข้อมูลทั้งที่เป็นนามธรรมและรูปธรรมที่เหมาะสม เช่น การเล่า การบรรยาย การยกตัวอย่าง การเปรียบเทียบความเหมือนและความต่าง การจัดประเภท การให้คำนิยาม การวิเคราะห์ การชักจูงใจ การแสดงความคิดเห็นเชิงวิพากษ์วิจารณ์ การใช้ความคิดสร้างสรรค์

2.6 การนำเข้าสู่เรื่องได้อย่างน่าสนใจ

2.7 การดำเนินเรื่องอย่างสัมพันธ์กัน หรือการตีความพาดพิงให้ประเด็นที่สรุปความหมายและความเกี่ยวข้องกับแนวคิดหรือแนวทางปฏิบัติที่สำคัญๆ

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าในการประเมินการเขียนโดยอาศัยองค์ประกอบที่กล่าวมาข้างต้นนั้นต่างคำนึงถึงเนื้อหาที่ผู้เรียนเขียนแสดงความคิด การเรียบเรียงความคิดจากข้อมูลหลักเชื่อมโยงไปถึงข้อมูลย่อย รวมทั้งการเขียนด้วยคำศัพท์ โครงสร้างไวยากรณ์ต่างๆ ที่เหมาะสม นอกจากนี้การประเมินการทักษะการเขียนตามแนวคิดการเรียนรู้ภาษาแบบองค์รวมเน้นการที่ผู้เรียนสามารถเขียนถ่ายทอดความคิดและประสบการณ์ของตนด้วยภาษาที่มีความหมายโดยเริ่มจากการเขียนสรุปใจความสำคัญไปถึงการเขียนรายละเอียดปลีกย่อยเพื่อขยายใจความสำคัญอย่างมีระบบ

ในการวิจัยครั้งนี้ การวัดความสามารถในการใช้ทักษะการเขียน จะใช้แบบทดสอบวัดทักษะการเขียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบบทดสอบเป็นแบบเลือกตอบ โดยวัดจากการเลือกข้อคำตอบที่มีความถูกต้องด้านการใช้ภาษา โครงสร้าง และความเหมาะสม ตามวัตถุประสงค์และประเภทของการเขียน

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา

3.1 ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา

จรรยา ทองดี (2543 : 7) ได้ให้ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ไว้ว่า กระบวนการคิดสร้างสรรค์จำเป็นต้องใช้ภาษาเป็นเครื่องมือสะท้อนความคิด ความคิดจะชัดเจนเพียงใดขึ้นอยู่กับภาษา บุคคลที่มีความรู้ มีทักษะทางภาษามาก รู้คำศัพท์ และรู้ความหมายของคำจำนวนมาก บุคคลนั้นก็จะสามารถคิดได้กว้างขวาง ลึกซึ้ง ชับซ้อน หลากหลายแนวทางและชัดเจนในขณะเดียวกันบุคคลที่ใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนได้ดีเพียงใด บุคคลนั้นก็มีความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาสูงเช่นกัน เพราะความสามารถทางภาษายิ่งสูงมากเท่าใด ก็จะอำนวยความสะดวกต่อกระบวนการคิดสร้างสรรค์ได้กว้างขวางมากเท่านั้น

ทิพาพร สุจารี (2547 : 9) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา หมายถึง ความสามารถภายในตัวนักเรียนในเรื่องภาษาที่แสดงออกในเรื่องความคิดหลายแง่มุม ในการตั้งคำถาม การเดาสาเหตุ การเดาผลที่จะเกิดขึ้นตามมา ความสามารถต่างๆ เหล่านี้วัดออกมาเป็นคะแนน ความคล่องในการคิด ความยืดหยุ่นในการคิด และความริเริ่มในการคิด

ธีรชัย เนตรถนอมศักดิ์ (ชุตินา วงษ์พระลับ. 2549 : 33) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการที่ได้เห็นสิ่งหนึ่งสิ่งใดแล้วสามารถมองเห็นความสัมพันธ์ ระลึถึงสิ่งที่สัมพันธ์กับสิ่งที่ได้เห็นออกมาให้ได้มากที่สุดและสามารถรวบรวมสิ่งที่สัมพันธ์เข้าเป็นสิ่งที่ใหม่ที่มีความหมาย ซึ่งเป็นการคิดทำให้เกิดสิ่งใหม่ๆ ทางภาษา อาจเป็นคำ วลี ประโยค ข้อความหรือเรื่องราวที่มีความแปลกใหม่ ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์สูงจะมีความสามารถในการคิดหลายแง่มุมทำให้ได้คำตอบหลายทาง

วราพร ทองจีน (2549 : 6-7) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนในด้านภาษา โดยเห็นสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้ว สามารถจะมองเห็นความสัมพันธ์ ระลึถึงสิ่งที่สัมพันธ์กับสิ่งที่ได้เห็นออกมาให้มากที่สุด และสามารถรวบรวมสิ่งที่สัมพันธ์กันเข้ากับสิ่งใหม่ที่มีความหมาย ซึ่งเป็นการคิดที่ทำให้เกิดสิ่งใหม่ๆ ทางภาษา ในลักษณะเป็นวลี ประโยค ข้อความ หรือเรื่องราวที่มีความแปลกใหม่ ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาสูง จะมีความสามารถในการคิดหลายแง่มุม ทำให้ได้คำตอบหลายทิศทาง เป็นความคิดที่ไม่ซ้ำกับผู้อื่นในด้านความคิด ริเริ่ม ความคิดคล่องแคล่ว และความคิดยืดหยุ่น

อาทิศย์ อาจหาญ (2547 : 121) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา หมายถึงความสามารถของผู้เรียนที่สามารถคิดทางภาษาได้หลายทิศทาง มีความแปลกใหม่ โดยผู้เรียนสามารถตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือปัญหาที่เกี่ยวกับภาษาในด้านปริมาณ ความแปลกใหม่ หลากหลาย ไม่ซ้ำจำเจ และมีรายละเอียด

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

สรุปได้ว่าความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา คือ ความสามารถของบุคคลในการเชื่อมโยง ความสัมพันธ์ ที่จะถ่ายทอดความรู้สึกรู้นึกคิดออกมา โดยการใช้อย่างเป็นเครื่องมือสะท้อนความคิด เป็นภาษาพูด และภาษาเขียนจากจินตนาการที่เป็นอิสระ อาจเป็นคำ วลี หรือประโยค และสามารถ ทำการวัดได้ด้วยแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา

3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับความคิด

นักภาษาศาสตร์หลายท่านต่างเห็นตรงกันว่า ภาษากับความคิดมีความสัมพันธ์กันอย่าง แยกจากกันมิได้ กล่าวคือในระหว่างที่มนุษย์คิดจะต้องอาศัยภาษาและในขณะที่ใช้ภาษาก็ จำเป็นต้องอาศัยการคิดควบคู่ไปด้วย ดังนั้นภาษากับความคิดมีความสัมพันธ์กันอาจกล่าวโดย ละเอียดได้ดังนี้คือ

1. ภาษาเป็นเครื่องมือสื่อความคิด มนุษย์ติดต่อกันโดยอาศัยภาษาซึ่งเป็นระบบสัญลักษณ์ อาจเป็น การพูด การเขียน การแสดงท่าทาง และอื่นๆ ถ้ามนุษย์ไม่มีภาษาแล้วก็จะติดต่อกันด้วย ความลำบาก เพราะการที่มนุษย์คิดประดิษฐ์ภาษาขึ้นใช้ทำให้มนุษย์สามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือ ในการรวบรวมประสบการณ์การเรียนรู้ของมนุษย์ตั้งแต่อดีตเรื่อยมาจนปัจจุบัน ตลอดจนเป็นเครื่องมือ ในการพัฒนาระบบความคิดให้มนุษย์คิดเป็นภาษา และใช้ภาษาเป็นเครื่องมือถ่ายทอดความคิด ให้เป็น ระบบระเบียบ เช่น การบันทึกเรื่องราวต่างๆ ไว้ ทำให้คนรุ่นใหม่ที่ทราบเรื่องราวของคนรุ่น เก่าได้

2. ภาษาเป็นตัวสะท้อนความคิดให้ปรากฏ ไม่ว่าจะมนุษย์จะใช้ภาษาในลักษณะใดก็ตามใน ขณะที่ใช้ภาษาถ่ายทอดความต้องการของตนนั้น จะทำให้ผู้รับสารรับรู้ถึง ผู้ส่งสารคิดอะไร อย่างไร ภาษาย่อมเป็นเครื่องสะท้อนความคิดอ่านของคนเราไม่ว่าจะพูดหรือจะเขียนเราย่อมต้องใช้ภาษา เป็นสื่อเพื่อบอกสิ่งที่ต้องการให้ผู้อื่น ได้เข้าใจหรือได้รับทราบสิ่งที่ต้องการ แต่ในบางครั้งการใช้ ภาษาของมนุษย์ก็อาจไม่ได้สะท้อนความคิดที่แท้จริงออกมา ทั้งนี้เพราะมนุษย์รู้จักปกปิดหรือบิด เบือนความคิดที่แท้จริงของตนเอง

3. ภาษามีอิทธิพลต่อความคิดและความคิดก็มีอิทธิพลต่อภาษา แม้ว่าภาษาจะเป็นเพียง สัญลักษณ์ที่มนุษย์กำหนดขึ้นใช้ แต่ส่วนหนึ่งมนุษย์ก็เข้าใจว่าภาษาคือสิ่งที่แทนนั้นทำให้การใช้ ภาษามีส่วนช่วยกำหนดความคิดของมนุษย์ได้ด้วย ด้วยเหตุนี้ภาษาจึงมีอิทธิพลต่อความคิด เช่น การ ตั้งชื่อของคนไทยจะต้องเลือกชื่อที่มีความหมายดีเพื่อเป็นสิริมงคลแก่ชีวิต ในทางตรงข้ามความคิด ก็เป็นตัวกำหนดการใช้ภาษาของมนุษย์ เมื่อมนุษย์ต้องการถ่ายทอดความต้องการของตนให้ผู้อื่น รับรู้ จะต้องเลือกถ้อยคำที่มีความหมายสื่อความให้ตรงกับความคิดของตน

4. ภาษาช่วยพัฒนาความคิดและความคิดก็ช่วยพัฒนาภาษา สมรรถภาพในการคิดและสมรรถภาพในการใช้ภาษาของบุคคลจะมีผลต่อเนื่องกันเป็นปฏิกริยาลูกโซ่ ขณะที่มนุษย์คิดนั้นจะต้องอาศัยภาษาเป็นเครื่องมือในการคิดและจะต้องเลือกถ้อยคำนำมาเรียบเรียงถ่ายทอด ซึ่งการทำเช่นนี้ความคิดจะถูกขัดเกลาให้ชัดเจนเหมาะสม ความคิดก็จะพัฒนายิ่งขึ้นด้วยและขณะที่มีความคิดกว้างไกลก็จะรู้จักใช้ภาษาได้กว้างขวางขึ้น ความคิดจึงช่วยพัฒนาภาษาเช่นกันเราจะเห็นอย่างชัดเจนว่าภาษาสัมพันธ์กับความคิด (สถาบันการเรียนรู้. 2547 : ออนไลน์)

3.3 องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา

เนื่องจากความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาเป็นส่วนหนึ่งของความคิดสร้างสรรค์ดังนั้นองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาจึงมีความคล้ายคลึงกันกับองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ จะแตกต่างกันเพียงการนิยามเพื่อให้สอดคล้องกับภาษา

กิลฟอร์ด (Guilford) (สิริวรรณ ฤทธิสาร. 2550 : 16-17) กล่าวในทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของเขา (Guilford's Structure of Intellect) โดยให้องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาไว้ ดังนี้

1. ความคิดคล่องแคล่วทางภาษา (Fluency) หมายถึง ความสามารถทางสมองในการคิดหาคำตอบได้อย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว และคิดได้หลายคำตอบ แบ่งเป็น

1.1 ความคิดคล่องแคล่วทางด้านถ้อยคำ (Word fluency) เป็นความสามารถในด้านการใช้ถ้อยคำต่างๆ

1.2 ความคิดคล่องแคล่วทางการโยงสัมพันธ์ (Associational fluency) เป็นความสามารถในการที่จะหาถ้อยคำที่เหมือนหรือคล้ายกันได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ภายในเวลาที่กำหนดให้

1.3 ความคิดคล่องแคล่วในการแสดงออก (Expressional fluency) เป็นความสามารถในการใช้ลีหรือประโยคที่นำมาเรียงกันได้อย่างรวดเร็วเพื่อให้เป็นประโยคที่ต้องการ

1.4 ความคิดคล่องแคล่วในการคิด (Ideational fluency) เป็นความสามารถที่จะคิดในสิ่งที่ต้องการภายในเวลาที่กำหนด เช่น ให้คิดประโยชน์ของก้อนอิฐให้ได้มากที่สุดภายในเวลาที่กำหนด

2. ความคิดยืดหยุ่นทางภาษา (Flexibility) หมายถึง ความสามารถในการหาคำตอบได้หลายทิศหลายทาง แบ่งเป็น

2.1 ความคิดยืดหยุ่นที่เกิดขึ้นทันทีในขณะนั้น (Spontaneous flexibility) เป็นความสามารถที่พยายามคิดได้หลากหลายอย่างอิสระ

2.2 ความคิดยืดหยุ่นทางการดัดแปลง เป็นการดัดแปลงถ้อยคำ หรือประโยค

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

3. ความคิดริเริ่มทางภาษา (Originality) หมายถึง ความสามารถของสมองในการคิดสิ่งที่แปลกใหม่ ไม่ซ้ำ และไม่เหมือนแบบใคร

นอกจากนี้ ชีรชัย เนตรถนอมศักดิ์ (สมใจ สุรินทร์. 2550 : 42) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาที่สอดคล้องกับกิลฟอร์ด (1968) ที่ว่าความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาจะใช้ภาษาเป็นสิ่งที่เร้าที่จะทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ซึ่งองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาอาจแตกต่างจากความคิดสร้างสรรค์ทั่วไป เนื่องจากความคิดสร้างสรรค์ทางภาษามุ่งเน้นการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดออกมาในรูปของภาษาที่มีความรวดเร็ว หลากหลาย และแปลกใหม่ไม่ซ้ำใคร จึงมิได้เน้นหนักในด้านความคิดละเอียดลออ ที่เน้นการสร้างสรรค์ผลงานหรือเป็นการต่อยอดจากความคิดริเริ่มในผลงานเป็นหลัก นอกจากนี้ กรมวิชาการ ได้กำหนดองค์ประกอบของการประเมินความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ซึ่งเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการวัดความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาที่เป็นระบบดังนี้

1. ความคิดคล่องแคล่วทางภาษา (Fluency in language) หมายถึง ความสามารถที่จะเชื่อมโยงทางภาษาหาความสัมพันธ์ไม่ว่าจะเป็นจากภาพ เสียง หรือแม้แต่คำ และแสดงออกมาในด้านการพูดหรือการเขียนให้ได้มาก เด่นชัดและตรงประเด็นมากที่สุด ซึ่งจะนับปริมาณความคิดที่ไม่ซ้ำกันในเรื่องเดียวกัน กล่าวคือมองในแง่ปริมาณของผลงาน เช่น การตั้งชื่อภาพ ชื่อเรื่อง หรือคิดคำศัพท์ที่ขึ้นต้นด้วยตัวอักษร A ให้ได้มากที่สุด

2. ความคิดยืดหยุ่นทางภาษา (Flexibility in language) หมายถึง ความสามารถในการปรับเปลี่ยนความคิดในสถานการณ์ต่างๆ ทางภาษาได้ มีความยืดหยุ่นในการใช้ถ้อยคำได้หลายทิศทาง หลายแง่มุม

3. ความคิดริเริ่มทางภาษา (Originality in language) หมายถึง ความสามารถในการคิดที่มีความแปลกใหม่ และแตกต่างจากความคิดธรรมดา ความคิดริเริ่มทางภาษาอาจเกิดจากการนำเอาความรู้เดิมมาคิดดัดแปลงและประยุกต์ให้เกิดเป็นสิ่งใหม่ขึ้น เช่น การตั้งชื่อเรื่องจากเรื่องที่เคยอ่านให้มีความแปลก แตกต่างไปจากชื่อเดิม

3.4 การวัดความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา

อารี พันธุ์ณี (2540 : 87) กล่าวว่า การวัดความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาได้มีการศึกษาและพัฒนาการวัดความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาเป็นลำดับ ซึ่งพอจะประมวลได้ ดังนี้

1. การเขียนเรียงความ การให้เด็กเขียนเรียงความจากหัวข้อที่กำหนด นักจิตวิทยามีความเห็นสอดคล้องกันว่า ทำให้เด็กมีความสนใจการเขียนสร้างสรรค์ นอกจากนี้ โคลวิน (Colvin) ได้ใช้วิธีการการเขียนเรียงความและวัดความคิดแปลกใหม่ ความคิดจินตนาการ การมีอารมณ์ขัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

43

ของเด็กจากสิ่งที่เด็กได้เขียนออกมา ส่วน ทอเรนซ์ (Torrance) ก็ได้คิดวิธี让孩子เขียนเรียงความจากเรื่องที่คาดคิดไม่ถึง โดยกำหนดหัวข้อให้เขียนซึ่งพบว่าเด็กมีความคิดแปลกๆ ใหม่ๆ และน่าสนใจ จากความคิดจินตนาการของเด็ก

2. แบบทดสอบ หมายถึง การทำให้เด็กทำแบบทดสอบการคิดสร้างสรรค์มาตรฐานซึ่งเป็นผลมาจากการวิจัยเกี่ยวกับธรรมชาติของการคิดสร้างสรรค์ที่ทั้งใช้ภาษาเป็นสื่อ และที่ใช้ภาพเป็นสื่อเพื่อเราให้เด็กแสดงออกเชิงความคิดสร้างสรรค์ แบบทดสอบมีการกำหนดเวลาด้วย ปัจจุบันก็เป็นที่นิยมใช้มากขึ้น

2.1 แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของ คริสเตนเซน และ กิลฟอร์ด (Christensen and Guilford Fluency Tests) เป็นฉบับภาษาเขียน 7 ฉบับ ดังนี้

2.1.1 ความคล่องแคล่วในการใช้คำ เป็นการให้เขียนคำที่ประกอบด้วยตัวอักษรที่กำหนดให้ เช่น ป ได้แก่ ปด ปัด ปาด เป็นต้น

2.1.2 ความคล่องแคล่วทางความคิด เป็นการให้เขียนชื่อสิ่งของที่อยู่ในพวกหรือประเภทเดียวกัน เช่น ของเหลวที่เป็นเชื้อเพลิง ได้แก่ น้ำมันก๊าด ก๊าซโซลีน และแอลกอฮอล์ เป็นต้น

2.1.3 ความคล่องแคล่วในการเชื่อมโยง เป็นการให้เขียนคำต่างๆที่มีความหมายคล้ายคลึงกับคำที่กำหนดให้ เช่น หนัก ได้แก่ แข็ง ดัน เป็นต้น

2.1.4 ความคล่องแคล่วในการแสดงออก เป็นการให้เขียนประโยคประกอบด้วยคำ 4 คำ ในแต่ละคำเริ่มต้นด้วยอักษรที่กำหนดให้ เช่น K U Y I ได้แก่ Keep up your interest เป็นต้น

2.1.5 การใช้ประโยชน์อย่างอื่น (Alternate uses) เป็นการให้บอกประโยชน์อย่างอื่นของสิ่งเฉพาะที่กำหนดให้ มิใช่เป็นการใช้ประโยชน์โดยทั่วไป เช่น หนังสือพิมพ์ใช้ประโยชน์อย่างไรได้บ้าง

2.1.6 การสรุปผล (Consequence) เป็นการให้บอกเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นอันเป็นผลเนื่องจากเหตุการณ์ สมมุติฐานที่กำหนดให้ เช่น ถ้าคนไม่จำเป็นต้องนอนพักผ่อนจะเกิดอะไรบ้าง ได้แก่ คนทำงานมากขึ้น หรือ ไม่จำเป็นต้องใช้นาฬิกาปลุก เป็นต้น

2.1.7 ประเภทของงาน/อาชีพ (Possible job) เป็นการให้บอกรายชื่อของงาน/อาชีพต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับคำที่กำหนดให้ เช่น หลอดไฟ ได้แก่ วิศวกรไฟฟ้า เจ้าของโรงงานทำหลอดไฟ เป็นต้น

2.2 แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของกรมวิชาการ การสร้างแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา จำเป็นต้องให้สอดคล้องกับหลักการ และทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ คือ ให้ผู้ตอบคิดได้หลายทาง หลายแบบ หลายแนว เช่น แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของกรมวิชาการที่ใช้ภาพเป็นสิ่งเร้า ดังนี้

2.2.1 แบบความหมายเหมือน คือ จากภาพ กำหนดให้ผู้เรียนบอกว่ามีอะไรที่คล้าย หรือเหมือนกันบ้าง ให้บอกมาให้ได้มากที่สุดภายในเวลาที่กำหนด

2.2.2 แบบความหมายของภาพ คือ กำหนดให้ผู้เรียนพิจารณาและตอบคำถามว่าบุคคลในภาพนั้นควรจะพูดว่าอย่างไร บอกมาให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ภายในเวลาที่กำหนด

2.2.3 แบบการตั้งคำถามแปลก ของ ทอเรนซ์ คือ กำหนดเรื่องให้ผู้เรียนอ่านหรือภาพให้ดู เมื่ออ่านหรือดูภาพจบ ให้ผู้เรียนตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่านหรือภาพที่ดูให้ได้ชื่อในแง่มุมต่างๆ อย่างที่มีความแปลกมากที่สุด ถ้าได้คำตอบที่คนอื่นคาดไม่ถึงจึงจะได้คะแนนมาก

2.2.4 แบบการแต่งเรื่องสั้น คือ ให้ผู้เรียนเขียนเรียงความจากภาพภายในเวลาที่กำหนด ซึ่งในแต่ละภาพให้ผู้เรียนพิจารณากริยาท่าทาง อารมณ์ หรือความรู้สึกของบุคคลในภาพแล้วเขียนเรียงความสั้นๆ ให้ได้ความว่าแต่ละคนในภาพรู้สึกอย่างไร ทำอย่างไร เพราะเหตุใดจึงรู้สึกอย่างนั้น ให้ได้เนื้อเรื่องมากที่สุด (สมใจ สุรินทร์. 2550 : 42 ; อ้างอิงจาก กรมวิชาการ. 2546. **แบบวัดความคิดสร้างสรรค์.**)

กล่าวได้ว่าความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาสามารถวัดได้ด้วยแบบทดสอบ ซึ่งจะมุ่งให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดในการใช้ภาษาในลักษณะต่างๆ ให้ผู้เรียนได้ใช้จินตนาการแล้วนำมาเชื่อมโยงกับการสร้างคำ สร้างประโยคที่แปลกแตกต่าง หลายมุมมอง (กรมวิชาการ. 2546 : 14) โดยในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการวัดความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของผู้เรียนจากแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาที่ใช้ทักษะการเขียนเป็นหลัก

3.5 การประเมินผลความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา

เนื่องจาก แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางภาษามุ่งวัดความคิดที่เป็นอเนกนัย คือ มีความหลากหลาย ยืดหยุ่น และมีความสร้างสรรค์ และเป็นการให้อิสระแก่ผู้ตอบในการเขียนคำตอบให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ การตรวจให้คะแนนจึงมีลักษณะเป็นอัตนัยมาก ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีเกณฑ์การตรวจให้คะแนนเพื่อเป็นแนวทางในการตรวจให้คะแนนที่เป็นมาตรฐาน ซึ่งเกณฑ์การตรวจยึดหลักการให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาจากแนวคิดของทอเรนซ์ (อาร์ริงสันท์. 2537 : 178-179) ที่ได้กล่าวว่า แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา เป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการวัดพฤติกรรมทางภาษาที่เป็นระบบ โดยในแต่ละกิจกรรมการตรวจให้คะแนน จะ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

45

ใช้เกณฑ์การตรวจทั้งหมด 3 ด้าน คือ ความคล่องในการใช้ภาษา ความยืดหยุ่นในการใช้ภาษา และความคิดริเริ่มทางภาษา

1. ความคล่องในการใช้ภาษา หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการคิดหาคำตอบได้อย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว และมีปริมาณการตอบสนองได้มากในเวลาที่ยำกััด คะแนนการคิดคล่องคือ คะแนนที่ได้จากการนับจำนวนคำตอบที่มีปริมาณมาก ภายในเวลาที่จำกัด โดยไม่คำนึงว่าคำตอบเหล่านี้จะซ้ำกับคำตอบของคนอื่น

2. ความยืดหยุ่นในการใช้ภาษา หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการคิดหาคำตอบให้ได้หลากหลายประเภท และมีปริมาณการตอบสนองได้มากในเวลาที่ยำกััด คะแนนที่ได้จากการนับจำนวนคำตอบที่อยู่ในประเภทที่แตกต่างกัน โดยให้คะแนนประเภทละ 1 คะแนน โดยไม่คำนึงว่าคำตอบเหล่านี้จะซ้ำกับคำตอบของคนอื่น

3. ความคิดริเริ่มทางภาษา หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการคิดสิ่งทีแปลกใหม่ ไม่ซ้ำกับผู้อื่น โดยใช้เกณฑ์คำตอบจากการตอบของผู้เรียนว่าคำตอบนั้นมีความคิดริเริ่ม เป็นสิ่งทีแปลกใหม่ และไม่ซ้ำใคร หรือไม่

กล่าวคือ การจะให้คะแนนความคิดริเริ่มทางภาษา ผู้สอนควรใช้วิธีนับความถี่ของคำตอบของกลุ่ม โดยการขีดเป็นรอยขีดจนครบทุกคน จากนั้นตรวจสอบความถี่แล้วจึงเทียบกับเกณฑ์ข้างต้นแล้วให้คะแนน

กล่าวโดยสรุป ในการวิจัยครั้งนี้การให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของผู้เรียนจะพิจารณาจากผลบวกของคะแนน ความคล่องในการใช้ภาษา ความยืดหยุ่นในการใช้ภาษา และความคิดริเริ่มทางภาษา ในแต่ละกิจกรรมมารวมกันเป็นผลรวมของคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของผู้เรียนแต่ละคน

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีพหุปัญญา

4.1 ความหมายของพหุปัญญา

การ์ดเนอร์ (Gardner, 1983 : 60-61) กล่าวว่า พหุปัญญา หมายถึงสติปัญญาความสามารถทีหลากหลายของบุคคล ความสามารถทีมาจากการถูกควบคุมโดยสมองแต่ละส่วน และการพัฒนาสมองต้องได้รับการเลี้ยงดูจากสิ่งแวดล้อมทีเหมาะสม การส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญาในการทำกิจกรรมต่างๆ อย่างมีเป้าหมาย คิดอย่างมีเหตุผลและต้องจัดให้เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคลเพื่อให้พัฒนา ความสามารถทางสติปัญญาของบุคคลในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

พีระ รัตนวิจิตรและคณะ (2544 : 2) กล่าวว่า พหุปัญญา หมายถึง ศักยภาพความสามารถของมนุษย์ในการแก้ปัญหาหรือออกแบบงาน และผลงานชนิดต่างๆ ในสถานการณ์ธรรมชาติ

สุรางค์ โคว์ตระกูล (2544 : 120) กล่าวว่า พหุปัญญา หมายถึง ความสามารถในการแก้ปัญหาในสภาพแวดล้อมต่างๆ และการผลิตผลงานต่างๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมของแต่ละแห่ง ผลงานของความสามารถทางปัญญาอาจเป็นทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ การแต่งเพลง ดนตรี และการเคลื่อนไหวร่างกาย งานฝีมือด้านต่างๆ การเล่นเกม รวมทั้งศักยภาพในการตั้งคำถาม เพื่อหาคำตอบ และเพิ่มพูนความรู้

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2546 : 150) กล่าวว่า พหุปัญญา คือ ความรอบรู้หรือความสามารถที่ผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน

จากความหมายของพหุปัญญา อาจสรุปได้ว่า พหุปัญญา คือ ความสามารถ หรือศักยภาพของมนุษย์ที่มีความหลากหลาย ที่ใช้ในการแก้ปัญหา ทำสิ่งใหม่ หรือใช้ความสามารถในการทำกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และความสามารถที่หลากหลายนี้จะแสดงออกมาในสถานการณ์ที่เป็นธรรมชาติ

4.2 หลักการและแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา

การ์ดเนอร์ (Gardner, 1983 : 60-61) กล่าวว่าหนึ่งในความเข้าใจผิดหลายๆประการที่เกี่ยวกับเชาวน์ปัญญา (Intelligence) คือ การคิดว่ามันเป็นสิ่งที่คงที่และเชื่อต่อไปด้วยว่าคนแต่ละคนมีความสามารถแบบเดียวไม่แปรเปลี่ยนตั้งแต่เกิดจนตาย หากยึดตามคำพูดของ อัลเฟรด บิเน็ต (Alfred Binet) นักจิตวิทยาชาวฝรั่งเศสแล้ว เชาวน์ปัญญาคือ ความสามารถในการใช้ภาษา และการทำโจทย์คณิตศาสตร์ เขาและคณะได้สร้างแบบทดสอบเชาวน์ปัญญา (IQ Test) ขึ้นครั้งแรกของโลกในปี ค.ศ. 1904 แล้วหลายปีต่อมาจึงแพร่หลายจนเป็นที่รู้จักในปัจจุบัน

ในปี ค.ศ.1983 โฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ นักจิตวิทยาชาวอเมริกันแห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดผู้คิดทฤษฎีพหุปัญญาได้กล่าวว่า ที่ผ่านมามนุษย์ได้ให้ความหมายของความฉลาด หรือเชาวน์ปัญญาแคบเกินไป โดยการ์ดเนอร์ได้เสนอว่าความฉลาดหรือเชาวน์ปัญญาคือ ความสามารถในการแก้ปัญหา และการออกแบบผลิตผลที่ทันสมัยในสถานการณ์ธรรมชาติซึ่งมีค่าน้อยในวัฒนธรรมหนึ่งๆ โดยคนเราทุกคนล้วนมีความฉลาด แต่ความฉลาดของแต่ละคนไม่เหมือนกัน จากที่การ์ดเนอร์ได้ทำงานด้านจิตวิทยาพัฒนาการ และการวิจัยด้านสติปัญญาของมนุษย์ ทำให้ได้เกิดแนวคิดทฤษฎีที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่กำลังศึกษา และผู้ที่ให้การศึกษาทั่วโลกได้รู้ว่า คนเราทุกคนล้วนมีความฉลาดอยู่ในตัวของเรารู้อยู่แล้ว ไม่ว่าความฉลาดที่ว่ามันจะเป็นความฉลาดที่ติดตัว

มาแต่กำเนิด หรือเป็นความฉลาดที่ถูกพัฒนาขึ้นภายหลัง เหล่านี้ล้วนเป็นความฉลาดภายในตัวมนุษย์ทั้งสิ้น

4.3 ทฤษฎีพหุปัญญา

ในปี ค.ศ. 1983 การ์ดเนอร์ ได้เสนอในหนังสือชื่อ Frames of Mind ว่าความฉลาดหรือเชาวน์ปัญญาของมนุษย์มีอย่างน้อย 7 ด้าน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ๆ โดยเรียกทฤษฎีนี้ว่าทฤษฎีพหุปัญญา (Theory of Multiple Intelligences) ดังนี้

กลุ่มแรก ได้แก่ คณิตศาสตร์ และตรรกะ

กลุ่มที่สอง ได้แก่ ดนตรี ภาษา และการเคลื่อนไหว

กลุ่มที่สาม ได้แก่ ความฉลาดในการเข้าใจตัวเองและผู้อื่น (Gardner, 1983 : 60-61)

ต่อมาจากการศึกษาของการ์ดเนอร์ ช่วงแรกแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องของพหุปัญญานี้ เป็นเพียงแนวคิดที่ปราศจากข้อพิสูจน์ทางการทดลอง แต่อาศัยเพียงการพินิจวิเคราะห์ถึงความสามารถของคนทั่วโลกที่สามารถพัฒนาทักษะสำคัญต่างๆ มาใช้ในวิถีชีวิตประจำวันได้ ซึ่งข้อสันนิษฐานอันนำมาซึ่งทฤษฎีพหุปัญญานี้ ในช่วงแรกนั้น แม้จะไม่ได้รับการยอมรับในทันที แต่ได้รับความสนใจอย่างมากในวงการการศึกษา และมีนักการศึกษาจำนวนไม่น้อยได้นำแนวคิดนี้ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาระบบการศึกษา ซึ่งก็ได้ผลดีอย่างมาก จนทำให้โรงเรียนจำนวนหนึ่งในอเมริกาเริ่มที่จะนำแนวคิดนี้มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน และทำให้แนวคิดนี้เป็นรูปธรรมขึ้นมา

โฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ เป็นผู้หนึ่งที่พยายามอธิบายให้เห็นถึงความสามารถที่หลากหลาย โดยคิดเป็น ทฤษฎีพหุปัญญาเสนอแนวคิดว่า สติปัญญาของมนุษย์มีหลายด้านที่มีความสำคัญเท่าเทียมกัน ขึ้นอยู่กับว่าใครจะโดดเด่นในด้านใดบ้าง และแต่ละด้านผสมผสานกัน แสดงออกมาเป็นความสามารถในเรื่องใด เป็นลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละคน ในปี ค.ศ. 1983 การ์ดเนอร์ ได้เสนอว่าปัญญาของมนุษย์มีอยู่อย่างน้อย 7 ด้าน คือ ด้านภาษา ด้านตรรกศาสตร์และคณิตศาสตร์ ด้านมิติสัมพันธ์ ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ด้านดนตรี ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านการเข้าใจตนเอง ต่อมาในปี ค.ศ. 1997 ได้เพิ่มเติมอีก 1 ด้าน คือ ด้านธรรมชาติวิทยา ต่อมาเขาได้เพิ่มปัญญาในการคิดใคร่ครวญเป็นด้านที่ 9 เพื่อให้สามารถอธิบายได้ครอบคลุมมากขึ้น (เหตุทัย กาศวิบูลย์, 2549 : 8)

4.3.1 พื้นฐานของแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา

การ์ดเนอร์ (Gardner, 1983 : 88) ได้จัดความสามารถทางด้านดนตรี ด้านมิติสัมพันธ์ และด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว เป็นปัญญาชนิดหนึ่งแทนที่จะเป็น ความถนัด หรือ ความสามารถเฉพาะด้าน การ์ดเนอร์กล่าวว่า เขาเข้าใจดีว่าคนเรามักเคยชินกับความฉลาดหรือปัญญา ด้านตรรกะ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

48

คณิตศาสตร์ และภาษาเท่านั้น แต่บางครั้งผู้ที่ได้ชื่อว่ามีปัญหาด้านดังกล่าว ก็ไม่สามารถเล่นดนตรี หรือกีฬาได้ดี และจากคำพูดที่ว่า คุณเป็นคนไม่ฉลาด แต่มีความสามารถพิเศษทางดนตรี ทำให้เขายืนยันว่าความสามารถพิเศษต่างๆ เหล่านี้เป็นปัญญาเฉพาะด้าน โดยเขามีเกณฑ์พิจารณาดังต่อไปนี้

1. ปัญญามีลักษณะเฉพาะด้านจากการศึกษาเรื่องสมอง ระหว่างที่การ์ดเนอร์ทำงานกับองค์การทหารผ่านศึกแห่งเมืองบอสตัน เขาได้พบว่าบุคคลที่ประสบอุบัติเหตุทางสมองด้านซ้ายซึ่งเรียกว่าบริเวณ โบรคา (Broca's area) ซึ่งเป็นด้านของปัญญาด้านภาษาถูกทำลายไปปรากฏว่าบุคคลผู้นั้นจะมีความยากลำบากในการพูด อ่าน เขียน และการใช้ภาษา แต่เขาก็ยังร้องเพลง เต้นรำ มีความรู้ลึกและมีสัมพันธภาพกับผู้อื่นเหมือนเดิมและบุคคลที่สมองด้านหน้าขวาถูกทำลายก็สามารถทำให้หมดความสามารถทางด้านดนตรี

จากกรณีทำนองเดียวกันข้างต้นนี้อีกหลายกรณีและจากทฤษฎีสมองซีกซ้าย ซีกขวา ที่เป็นที่น่าสนใจแพร่หลายระหว่างปี ค.ศ. 1970 ก็เป็นที่เชื่อถือได้ว่าปัญญาความฉลาดแต่ละด้านนั้นจะอยู่ตามส่วนต่างๆของสมอง

2. ตัวอย่างนักปราชญ์และบุคคลที่มีความสามารถพิเศษ นักปราชญ์ หรือบุคคลที่มีความสามารถพิเศษมักจะสามารถอย่างใดอย่างหนึ่งโดดเด่นออกมาชัดเจน โดยความสามารถด้านอื่นจะมีความด้อยลดหลั่นลงมา

3. พัฒนาการของปัญญาและผลงานสูงสุด ความสามารถหรือปัญญาด้านต่างๆ จะโดดเด่นในวัฒนธรรม หรือสถานที่ที่เห็นความสำคัญและคุณค่าของปัญญาความฉลาดด้านนั้นๆ และปัญญาความฉลาดจะสามารถพัฒนาขึ้นได้ เช่นบางด้านจะเห็นได้ชัดเจนในวัยเด็กและสามารถพัฒนาไปจนถึงวัยชรา เช่นดนตรี ความสามารถด้านคณิตศาสตร์จะไม่ปรากฏในวัยเยาว์มากเหมือนด้านดนตรี แต่จะปรากฏชัดในวัยรุ่นและอาจพัฒนาสูงสุดในช่วงอายุถึง 40 ปี

4. ปัญญาแต่ละด้านมีประวัติวิวัฒนาการอันยาวนาน การ์ดเนอร์ได้สรุปปัญญาแต่ละด้านมีวิวัฒนาการในช่วงระยะเวลาอันยาวนาน เช่น ปัญญาด้านมิติสัมพันธ์เห็นได้จากภาพวาดในถ้ำก่อนประวัติศาสตร์ ปัญญาด้านดนตรีมีปรากฏมานานเห็นได้จากเครื่องดนตรีในสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ปัญญาบางด้านจะเป็นที่ยกย่องในสมัยหนึ่ง แต่อาจจะลดลงในอีกสมัยหนึ่ง เช่น ปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหวเคยเป็นที่ยกย่องมากในอเมริกา

5. ข้อเสนอสนับสนุนจากแบบทดสอบทางจิตวิทยา ถึงแม้ว่าการ์ดเนอร์จะไม่เห็นด้วยกับแบบทดสอบมาตรฐานขณะนั้น แต่เขาก็กล่าวว่า แบบทดสอบมาตรฐานในปัจจุบัน อาจจะทดสอบปัญญาบางด้านได้ เช่น แบบทดสอบเชาวน์ปัญญาสำหรับเด็กของ เวชเลอร์ (Wechsler intelligence for children) ซึ่งมีแบบทดสอบย่อยทางภาษา ทางตรรกะและคณิตศาสตร์ ทางด้านมิติสัมพันธ์ ทางด้านร่างกาย ทางด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านเข้าใจตนเอง

6. ข้อสนับสนุนจากงานจิตวิทยาการทดลอง จากการศึกษาจิตวิทยาการทดลองพบว่า ปัญญา ความฉลาดแต่ละด้านจะแยกกัน เช่น บุคคลที่อ่านหนังสือได้เก่ง แต่ไม่สามารถถ่ายโอนความสามารถนี้ไปยังคณิตศาสตร์ได้ หรือบางคนมีความจำดีในเรื่องคำพูดและภาษา แต่อาจจำหน้าคนไม่ได้เลย หรือบางคนมีความสามารถด้านดนตรี มีความไวต่อเสียงดนตรี แต่ไม่ถนัดหรือไวต่อเสียงพูด ดังนั้นมนุษย์แต่ละคนจะมีความสามารถแตกต่างกันในด้านต่างๆ

7. มีขีดความสามารถในการกระทำของปัญญาแต่ละด้าน การ์ดเนอร์กล่าวว่า ปัญญาแต่ละด้านมีขีดความสามารถของตนเอง เช่น ปัญญาด้านดนตรี จะมีความสามารถซึ่งทำให้เกิดความไวต่อจังหวะ เสียง ทำนอง หรือปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว จะมีขีดความสามารถที่จะเลียนแบบการเคลื่อนไหวของผู้อื่น มีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กและมัดใหญ่

8. ปัญญาแต่ละด้านจะมีระบบสัญลักษณ์ของตน การ์ดเนอร์ กล่าวว่า เครื่องบ่งชี้ที่แสดงความแตกต่างระหว่างคนกับสัตว์ชนิดอื่น คือ คนสามารถสร้างสัญลักษณ์ และปัญญาแต่ละด้านจะมีสัญลักษณ์ของตนเอง (हत्य ภาควิบูลย์. 2549 : 10-12)

4.3.2 ลักษณะสำคัญของพหุปัญญา

การ์ดเนอร์ (Gardner. 1983 : 239) ได้เสนอว่าปัญญาของมนุษย์มีอยู่อย่างน้อย 7 ด้าน คือ ด้านภาษา ด้านตรรกศาสตร์และคณิตศาสตร์ ด้านมิติสัมพันธ์ ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ด้านดนตรี ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านการเข้าใจตนเอง ต่อมาในปี ค.ศ. 1997 ได้เพิ่มเติมเข้ามาอีก 1 ด้าน คือ ด้านธรรมชาติวิทยา และต่อมาเขาได้เพิ่มปัญญาในการคิดใคร่ครวญเป็นด้านที่ 9 เพื่อให้สามารถอธิบายได้ครอบคลุมมากขึ้น ซึ่งลักษณะสำคัญของทฤษฎีพหุปัญญา มีดังนี้

1. มนุษย์มีความสามารถทางปัญญาแบ่งออกได้อย่างน้อย 9 ด้าน
2. จากการศึกษาเรื่องสมองปัญญามีลักษณะเฉพาะด้าน
3. คนทุกคนมีสติปัญญาทั้ง 9 ด้าน ที่อาจมากน้อยแตกต่างกันไป บางคนอาจสูงทุกด้าน บางคนอาจสูงเพียงด้านหรือสองด้าน ส่วนด้านอื่นๆ ปานกลาง
4. ทุกคนสามารถพัฒนาปัญญาแต่ละด้านให้สูงขึ้นถึงระดับใช้การ ได้ถ้ามีการฝึกฝนที่ดีมีการใช้กำลังใจที่เหมาะสม ในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้
5. ปัญญาด้านต่างๆ สามารถทำงานร่วมกันได้ เช่นการดำรงชีวิตประจำวันเราอาจใช้ปัญญาด้านภาษา ในการพูด อ่านเขียน ปัญญาด้านคิดคำนวณในการคิดเงินทอง ปัญญาด้านมนุษยสัมพันธ์ในการพบปะเข้าสังคมทำให้ตนเองมีความสุขด้วยการใช้ปัญญาด้านการเข้าใจตนเอง
6. ปัญญาแต่ละด้านมีความสามารถในหลายๆ ทาง ยกตัวอย่างเช่น คนที่อ่านหนังสือไม่ออกไม่ได้หมายความว่าไม่มีปัญญาทางภาษาแต่เขาอาจเป็นคนเล่าเรื่องเก่ง หรือพูดได้น่าฟัง

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

50

ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าความสามารถทางปัญญาของมนุษย์ตามทฤษฎีพหุปัญญา แบ่งออกเป็น 9 ด้าน ได้แก่

1. ปัญญาด้านภาษา (Verbal-Linguistic Intelligence)
2. ปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ (Logical-Mathematical Intelligence)
3. ปัญญาด้านมิติสัมพันธ์ (Visual-Spatial Intelligence)
4. ปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว (Bodily-Kinesthetic Intelligence)
5. ปัญญาด้านดนตรี (Musical Intelligence)
6. ปัญญาด้านมนุษยสัมพันธ์ (Interpersonal Intelligence)
7. ปัญญาด้านความเข้าใจตนเอง (Intrapersonal Intelligence)
8. ปัญญาด้านธรรมชาติวิทยา (Naturalist Intelligence)
9. ปัญญาในการคิดใคร่ครวญ (Existential intelligence)

4.4 องค์ประกอบของพหุปัญญา

4.4.1 ปัญญาด้านภาษา (Verbal-Linguistic Intelligence) เป็นความฉลาดในการใช้ภาษาพูด อ่าน เขียน มีความเข้าใจในความหมายและสามารถแยกแยะประเภทของคำศัพท์ในแต่ละภาษาได้ รู้จักที่จะใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารที่เหมาะสม สามารถอธิบายให้ผู้อื่นเข้าใจและได้ผลตามเป้าหมาย ซึ่งผู้ที่มีความฉลาดในด้านนี้จะเรียนรู้ในเรื่องของภาษาได้ดี และมีทักษะในการใช้ภาษารู้จักใช้สำนวนโวหารในการพูด อ่าน เขียนได้อย่างสร้างสรรค์ ผู้ที่มีความโดดเด่นในด้านนี้ มักจะเป็นนักกวี ทยาคความ นักพูด หรือผู้ใช้ภาษาในการทำงานต่างๆ เช่น ล่าม นักแปล นักเขียน และครูสอนภาษา และสำหรับเด็กที่มีความฉลาดในด้านนี้ จะเห็นว่าเขาจะชื่นชอบในเรื่องของภาษาเป็นพิเศษ มีความเป็นเจ้าบทเจ้ากลอนและชอบเลียนเสียงสิ่งต่างๆ เป็นต้น

4.4.2 ปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ (Logical-Mathematic Intelligence) เป็นความฉลาดในด้านความเข้าใจในเรื่องเหตุและผล มีความเข้าใจในเชิงตรรกะตามแนวความคิดทางคณิตศาสตร์ และรู้จักวิเคราะห์ในเชิงวิทยาศาสตร์ซึ่งผู้ที่มีความโดดเด่นในด้านนี้จะเข้าใจในเรื่องเหตุและผล รู้จักที่จะคิดตามหลักคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ซึ่งได้แก่ นักคณิตศาสตร์ นักสถิติ รวมถึงสายวิทยาศาสตร์อย่างเช่น แพทย์ และนักวิทยาศาสตร์ สำหรับเด็กที่มีความฉลาดในด้านนี้จะชอบในเรื่องของการคิดคำนวณ รู้จักตั้งคำถามว่า ทำไม เพราะอะไร อย่างไร และชอบที่จะทำการทดลองในสิ่งต่าง

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

4.4.3 ปัญญาด้านดนตรี (Musical Intelligence) เป็นความฉลาดที่เกี่ยวข้องกับ

สุนทรียภาพในการรับฟัง รวมไปถึงความสามารถในการเข้าใจในเสียง จังหวะ และตัวโน้ต สามารถสร้างสรรค์ดนตรีและบทเพลงต่างๆ ได้ ผู้ที่มีความฉลาดในด้านนี้ จะชื่นชอบการร้องเพลงและเล่นดนตรีเป็นพิเศษ ได้แก่ นักดนตรี ดีเจ นักแต่งเพลง และนักร้อง เป็นต้น และสำหรับเด็กที่เข้าถึงในด้านนี้ ก็จะมีลักษณะที่ชื่นชอบในการเล่นเครื่องดนตรีและร้องเพลงอย่างสนุกสนาน

4.4.4 ปัญญาด้านมิติสัมพันธ์ (Visual-Spatial Intelligence) เป็นความฉลาดในการ

สร้างภาพในจินตนาการ ซึ่งมีความสำคัญมากสำหรับทักษะทางด้านศิลปะ จิตรกรรม และประติมากรรม มีผลในการสร้างสรรค์ผลงานออกมาตามจินตนาการที่รับรู้ได้ ซึ่งผู้ที่มีความสามารถด้านนี้จะชื่นชอบการวาดและปั้น เห็นภาพในจินตนาการจากการอ่านหรือคำบอกเล่า รวมไปถึงจากภาพต่างๆ เช่น แผนที่ ได้สื่อสารสิ่งที่คิดมาเป็นการแสดงออก งานประดิษฐ์ หรือรูปภาพ ซึ่งผู้คนที่มีความสามารถในด้านนี้ มักจะเป็นจิตรกร ภูมิกร ดีไซน์เนอร์ สถาปนิก รวมไปถึงพนักงานขับรถเครื่องบิน หรือเรือ อีกด้วย และสำหรับเด็กที่มีความฉลาดในด้านนี้ ก็จะชอบการวาดรูป การปั้น ต่อจิกซอว์ หรือต่อตัวต่อเป็นรูปร่างที่ต้องการ

4.4.5 ปัญญาด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย (Bodily-Kinesthetic Intelligence) เป็น

ความฉลาดที่แสดงออกถึงความสามารถในการใช้ร่างกาย เคลื่อนไหวได้อย่างอิสระและสร้างสรรค์ ผู้ที่มีความฉลาดในด้านนี้ จะมีความเข้าใจในเรื่องของการเคลื่อนไหว มีความสามารถในการรับรู้ลักษณะท่าทางจากสิ่งอื่น หรือบุคคลอื่น และสามารถเลียนแบบลักษณะท่าทางนั้นได้ รวมไปถึงสามารถจดจำรูปแบบของการเคลื่อนไหวที่เคยแสดงออกมาได้ ได้แก่ แคนเซอร์ นักกีฬา พ่อครัว ช่างทำผม รวมไปถึงอาชีพที่ต้องเข้าใจในเรื่องของสรีระร่างกายต่างๆ เช่น ศัลยแพทย์ หรือหมอศัลยกรรม เด็กที่มีความโดดเด่นในด้านนี้ จะชื่นชอบการเต้นรำ และการเล่นกีฬา เป็นต้น

4.4.6 ปัญญาด้านความมีมนุษยสัมพันธ์ (Interpersonal Intelligence) เป็นความฉลาด

ในเรื่องของความมีมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งเป็นทักษะสำคัญของการเข้าสังคม และทักษะของความเป็นผู้นำ ผู้ที่มีความสามารถในด้านนี้ จะเป็นผู้ที่สามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นได้ง่าย รู้จักรักษามิตรภาพและมีเพื่อนฝูงมาก เข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น และมีความสามารถในการจูงใจผู้อื่นได้ดี ได้แก่อาชีพ ครู นักสังคมสงเคราะห์ ผู้ให้คำปรึกษา อาสาพัฒนา นักการเมือง บริกรและพนักงานต้อนรับต่างๆ สำหรับเด็กที่มีความฉลาดในด้านนี้ จะเป็นเด็กที่เข้ากับคนอื่นได้ง่าย มีเพื่อนฝูงมากมาย ไม่ชอบรังแกเพื่อน รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา เป็นที่รักและได้รับการยอมรับโดยทั่วไปจากเพื่อนฝูง

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

4.4.7 ปัญญาด้านความเข้าใจภายในตนเอง (Intrapersonal Intelligence) เป็นความฉลาดในเรื่องของความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง เข้าใจและรับรู้อารมณ์ความรู้สึกของตัวเอง รู้จักยอมรับความสามารถและมีความมั่นใจในตนเอง ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบากหรืออุปสรรค ซึ่งบุคคลที่มีความฉลาดในด้านนี้ จะเป็นผู้ที่รู้จักความสามารถของตนเอง ทำให้มีแผนที่เหมาะสมสำหรับชีวิตของตัวเองได้ และสามารถแสดงสิ่งนั้นออกมาให้คนอื่นรับรู้ได้ ซึ่งได้แก่ นักปรัชญา นักจิตวิทยา นักธุรกิจ เป็นต้น และสำหรับเด็กที่มีความโดดเด่นในด้านนี้ จะเป็นเด็กที่เข้าใจตนเอง มีความมั่นใจและมุ่งมั่นในการทำสิ่งต่างๆ โดยไม่ย่อท้อต่อความผิดพลาดหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้น

4.4.8 ปัญญาด้านธรรมชาติ (Naturalist Intelligence) เป็นความฉลาดที่เกี่ยวข้องกับการชื่นชมสิ่งสร้างสรรค์ของธรรมชาติ เช่น สรรพสัตว์ พืชพรรณต่างๆ รวมไปถึงสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัว ผู้ที่มีความโดดเด่นในด้านนี้จะเป็นคนรักสัตว์ ชอบพจญภัยท่องเที่ยวชมธรรมชาติ และชื่นชอบการปลูกต้นไม้ต่างๆ ซึ่งได้แก่ อาชีพ สัตวแพทย์ เกษตรกร นักชีววิทยา นักสิ่งแวดล้อม นักอนุรักษ์ และนักนิเวศวิทยา เป็นต้น สำหรับเด็กที่มีความสามารถในด้านนี้ จะเป็นคนที่รักสัตว์ ต้นไม้ รวมไปถึงสิ่งแวดล้อมต่างๆ รู้จักอนุรักษ์และรักษาสิ่งแวดล้อมที่ดี รวมถึงชื่นชอบในการไปท่องเที่ยวเข้าถึงธรรมชาติในหลายๆ พื้นที่

4.4.9 ปัญญาในการคิดใคร่ครวญ (Existential Intelligence) เป็นปัญญาหรือความฉลาดที่เกี่ยวกับการคิดใคร่ครวญในเรื่องต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณ รู้จักตั้งคำถามเกี่ยวกับตัวเองเกี่ยวกับความเป็นไปของชีวิต รวมไปถึงชีวิตหลังความตาย เรื่องเหนือจริง และเรื่องลึกลับต่างๆ บุคคลที่มีความฉลาดในด้านนี้ จะเป็นคนช่างคิดช่างสงสัย สนใจในเรื่องศาสตร์ลึกลับหรือเรื่องเหนือธรรมชาติต่างๆ มีภาวะทางอารมณ์สูง และรู้จักที่จะแสวงหาความสงบทางใจ ซึ่งได้แก่ นักคิด นักศาสนศาสตร์ ผู้นำศาสนา คนทรง และนักพยากรณ์ต่างๆ เด็กที่มีพรสวรรค์ทางด้านนี้จะมีวุฒิภาวะทางอารมณ์สูง รู้จักหาความสงบทางใจ ชอบที่จะเข้าวัด และรู้จักคิดแบบใคร่ครวญอย่างเหมาะสมความจริงความฉลาดของมนุษย์

นอกจาก 9 ด้านนี้แล้ว การ์ดเนออร์ ยังเคยคิดจะรวมเอาความฉลาดทางด้านศีลธรรม จริยธรรม (Moral Intelligence) เอาไว้ด้วย ซึ่งความฉลาดด้านนี้ เป็นความฉลาดในเรื่องของศีลธรรม จริยธรรม ผู้ที่มีความฉลาดในด้านนี้ จะกระทำดี มีความเกรงกลัวและละอายต่อบาป มีอุดมการณ์ และชอบเสียสละทำงานเพื่อสังคมและคนอื่นๆ (ทวิศักดิ์ สิริรัตน์เรขา. 2549 : ออนไลน์)

4.5 ความสำคัญในทฤษฎีพหุปัญญา

ทฤษฎีพหุปัญญา ไม่เพียงแต่จะอธิบายถึงลักษณะของปัญญาทั้ง 9 ด้านเท่านั้น แต่มีหัวข้อสำคัญที่เกี่ยวกับปัญญาเหล่านี้ อารี สัมหลวี (2543 : 11-12) กล่าวไว้ ดังนี้คือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

53

1. คนทุกคนมีปัญหาทั้ง 9 ด้าน ทฤษฎีนี้เชื่อว่าทุกคนมีปัญหาทั้ง 9 ด้าน เพียงแต่จะมากหรือน้อยเท่าใด กวีคนสำคัญของเยอรมัน คือเกอเธ่ (Johann Wolfgang Von Goethe) ซึ่งเป็นทั้งกวี รัฐบาล รัฐบุรุษ นักวิทยาศาสตร์ และนักปรัชญา ดูเหมือนจะมีปัญหาทั้ง 9 ด้าน ในระดับสูงทุกด้านแต่คนส่วนใหญ่จะมีปัญหาระดับสูงเพียงหนึ่งหรือสองด้าน ส่วนด้านอื่นๆ จะไม่สูงนัก

2. ทุกคนสามารถพัฒนาปัญญาแต่ละด้านให้สูงขึ้นถึงระดับที่ใช้การได้ ถึงแม้ว่าบางคนจะรู้สึกว่าคุณมีปัญหาที่อยู่ในบางด้าน แต่การ์ดเนอร์เชื่อว่า ถ้ามีการให้กำลังใจ ฝึกฝน อบรม ก็จะสามารถส่งเสริมสมรรถภาพทางปัญญาด้านต่างๆ ได้ การ์ดเนอร์ ได้ยกตัวอย่าง โปรแกรมการสอนดนตรีให้เด็กของซูซูกิ (Suzuki Talent Education Program) ซึ่งสามารถฝึกเด็กให้มีความสามารถทางดนตรีสูงตั้งแต่เล็กๆ โดยมีสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม เช่น ความร่วมมือของผู้ปกครอง การมีประสบการณ์ทางดนตรีตั้งแต่ยังเป็นเด็กอ่อน และได้รับการสอนให้เล่นดนตรีตั้งแต่เล็กๆ

3. ปัญญาด้านต่างๆ ทำงานร่วมกัน การ์ดเนอร์ชี้แจงว่า ปัญญาแต่ละด้านทั้ง 9 ด้านที่กล่าวมานั้นเป็นการอธิบายลักษณะแต่ละชนิดเท่านั้น แต่ที่จริงแล้วปัญญาหลายๆด้าน จะทำงานร่วมกัน เช่น การประกอบอาหาร ที่จะต้องสามารถอ่านวิธีการทำ (ด้านภาษา) และคิดคำนวณปริมาณของส่วนผสม (ด้านตรรกะคณิตศาสตร์) เมื่อประกอบอาหารเรียบร้อยแล้วทำให้สมาชิกมีความพอใจ (ด้านมนุษยสัมพันธ์) และทำให้ตนเองมีความสุข ภาคภูมิใจ (ด้านเข้าใจตนเอง)

4. ปัญญาแต่ละด้านจะมีการแสดงความสามารถหลายทาง เช่น คนบางคนไม่มีความสามารถทางการอ่านแต่ก็ได้หมายความว่าด้วยปัญญาด้านภาษาเพราะคนผู้นี้อาจจะเล่านิทานหรือเรื่องราวได้เก่ง หรือใช้ภาษาพูดได้คล่องแคล่ว หรือบางคนที่ไม่มีความสามารถทางด้านกีฬาและการเล่นในสนาม ซึ่งดูเหมือนจะด้วยปัญญาทางด้านร่างกาย แต่บุคคลนั้นอาจจะใช้ร่างกายได้ดีในการถักทอผ้า หรือเล่นหมากรุกได้เก่ง เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่าแม้แต่ในลักษณะปัญญาด้านหนึ่งๆ ก็จะมีการแสดงออกถึงความสามารถที่หลากหลาย

อาจสรุปได้ว่า บุคคลแต่ละคนมีความสามารถหลากหลายที่แตกต่างและเบ็ดเสร็จในตนเองในอันที่แก้ปัญหาและสร้างสรรค์ผลงาน (แชปแมน, 2546 : 4) ดังนั้นผู้วิจัยจึงจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายตามแนวทฤษฎีพหุปัญญาที่สอดคล้องกับลักษณะของปัญญาด้านต่างๆ ดังกล่าว

4.6 การจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีพหุปัญญา

การ์ดเนอร์กล่าวว่า ความฉลาดหรือสติปัญญาทำให้คนเราเป็นมนุษย์ พุดได้ เราทุกคนต่างมีความฉลาด แม้เป็นสิ่งที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด แต่ก็สามารถยืดหยุ่นและพัฒนาได้ ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อม เขาแนะนำว่า พ่อแม่ ผู้ปกครอง และครู ควรจัดสิ่งแวดล้อมให้หลากหลายเพื่อสังเกตดูว่าอะไรคือ สิ่งที่เด็กชอบหรือถนัด ทำได้ดี แล้วจะรู้ว่าลูกหลานหรือนักเรียนของเราแต่ละคนมีความฉลาด

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ทางด้านใด ระบบการศึกษาไม่ได้เตรียมไว้สำหรับความฉลาดที่แตกต่างเหล่านี้ เด็กจึงไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ การ์ดเนอร์กล่าวในหนังสือของเขาชื่อ Unschooled Mind : How Children Think and How School Should Teach (Gardner. 1991 : Online) ว่าการเรียนรู้ที่หลากหลายสไตล์ และการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะกับเด็กทุกคน ไม่อาจหาได้ในวิธีเรียนแบบเก่า

การ์ดเนอร์ (2005 : Online) กล่าวว่า พหุปัญญาจะทำให้เกิดการเรียนการสอนที่หลากหลาย แทนที่จะเป็นแบบเดียว (แบบในโรงเรียนทั่วไป) มีหลากหลายวิธีที่เด็กนักเรียนจะคิดและเรียนรู้ ครูเพียงแต่มีกรอบคอนเซ็ปต์คร่าวๆ ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งแนวทางการนำทฤษฎีพหุปัญญาไปใช้ในการเรียนการสอนมีหลากหลายดังนี้

1. เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมีเขาวงกตปัญญาแต่ละด้านไม่เหมือนกัน ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนควรมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายที่สามารถส่งเสริมเขาวงกตปัญญาหลายๆ ด้าน มิใช่มุ่งพัฒนาแต่เพียงเขาวงกตปัญญาด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น ดังเช่นในอดีต เรามักจะเน้นการพัฒนาด้านภาษาและด้านคณิตศาสตร์หรือด้านการใช้เหตุผลเชิงตรรกะ อันเป็นการพัฒนาสมองซีกซ้ายเป็นหลัก ทำให้ผู้เรียนไม่มีโอกาสพัฒนาเขาวงกตปัญญาด้านอื่นๆ เท่าที่ควร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้เรียนที่มีเขาวงกตปัญญาด้านอื่นสูง จะขาดโอกาสที่จะเรียนรู้และพัฒนาในด้านที่ตนมีความสามารถหรือถนัดเป็นพิเศษ การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการของสติปัญญาหลายๆ ด้าน จะช่วยให้ผู้เรียนทุกคนมีโอกาที่จะพัฒนาตนเองอย่างรอบด้าน พร้อมทั้งช่วยส่งเสริมอัจฉริยภาพหรือความสามารถเฉพาะตนของผู้เรียนไปในตัว

2. เนื่องจากผู้เรียนมีระดับพัฒนาการในเขาวงกตปัญญาแต่ละด้านไม่เท่ากัน ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับขั้นพัฒนาการในแต่ละด้านของผู้เรียน ตัวอย่างเช่น เด็กที่มีเขาวงกตปัญญาด้านดนตรีสูงจะพัฒนาปัญญาด้านดนตรีของตนไปอย่างรวดเร็ว ต่างจากเด็กคนอื่นๆ ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เด็กที่มีขั้นพัฒนาการด้านใดด้านหนึ่งสูง ควรต้องแตกต่างไปจากเด็กที่มีขั้นพัฒนาการในด้านนั้นต่ำกว่า

3. เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมีเขาวงกตปัญญาแต่ละด้านไม่เหมือนกัน การผสมผสานของความสามารถด้านต่างๆ ที่มีอยู่ไม่เท่ากันนี้ ทำให้เกิดเป็นเอกลักษณ์ (Uniqueness) หรือลักษณะเฉพาะของแต่ละคนซึ่งไม่เหมือนกัน หรืออีกนัยหนึ่ง เอกลักษณ์ของแต่ละบุคคลทำให้แต่ละคนแตกต่างกัน และความแตกต่างที่หลากหลาย (Diversity) นี้สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม ดังนั้น กระบวนการคิดที่ว่าคนนี้โง่ หรือเก่งกว่าคนนั้นคนนี้จึงควรจะไป การสอนควรเน้นการส่งเสริมความเป็นเอกลักษณ์ของผู้เรียน ครูควรสอนโดยเน้นให้ผู้เรียนค้นหาเอกลักษณ์ของตน ภาควิไมใจในเอกลักษณ์ของตนเอง และเคารพในเอกลักษณ์ของผู้อื่น รวมทั้งเห็นคุณค่าและเรียนรู้ที่จะใช้ความแตกต่างของแต่ละบุคคลให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม เช่นนี้ ผู้เรียนก็จะเรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

55

อย่างมีความสุข มีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง เห็นคุณค่าในตนเอง ในขณะที่เดียวกันก็มีความเคารพในผู้อื่น และอยู่ร่วมกันอย่างเกื้อกูลกัน

4. ระบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรจะต้องมีการปรับเปลี่ยนไปจากแนวคิดเดิมที่ใช้การทดสอบเพื่อวัดความสามารถทางเชาวน์ปัญญาเพียงด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น และที่สำคัญคือ ไม่สัมพันธ์กับบริบทที่แท้จริงที่ใช้ความสามารถนั้นๆ ตามปกติ วิธีการประเมินผลการเรียนการสอนที่ดี ควรมีการประเมินหลายๆ ด้าน และในแต่ละด้านควรเป็นการประเมินในสภาพการณ์ของปัญหาที่สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยอุปกรณ์ที่สัมพันธ์กับเชาวน์ปัญญาด้านนั้นๆ การประเมินจะต้องครอบคลุมความสามารถในการแก้ปัญหา หรือการสร้างสรรค์ผลงาน โดยใช้อุปกรณ์ที่สัมพันธ์กับเชาวน์ปัญญาด้านนั้น อีกวิธีหนึ่งคือทำให้เรียนอยู่ในสภาพการณ์ที่ซับซ้อนซึ่งต้องใช้สติปัญญาหลายด้าน หรือการให้อุปกรณ์ซึ่งสัมพันธ์กับเชาวน์ปัญญาหลายๆ ด้าน และสังเกตว่า ผู้เรียนเลือกใช้เชาวน์ปัญญาด้านใด หรือศึกษาและใช้อุปกรณ์ซึ่งสัมพันธ์กับเชาวน์ปัญญาด้านใด มากเพียงไร

ทฤษฎีนี้ได้ถูกนำไปประยุกต์ใช้อย่างแพร่หลายในกระบวนการส่งเสริมการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยเน้นความสำคัญใน 3 เรื่องหลัก ดังนี้

1. แต่ละคน ควรได้รับการส่งเสริมให้ใช้ปัญญาด้านที่ถนัด เป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้
2. ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ควรมีรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาที่มีอยู่หลายด้าน
3. ในการประเมินการเรียนรู้ ควรวัดจากเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อให้สามารถครอบคลุมปัญญาในแต่ละด้าน

ทฤษฎีพหุปัญญา ของการ์ดเนอร์ ชี้ให้เห็นถึงความหลากหลายทางปัญญาของมนุษย์ ซึ่งมีหลายด้าน หลายมุม แต่ละด้านก็มีความอิสระในการพัฒนาตัวของมันเองให้เจริญงอกงาม ในขณะเดียวกันก็มีการบูรณาการเข้าด้วยกัน เติมเต็มซึ่งกันและกัน แสดงออกเป็นเอกลักษณ์ทางปัญญาของมนุษย์แต่ละคน มีนักการศึกษาจำนวนมากที่สนใจแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา ของการ์ดเนอร์ ไปประยุกต์ใช้กับการจัดการเรียนรู้ในหลากหลายสาขาวิชา ดังต่อไปนี้

แคมป์เบล และแคมป์เบล (บรูเนีย. 2548 : 10-11 ; อ้างอิงจาก Campbell, B and Campbell, L. 2004. **Teaching and Learning through Multiple Intelligence.**) ได้กล่าวถึงการใชพหุปัญญาในห้องเรียนดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

56

1. การใช้ในการนำเข้าสู่บทเรียน เช่น เด็กบางคนอาจจะเข้าใจกราฟหรือพีชคณิตบนกระดานดำยาก ครูจึงนำสนามเด็กเล่นโรงเรียนเป็นแกนกราฟ ครูนำนักเรียนมาทำกราฟที่สนามโดยทุกคนเป็นจุดๆ หนึ่งบนเส้นกราฟ หรือในออสเตรเลียมีโรงเรียนแห่งหนึ่งที่มีสนามเล่นปูลูอิฐเป็นรูปสุริยจักรวาล ครูนำนักเรียนมาเรียนดาราศาสตร์ในสนามให้เด็กๆ เห็นดวงดาวต่างๆ หมุนรอบดวงอาทิตย์ เป็นต้น

2. ใช้ในการเสริมบทเรียน โรงเรียนในอเมริกาหลายโรงเรียนจัดสัปดาห์พหุปัญญา โดยพยายามใช้ปัญญาหลายๆ อย่างเข้าไปในบทเรียน เช่น ใช้ศิลปะและการละครในการเรียนวรรณคดีหรือเรียนดาราศาสตร์ในหัวข้อสุริยจักรวาล โดยใช้ปัญญาทางตรรกศาสตร์และคณิตศาสตร์ วัดระยะทางระหว่างดวงดาวต่างๆ รอบดวงอาทิตย์ (ความสามารถทางกล้ามเนื้อในการเคลื่อนไหว) เขียนพุดบรรยายเกี่ยวกับระบบสุริยจักรวาล (การใช้ภาษาพูดและเขียน) เป็นต้น แต่ละบทไม่จำเป็นต้องใช้ทุกปัญญา

3. ใช้ในการส่งเสริมการทำงานด้วยตนเอง โดยครูให้เด็ก คิด ริเริ่ม ค้นคว้า ดำเนินการ และรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการของตนเอง ซึ่งเด็กมีโอกาสนำเสนอทุกปัญญาทั้ง 8 ด้าน

4. ใช้ในการประเมินผล คือให้เด็กที่ทำโครงการเสนอโครงการและแสดงโครงการ หรือฝึกประเมินโครงการของตนเองด้วยตนเองและให้เพื่อนๆ ช่วยประเมินด้วย ซึ่งเด็กจะได้ฝึกปัญญาต่างๆ หลายด้านเช่นกัน

5. การฝึกเป็นลูกมือ ในข้อนี้ การ์ดเนอร์ ได้เสนอให้นักเรียนประถมหรือมัธยมฝึกเป็นลูกมือหรือฝึกงาน 3 ด้านคือ 1) ด้านศิลปะหัตถกรรม 2) ด้านวิชาการ 3) ด้านร่างกาย โดยความร่วมมือของชุมชน

นอกจากนี้ในปี พ.ศ. 2547 แคมป์เบล, แคมป์เบลและคิกคินสัน (บรูเนีย. 2548 : 10-11 ; อ้างอิงจาก Campbell, B and Campbell, L. 2004. **Teaching and Learning through Multiple Intelligence.**) ได้กล่าวถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านภาษาไว้ในหนังสือ **Teaching & Learning through Multiple Intelligences** ของพวกเขา ได้อธิบายลักษณะ 12 ลักษณะ สำหรับบุคคลที่จะพัฒนาทางด้านภาษาดังนี้

1. ฟัง และตอบสนองจากเสียง จังหวะ สี และคำพูดที่หลากหลาย
2. เขียนแบบเสียง ภาษา การอ่าน และการเขียนจากคนรอบข้าง
3. เรียนรู้ผ่านทางการฟัง การอ่าน การเขียน และการสนทนา
4. ฟังอย่างตั้งใจ เข้าใจ ถอดความ แปล และจดจำสิ่งที่ได้พูดไป
5. อ่านอย่างตั้งใจ เข้าใจ แปล หรืออธิบาย และจดจำสิ่งที่ได้พูดไป
6. พูดอย่างตั้งใจกับผู้ฟังที่หลากหลายและกับหลายเป้าหมายในการพูด และรู้ว่าจะพูด

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

57

อย่างไรในสถานการณ์ต่างๆ

- เขียนอย่างตั้งใจ เข้าใจและนำหลักการใช้ไวยากรณ์มาใช้ การสะกดคำ เครื่องหมายต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง
- แสดงความสามารถในการเรียนรู้ภาษาอื่น
- ใช้การฟัง การพูด การเขียน และการอ่านในการจดจำ สื่อสาร สนทนา อธิบาย นำเสนอ เชื่อมโยงความหมาย ในการเรียนรู้ภาษาด้วยตนเอง
- พยายามพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษของตนให้เพิ่มมากขึ้น
- แสดงความสนใจในการเขียนเรื่องราวต่างๆ บทกลอน นิทาน การโต้ว่าที่ การพูด และการเขียน
- คิดรูปแบบของภาษาแบบใหม่ๆ หรือการเขียนแบบดั้งเดิม หรืออาจเป็นการสนทนาปากเปล่า

บังอร เสรีรัตน์ (2544 : 45) ได้กล่าวถึงการใช้กิจกรรมพหุปัญญาในหนังสือ เก่งหลากหลายแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพหุปัญญา ของเธอเองไว้ถึงขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ดังนี้คือ

- ค้นหาข้อมูล
- จัดทำแผนการเรียนรู้
- ชั้นจัดการเรียนรู้
- ชั้นประเมินผลและนำผลการประเมินไปใช้

ขั้นที่ 1 ค้นหาข้อมูล จุดเริ่มต้นในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพหุปัญญาคือการหาข้อมูลของนักเรียนรายบุคคลโดยวิธีที่หลากหลาย หลังจากนั้นจึงต้องจัดระบบข้อมูลและนำมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อจัดการเรียนรู้อย่างมีเหตุผล และรับประกันผลว่าจะทำให้ผู้เรียนพัฒนาขึ้นเต็มตามศักยภาพ

ขั้นที่ 2 จัดทำแผนการเรียนรู้ แนวคิดสำคัญในการจัดทำแผนการเรียนรู้มีดังนี้

- 1.1 แผนการเรียนรู้ คือ แนวทางการทำกิจกรรมของนักเรียนที่กำหนดไว้เพื่อให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้
- 1.2 ผู้วางแผนการเรียนรู้ คือ ทุกคนที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะนักเรียนซึ่งเป็นเจ้าของการเรียนรู้ มีสิทธิที่จะวางแผนแนวทางที่จะทำให้ตัวนักเรียนเองเกิดการเรียนรู้
- 1.3 หากแนวทางที่วางไว้ไม่เหมาะสมที่จะใช้ในสภาพการณ์จริงอาจจะต้องปรับกิจกรรมให้เหมาะสมแต่ยังบรรลุจุดประสงค์เดิม
- 1.4 แผนการเรียนรู้ต้องหลากหลายเหมาะสมกับสิ่งที่จะพัฒนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

58

ขั้นที่ 3 ขั้นจัดการเรียนรู้ เป็นขั้นที่นำแผนการเรียนรู้ไปจัดการเรียนรู้ ในการดำเนินการครูต้องเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้จัดการ ผู้ประสานมากกว่าผู้สอน

ขั้นที่ 4 ขั้นประเมินผลและนำผลการประเมินไปใช้ หลังจากจัดกิจกรรมทุกครั้ง ต้องมีการประเมินผลการเรียนรู้ ทั้งประเมินกระบวนการเรียน กระบวนการทำงาน โดยมีการประเมินระหว่างการทำกิจกรรม เพื่อเป็นการปรับเปลี่ยนแนวทางในการจัดการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสม นอกจากนี้ยังต้องประเมินหลังการจัดการเรียนรู้ เพื่อเก็บผลการเรียนรู้ไว้สำหรับการตรวจสอบ และเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ต่อไป

การที่จะพัฒนาความเก่งนั้นควรมีกิจกรรมที่หลากหลายประเภท ทั้งกิจกรรมให้ได้รับรู้ข้อมูลความรู้ และกิจกรรมให้แสดงออกในสิ่งที่เรียนรู้ กิจกรรมทั้งสองประเภทต้องมีความแตกต่างและเหมาะสมกับความเก่ง ที่จะพัฒนาเช่น

การรับข้อมูลความรู้

คนเก่งภาษา อาจจะทำให้ทำกิจกรรมการฟัง หรือการอ่านหนังสือ

คนเก่งตรรกะ ใช้วิธีการสำรวจ สังเกตให้ได้ข้อมูลสิ่งต่างๆ

คนเก่งพื้นที่ อาจจะทำให้ศึกษาจากรูปภาพ ผลงานศิลปะที่ตีเด่น

คนเก่งดนตรี ใช้วิธีฟังเพลงที่มีจังหวะของดนตรี ทำนอง และเนื้อร้องที่หลากหลาย

คนเก่งการเคลื่อนไหว อาจจะทำให้ดูกีฬา

คนเก่งรู้จักตนเอง รับรู้ข้อมูลจากแนวทางในการพัฒนาตนเองของบุคคลต่างๆ

คนเก่งเข้าใจบุคคลอื่น ใช้วิธีให้สังเกตการณ์ทำงานร่วมกัน

คนเก่งรอบรู้ธรรมชาติ ให้เรียนรู้สิ่งต่างๆ ในสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ

หลังจากที่รับความรู้จากวิธีการที่เหมาะสมซึ่งจะพัฒนาความเก่งดังกล่าวข้างต้น ความรู้จะเข้าไปสู่สมอง สมองจะรับรู้ และประมวลผลโดยวิธีการต่างๆ ทั้งการวิเคราะห์ จัดระบบ คิด เชื่อมโยง ฯลฯ และเก็บความรู้เหล่านั้นไว้ในสมอง เพื่อให้ความรู้ที่เก็บไว้มีความคงทน ยืนยาว มีความหมายครูจะต้องทำกิจกรรมให้ แสดงออก โดยวิธีการที่แตกต่างกันตามความเก่ง เช่น

การแสดงออก

คนเก่งภาษา ควรให้แสดงออกโดยการพูด เขียนสื่อสาร ความคิด และให้จินตนาการ

คนเก่งตรรกะ แสดงออกโดยการจัดสถานการณ์ให้คิดอย่างเป็นระบบ

คนเก่งพื้นที่ แสดงออกโดยการวาดภาพออกแบบต่างๆ

คนเก่งดนตรี แสดงออกโดยแยกแยะความแตกต่างของเสียงดนตรี หรือร้องเพลง

คนเก่งการเคลื่อนไหว แสดงออกโดยทำท่าประกอบเพลง การเล่นเกมกีฬา การแสดงละคร

คนเก่งการรู้จักตนเอง แสดงออกโดยการวางแผนการพัฒนาความดีของตนเอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

59

คนเก่งเข้าใจบุคคลอื่น แสดงออกโดยทำงานเป็นกลุ่มร่วมกับผู้อื่น และวิเคราะห์การ

ทำงาน

คนเก่งการรอบรู้ธรรมชาติ แสดงออกโดยวิเคราะห์ พิจารณาวงจรชีวิตของสิ่งต่างๆ

นอกจากนี้หลังจากทำกิจกรรมรับรู้ข้อมูลผู้สมอง และถ่ายทอดแสดงออกแล้วควรให้ได้มีโอกาสวิเคราะห์สิ่งที่แสดงออกว่าดี ไม่ดี เหมาะสมหรือไม่ อย่างไร เก็บข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ ทำกิจกรรมไว้ในสมอง การเรียนรู้ที่เกิดก็จะมี ความหมายและพร้อมจะเป็นความรู้พื้นฐานที่สามารถนำมาใช้ในการเรียนรู้สิ่งใหม่ และพัฒนาตนเองต่อไปได้ (บึงอร เสรีรัตน์. 2544 : 24-28)

แคมป์เบลล์ (Campbell, 1989 : Online) ได้พัฒนากระบวนการในการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะเรียนรู้ผ่านศูนย์การเรียนรู้ ทั้งหมด 7 ศูนย์การเรียนรู้ภายในห้องเรียน โดยจัดให้ผู้เรียนเรียนรู้ในแต่ละศูนย์การเรียนรู้ประมาณ 20 นาที จากนั้นจึงเปลี่ยนไปเรียนรู้จากศูนย์การเรียนรู้อื่น

โดยศูนย์การเรียนรู้ทั้ง 7 ศูนย์ ที่ผู้สอนกำหนดขึ้น ดังนี้คือ

1. ศูนย์ปฏิบัติ (Building center) เป็นศูนย์ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำกิจกรรมต่างๆ ที่ได้รับมอบหมายโดยการใช้ส่วนของร่างกาย เป็นศูนย์การเรียนรู้ที่ต้องใช้การเคลื่อนไหวของร่างกาย ทั้งกล้ามเนื้อเล็ก และกล้ามเนื้อใหญ่
2. ศูนย์ตรรกะ (Math center) เป็นศูนย์ที่ให้ผู้เรียนได้ใช้สมองในการคิดคำนวณหาเหตุผล หรือคิดแก้ปัญหาที่ต้องใช้สมองเพราะมีความยุ่งยากซับซ้อน
3. ศูนย์ข้อมูล (Reading center) ให้ผู้เรียนศึกษาข้อมูลจากเอกสาร และสื่อประเภทต่างๆ โดยใช้ทักษะทางภาษา
4. ศูนย์ดนตรี (Music center) เป็นศูนย์ที่ใช้เสียงเพลงในการช่วยในการเรียนรู้ในเรื่องการใช้ภาษา เช่นการสะกดคำ โดยการเรียนรู้ผ่านเสียงเพลงและเสียงดนตรี
5. ศูนย์ภาพและมิติสัมพันธ์ (Art center) เป็นศูนย์ที่ใช้ภาพ รูปร่าง รูปทรง และขนาดของสิ่งของในการเรียนรู้
6. ศูนย์การร่วมมือ (Working together center) เป็นศูนย์การเรียนรู้ที่เน้นการทำงานร่วมกันเป็นคู่ เป็นกลุ่ม หรือเป็นทีม
7. ศูนย์การทำงานส่วนตัว (Personal work center) เป็นศูนย์การเรียนรู้ที่เน้นการทำงานที่มีลักษณะต้องทำคนเดียว การคิด การตัดสินใจ และแก้ปัญหาคนเดียวเช่น การตอบคำถาม ตอบแบบสอบถาม หรือแสดงความคิดเห็นต่างๆ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

60

คริสตีสัน (บรูเนีย. 2548 : 29-33 ; อ้างอิงจาก Christison. 1996. **Multiple Intelligences and Second Language Learners.**) ได้เสนอขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีพหุปัญญากับผู้เรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองไว้ 4 ชั้น ดังนี้

1. ชั้นระบุกิจกรรม ชั้นนี้เป็นการระบุกิจกรรมที่จะทำการจัดการเรียนรู้ภายในห้องเรียน โดยมีการจัดหมวดหมู่ตามชนิดของพหุปัญญา ดังนี้

1.1 ปัญญาด้านภาษา (Verbal-Linguistic Intelligence)

1.1.1 กิจกรรมการเรียนรู้คำศัพท์และไวยากรณ์ เป็นการเรียนรู้คำใหม่ ไวยากรณ์ และการฝึกใช้ทั้งคำศัพท์และไวยากรณ์ที่เรียนในการเขียน และสนทนาโต้ตอบ

1.1.2 กิจกรรมการพูดแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ เป็นการพูดนำเสนอ งาน หรือเรื่องราวต่างๆ การสนทนากัน หรือการโต้วาที

1.1.3 กิจกรรมการเล่าเรื่องซ้ำชั้น

1.1.4 กิจกรรมการพูดที่ไม่มีการเตรียมมาก่อน เป็นการพูดโดยไม่มีเนื้อเรื่องหรือมีการเตรียมการมาก่อน เป็นการพูดสด

1.1.5 กิจกรรมการเล่านิทาน

1.1.6 กิจกรรมการอ่าน เป็นการอ่านทั้งอ่านในใจ อ่านออกเสียง และอ่านจับใจความ

1.1.7 กิจกรรมการเขียน เป็นการเขียนบรรยาย เล่าเรื่อง เขียนโน้ต เขียนรายงาน และเขียนบันทึกส่วนตัว

1.1.8 กิจกรรมการเขียนอย่างสร้างสรรค์ เช่น เขียนเรื่องราว กลอน และนิยาย

1.2 ปัญญาด้านตรรกะ และคณิตศาสตร์ (Logical-Mathematical Intelligence)

1.2.1 กิจกรรมการเล่นเกมที่ต้องใช้กระบวนการแก้ปัญหา

1.2.2 กิจกรรมการนำเสนอที่ต้องใช้หลักการและเหตุผลในการอธิบาย

1.2.3 กิจกรรมที่ใช้ตัวเลข เป็นการบูรณาการนำตัวเลขมาใช้ในการวิเคราะห์ค่าทางสถิติในหัวข้อที่กำหนด

1.2.4 กิจกรรมการแก้ปัญหา เป็นการไขข้อปัญหาในสถานการณ์ที่กำหนด

1.2.5 กิจกรรมเชื่อมโยงความคิดที่มีความแตกต่างกัน

1.3 ปัญญาด้านมิติสัมพันธ์ (Visual-Spatial Intelligence)

1.3.1 กิจกรรมการที่เกี่ยวกับภาพ เช่น บัตรคำ วาดภาพ รูปภาพ กราฟ สไลด์ วิดีทัศน์ และภาพยนตร์

1.3.2 กิจกรรมการจินตนาการ เป็นการเชื่อมโยงระหว่างการออกแบบ ภาพ และ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

61

รูปแบบ

- 1.3.3 กิจกรรมฝังความคิด
- 1.3.4 กิจกรรมการออกแบบตกแต่ง เช่น บอร์ด
- 1.4 ปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว (Bodily-Kinesthetic Intelligence)
 - 1.4.1 กิจกรรมการใช้ส่วนของร่างกายในการทำกิจกรรมในห้องเรียน
 - 1.4.2 กิจกรรมภาษากาย เป็นการแปลความหมายจากภาษากาย
 - 1.4.3 กิจกรรมละครใบ้
 - 1.4.4 กิจกรรมแสดงละครสั้น
 - 1.4.5 กิจกรรมการแข่งขันหรือเกมที่ต้องใช้ร่างกาย
 - 1.4.6 กิจกรรมการออกค่าย ทัศนศึกษานอกห้องเรียน
 - 1.4.7 กิจกรรมการพูด และเขียนเกี่ยวกับประสบการณ์ส่วนตัว
- 1.5 ปัญญาด้านดนตรี (Musical-Rhythmic Intelligence)
 - 1.5.1 กิจกรรมการฟังดนตรี เพลง และจังหวะ
 - 1.5.2 กิจกรรมการร้อง หรือฮัมเพลง เป็นกิจกรรมที่ใช้เพลงอาจให้คิดเพลงที่เกี่ยวข้องกับห้องเรียน หรือกลุ่ม
 - 1.5.3 กิจกรรมการเล่นเครื่องดนตรี อาจให้ใช้เครื่องดนตรีคิดเพลงประกอบกิจกรรมต่างๆ
 - 1.5.4 กิจกรรมแต่งเพลง
 - 1.5.5 กิจกรรมต่อเพลง
 - 1.5.6 กิจกรรมการใช้เสียง หรือโทนเสียง ในการให้ความหมายของคำ
- 1.6 ปัญญาด้านความมีมนุษยสัมพันธ์ (Interpersonal Intelligence)
 - 1.6.1 กิจกรรมสนทนาโต้ตอบ เป็นการจับคู่สนทนา บอกเล่าเรื่องราวระหว่างกัน
 - 1.6.2 กิจกรรมการให้และรับฟังความคิดเห็นของกันและกัน เป็นกิจกรรมที่ผลัดกันถ่ายทอดเรื่องราวทั้งที่ดีและไม่ดี
 - 1.6.3 ยุทธวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ใช้กิจกรรมที่ต้องทำร่วมกันเป็นทีม
 - 1.6.4 ทำกิจกรรมเป็นคู่ และโครงการกลุ่ม
 - 1.6.5 กิจกรรมจิกซอว์ หรือต่อเรื่อง เป็นการ ปะติดปะต่อเรื่อง หรือภาพให้มีความชัดเจน กิจกรรมนี้ผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้ซึ่งกันและกันในกระบวนการและในการทำกิจกรรม
- 1.7 ปัญญาด้านเข้าใจตนเอง (Intrapersonal Intelligence)
 - 1.7.1 ทำกิจกรรมหรือเรียนรู้โดยตัวเองคนเดียว เป็นการให้ผู้เรียนทำกิจกรรมใด

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา⁶²

กิจกรรมหนึ่งด้วยตัวเองคิด แก้ปัญหาด้วยตัวเอง

1.7.2 กิจกรรมเขียนบันทึกส่วนตัว

1.7.3 กิจกรรมเรียนรู้จากสิ่งที่น่าสนใจเพียงจุดเดียว เป็นกิจกรรมที่ทำตามความสนใจของแต่ละบุคคล

1.7.4 ยุทธวิธีการคิด

1.8 ปัญญาด้านธรรมชาติ (Naturalist Intelligence)

1.8.1 กิจกรรมทัศนศึกษา เป็นการออกนอกสถานที่เก็บเกี่ยวประสบการณ์ที่เผชิญในธรรมชาติ หรืออาจนำธรรมชาติเข้ามาอยู่ในห้องเรียนอาจด้วยวิธีการใช้วิดีโอ หรือการใช้ของจริงเช่นพืช และสัตว์

1.8.2 กิจกรรมการเรียนรู้ธรรมชาติของสิ่งต่างๆ รอบตัวเป็นภาษาอังกฤษ

1.8.3 กิจกรรมที่กระตุ้นประสาทสัมผัส เช่นการใช้กลิ่น เสียง รสชาติ สัมผัส และสัญญาณ ที่เกิดในธรรมชาติ

1.8.4 จัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ

1.8.5 กิจกรรมนำเสนอภาพ หรือวาดภาพที่เกี่ยวกับธรรมชาติ

ในกิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีพหุปัญญา คริสตินสัน ได้นำเสนอไว้เพียง 8 ด้านเนื่องจากต่อมार्คเนอร์ได้นำเสนอปัญญาอีกหนึ่งด้านเป็นด้านที่ 9 คือ ปัญญาด้านการคิดใคร่ครวญ (Existential Intelligence) ซึ่งเป็นความฉลาดที่เกี่ยวกับการคิดใคร่ครวญในเรื่องต่างๆอย่างมีวิจารณญาณ รู้จักตั้งคำถามเกี่ยวกับตัวเอง เกี่ยวกับความเป็นไปของชีวิต รวมไปถึงชีวิตหลังความตาย เรื่องเหนือจริง และเรื่องลึกลับต่างๆ บุคคลที่มีความฉลาดในด้านนี้จะเป็นคนช่างคิด ช่างสงสัย สนใจในเรื่องศาสตร์ลึกลับหรือเรื่องเหนือธรรมชาติต่างๆ มีภาวะทางอารมณ์สูง และรู้จักที่จะแสวงหาความสงบทางใจ ชอบคิดใคร่ครวญสิ่งต่างๆ อย่างลึกซึ้ง มีอิสระในการคิด รู้ตัวเองว่าทำอะไร และพัฒนาความรู้สึกนึกคิดอยู่เสมอ ซึ่งได้แก่ นักคิด นักศาสนศาสตร์ ผู้นำศาสนา คนทรง และนักพยากรณ์ต่างๆ เด็กที่มีพรสวรรค์ทางด้านนี้จะมีวุฒิภาวะทางอารมณ์สูง รู้จักหาความสงบทางใจ ชอบที่จะเข้าวัด และรู้จักคิดแบบใคร่ครวญอย่างเหมาะสม (Gardner. 2005 : Online)

ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีพหุปัญญาจากของคริสตินสัน และนำหลักการแนวคิดในทฤษฎีพหุปัญญาที่มาร์คเนอร์ได้นำเสนอไว้มาปรับ และประยุกต์ใช้ในการระบุกิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีพหุปัญญาในงานวิจัยครั้งนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

63

2. **ชั้นวางแผน** เป็นชั้นที่วางแผนโดยการเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน พุคคยถึงสิ่งที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ เช่นความต้องการของผู้เรียน วิธีการในการจัดการเรียนรู้ ระดับ แนวทางเรียนรู้ กลวิธีในการเรียนรู้ ธรรมชาติของวิชาหรือหัวข้อที่จะเรียน การเรียนรู้ส่วนบุคคลของผู้เรียน และแนวทางการจัดการเรียนรู้ของผู้สอน

3. **ชั้นดำเนินกิจกรรม** เป็นการนำกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมาไปใช้ กิจกรรมที่นำไปใช้นั้นต้องเป็นกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสำหรับการประยุกต์ใช้กับปัญหา

4. **ชั้นพิจารณา** ชั้นนี้เป็นการพิจารณารายละเอียดเกี่ยวกับกิจกรรมภายในห้องเรียน กล่าวคือพิจารณาว่าสิ่งไหนที่ควรปรับปรุงแก้ไข

5. **ชั้นนำไปใช้** ชั้นนี้เป็นชั้นที่ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรมนำไปใช้ได้กับสถานการณ์จริง

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิด และหลักการการจัดการกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีปัญหาตามที่ คริสตินสัน (บรูเนีย. 2548 : 29-33 ; อ้างอิงจาก Christison. 1996. **Multiple Intelligences and Second Language Learners.**) ได้เสนอไว้จำนวนทั้งสิ้น 5 ชั้น มาปรับใช้เหลือเพียง 4 ชั้นตอน กล่าวคือนำชั้นที่ 1 คือชั้นระบุกิจกรรม และชั้นที่ 2 ชั้นวางแผนมารวมไว้ด้วยกันเป็นชั้นวางแผนระบุกิจกรรม ทั้งนี้เพื่อให้เหมาะสมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษและความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เนื่องจากระยะเวลาในการทดลองแต่ละหน่วยการเรียนรู้มีอย่างจำกัด จึงนำชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มารวมกันเป็น 1 ชั้นตอน

5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้การออกแบบการจัดการเรียนรู้แต่ละวิชาจะต้องอิงมาตรฐานการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้เป็นการเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้เนื้อหาวิชาตามมาตรฐาน และตัวชี้วัด เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตรงตามเป้าหมายที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดโดยการจัดการเรียนรู้อิงมาตรฐานนี้จะใช้หลักการของ เบ็คเวิร์ดดิไซน์ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้มี 3 ชั้น ดังนี้

1. **ชั้นกิจกรรมนำสู่การเรียนรู้** หมายถึง กิจกรรมการเตรียมความพร้อม การทบทวนความรู้หรือประสบการณ์เดิม การสร้างเสริมความสนใจของผู้เรียน เพื่อให้พร้อมรับการเรียนรู้ใหม่ที่ผู้สอนจัดไว้ในลำดับต่อไป

2. **ชั้นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน** หมายถึง กิจกรรมที่ผู้สอนดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามสาระ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

การเรียนรู้ที่ประกอบด้วยความรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อย่างเป็นลำดับขั้นตอนที่เหมาะสม และเป็นกระบวนการตามทักษะ/กระบวนการ ที่กำหนดไว้ เพื่อนำไปสู่กิจกรรมรวบยอดในขั้นสุดท้าย

3. ขั้นกิจกรรมรวบยอด หมายถึง กิจกรรมการสรุปรวมการเรียนรู้ที่ได้พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนมาแล้วข้างต้น กิจกรรมรวบยอดนี้เป็นกิจกรรมที่แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนบรรลุสู่มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด และเกิดการเรียนรู้ครบถ้วนตามสาระสำคัญที่กำหนดไว้ในหน่วยการเรียนรู้ นั้นหรือไม่ มากน้อยเพียงใด

ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ข้างต้น เป็นการออกแบบกิจกรรมที่ประกอบด้วยกิจกรรมทั้ง 3 ลักษณะโดยแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้หนึ่งอาจมีเวลาในการจัดการเรียนรู้หลายชั่วโมง ดังนั้น แผนการเรียนรู้จึงมักจำแนกออกเป็นหลายหน่วยการเรียนรู้และอาจมีเวลาที่แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับความเข้มข้นของจุดประสงค์ปลายทางที่กำหนดไว้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ (กรมวิชาการ. 2551 : 12-13)

ตาราง 1 เปรียบเทียบขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีพหุปัญญา กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

การจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีพหุปัญญา	การจัดการเรียนรู้แบบปกติ
1. ขั้นวางแผนระบุกิจกรรม 2. ขั้นดำเนินกิจกรรม 3. ขั้นนำไปใช้ 4. ขั้นพิจารณา (ปรับจาก Christison. 1996 : 33)	1. ขั้นกิจกรรมนำสู่การเรียนรู้ 2. ขั้นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3. ขั้นกิจกรรมรวบยอด (กรมวิชาการ. 2551 : 12)

การจัดการเรียนรู้แบบปกติมีขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ทั้งสิ้น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นกิจกรรมนำสู่บทเรียน เป็นการสร้างความสนใจของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนพร้อมในการเรียนรู้ ขั้นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ส่วนขั้นกิจกรรมรวบยอด เป็นกิจกรรมที่แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนบรรลุสู่มาตรฐานการเรียนรู้ หลังจากการได้รับการจัดการเรียนรู้ ในส่วนของการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีพหุปัญญา ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ขั้นแรก คือ ขั้นวางแผน เป็นการเลือกและสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีพหุปัญญาตามหัวข้อที่กำหนดในหน่วยการเรียนรู้หนึ่ง ขั้นที่สอง ขั้นดำเนินกิจกรรม เป็นการนำกิจกรรมที่เลือกหรือสร้างขึ้นนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ ขั้นที่สาม ขั้นนำไปใช้ เป็นการนำความรู้ที่ได้จากขั้นดำเนินกิจกรรมมา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

65

ประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ต่างๆ และขั้นสุดท้าย ขั้นพิจารณา เป็นการพิจารณา ปรับปรุง แก้ไข ข้อบกพร่องที่เกิดจากการทำกิจกรรม

การจัดการเรียนรู้ทั้งแบบปกติ และการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีปัญหาที่มีความแตกต่างกัน กล่าวคือ การจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีปัญหาจำเป็นต้องพิจารณาเลือก และสร้างกิจกรรมการเรียนรู้จากทฤษฎีปัญหาที่กำหนดไว้ เพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับหัวข้อในการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้หนึ่ง และเหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความหลากหลายในชั้นเรียน จากนั้นนำกิจกรรมที่เลือกและสร้างขึ้นไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่ผู้เรียน เมื่อดำเนินการจัดการเรียนรู้แล้วเสร็จ ผู้เรียนจะนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้กับสถานการณ์ที่ต่างออกไปจากที่ได้เรียนรู้มา สุดท้ายเป็นการพิจารณาส่วนที่ผู้เรียนเองประสบปัญหา และหาทางแก้ไข ซึ่งต่างจากการจัดการเรียนรู้แบบปกติ คือ การจัดการเรียนรู้แบบปกติ เริ่มจากเสริมสร้างความสนใจให้ผู้เรียนเกิดการอยากเรียนรู้ จากนั้นดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จนแล้วเสร็จ จึงสรุปผลจากการได้รับการจัดการเรียนรู้ว่าบรรลุตรงตามเป้าหมายการเรียนรู้มากน้อยเพียงใด ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบปกติมิได้คำนึงถึงความสามารถในการเรียนรู้ที่หลากหลายที่มีอยู่ในชั้นเรียนหนึ่งๆ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นแบบเดียว ไม่มีความหลากหลาย เป็นเพียงการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยในประเทศ

เกสร สายแสนทอง (2551 : 112) ได้ศึกษาการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา (ภาษาอังกฤษ) รหัสวิชา อ13101 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่าร้อยละ 88.89 ของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสารที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 ของคะแนนเต็ม โดยนักเรียนทุกคนมีพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้นอยู่ในระดับที่น่าพอใจ และร้อยละ 83.33 ของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสารที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 68 ของคะแนนเต็ม

ชนิษฐา บุญด้วยลาน (2547 : 72) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีปัญหา มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความสามารถทั้ง 8 ด้านกับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีปัญหา มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

66

จรรุวรรณ ทรัพย์เจริญ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม ทฤษฎีพหุปัญญาที่มีต่อความสามารถในการเชื่อมโยงและความคิดสร้างสรรค์ทางคณิตศาสตร์ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตาม ทฤษฎีพหุปัญญา มีความสามารถในการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์และความคิดสร้างสรรค์สูงกว่า เกณฑ์ร้อยละ 65 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บรมเนีย (2548 : 75) ได้ศึกษาการให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษามีส่วนร่วมในการใช้ กิจกรรมพหุปัญญาเพื่อส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษและการเรียนรู้ด้วยตนเองในการเรียน ภาษาอังกฤษ พบว่าทักษะการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนเพิ่มขึ้นมากที่สุด ตามด้วยทักษะการพูด การฟัง และการเขียน และการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเมื่อใช้กิจกรรม พหุปัญญาที่มีความสนุกสนานและน่าสนใจ

เบญจมาศ ชุ่มจิตต์ (2549 : 80) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ได้รับการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้และตาม แนวคิดพหุปัญญาพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์หลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการ จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญาสูงกว่าก่อนเรียนที่ระดับนัยสำคัญ .05

ปณิสตา สอนสุวิทย์ (2552 : 41) ได้ศึกษาการใช้กิจกรรมพหุปัญญาเพื่อส่งเสริมความ สามารถในการพูดนำเสนอเป็นภาษาอังกฤษและเจตคติเชิงบวกของนักเรียนระดับกำลังพัฒนา พบว่าความสามารถในการพูดนำเสนอเป็นภาษาอังกฤษของนักเรียนทั้งหมดผ่านเกณฑ์และอยู่ใน ระดับดีถึงดีมากคิดเป็นร้อยละ 85.55 หลังจากการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมพหุปัญญา และนักเรียนมีเจตคติ เชิงบวกต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นหลังจากการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมพหุปัญญา

วราพร ทองจีน (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ ภาษาอังกฤษ ความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาและความเชื่อมั่นในตนเองในการเรียนภาษาอังกฤษของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (รูปแบบที่ 2) กับการสอน แบบเดิม พบว่า ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา และความ เชื่อมั่นในตนเองในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (รูปแบบที่ 2) กับการสอนแบบเดิมแตกต่างกัน โดยคะแนนเฉลี่ยในการใช้ภาษาอังกฤษทั้งด้านการ ฟัง-พูด การอ่าน และการเขียน ความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาและความเชื่อมั่นในตนเองในการเรียน ภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (รูปแบบที่ 2) เพิ่มสูงกว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบเดิม

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา⁶⁷

วิลาวัณย์ จำปาแก้ว (2547 : 62) ได้ศึกษาการเรียนการสอนแบบบูรณาการพหุปัญญาเพื่อพัฒนาความสามารถในการเรียนภาษาอังกฤษและพหุปัญญาของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาพบว่าความสามารถในการเรียนภาษาอังกฤษด้านการฟัง-พูดของนักเรียนร้อยละ 83.33 ด้านการอ่านของนักเรียนร้อยละ 75 และด้านการเขียนของนักเรียนร้อยละ 75 อยู่ในระดับดีถึงดีมาก และพหุปัญญาของนักเรียนร้อยละ 91.66 ได้คะแนนพหุปัญญาร้อยละ 80 ขึ้นไป

สมใจ สุรินทร์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ 4 MAT. พบว่า นักเรียนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ 4 MAT. มีคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ทั้งในด้านความคิดคล่อง ความคิดยืดหยุ่นและความคิดริเริ่ม

หฤทัย กาศวิบูลย์ (2549 : 79) ได้ศึกษาการพัฒนาบทเรียนภาษาอังกฤษที่ใช้กิจกรรมตามแนวคิดพหุปัญญาเพื่อส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษของผู้เรียนระดับกำลังพัฒนา พบว่า บทเรียนภาษาอังกฤษที่ใช้กิจกรรมตามแนวคิดพหุปัญญามีประสิทธิภาพมากที่สุด นอกจากนี้ทักษะการฟัง-พูด การอ่าน และการเขียนของนักเรียนสูงขึ้นและผ่านเกณฑ์หลังจากการใช้กิจกรรมตามแนวคิดพหุปัญญา

อริญญา มาน้อย (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการใช้กิจกรรมพหุปัญญาที่มีต่อการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียน พบว่า ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางด้านทักษะภาษาไทยเฉลี่ยร้อยละ 76.56 ผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ในระดับดี คือมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 70 ขึ้นไป

อาทิตย์ อาจหาญ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์ทางคณิตศาสตร์ ความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา และความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรค และความสามารถในการแก้ปัญหา กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ประยุกต์ 2 และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ช่างอุตสาหกรรม สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 : การวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิคัล พบว่า ความคิดสร้างสรรค์ทางคณิตศาสตร์ ความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา และความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรค และความสามารถในการแก้ปัญหา มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อาทิตยา จิตบาล (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนแบบพหุปัญญาเพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการอ่าน การเขียนภาษาอังกฤษและทักษะการทำงานร่วมกันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า คะแนนความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนสูงขึ้นหลังการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนแบบพหุปัญญา คะแนนความสามารถในการเขียนสรุป

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

68

ความภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนแบบพหุปัญญาผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 และทักษะการทำงานร่วมกันของนักเรียนหลังการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนแบบพหุปัญญาอยู่ในระดับดี

อาริยา จิตรมิตร (2544 : 57) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาโดยการสอนตามแนวพหุปัญญากับการสอนตามคู่มือครู พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนตามแนวพหุปัญญามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจต่อวิชาสังคมศึกษาสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

เคลลี่ (Kelly. 2005 : Abstract) ได้ศึกษาการใช้ทฤษฎีพหุปัญญาในการจัดการเรียนรู้ต่อความกระตือรือร้นในการเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า นักเรียนแต่ละคนมีความกระตือรือร้นมากขึ้นหลังจากที่ได้เรียนโดยใช้กิจกรรมตามทฤษฎีพหุปัญญา

จอห์นสัน (Johnson. 2007 : Abstract) ได้ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมตามทฤษฎีพหุปัญญาที่มีต่อการแสดงออกและการเรียนรู้ของนักเรียนเกรด 6 พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีพหุปัญญามีผลต่อการแสดงออกและการเรียนรู้ของผู้เรียน กล่าวคือผู้เรียนมีความกล้าแสดงออกเพิ่มมากขึ้นและผลการเรียนรู้ของผู้เรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีพหุปัญญาเพิ่มสูงขึ้น

โบเทลโฮ (Botelho. 2003 : Abstract) ได้ศึกษาการใช้ทฤษฎีพหุปัญญาในการจัดทำหลักสูตรและเครื่องมือเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน และการสอนภาษาอังกฤษของครู พบว่าความสามารถในการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนเพิ่มสูงขึ้น และการจัดการเรียนรู้ของครูที่ใช้หลักสูตรและเครื่องมือตามทฤษฎีพหุปัญญามีศักยภาพ และประสิทธิภาพมากขึ้น

สแคปเพนส์ (Scapens. 2007 : Abstract) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาเพื่อพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมต้น พบว่า การจัดการเรียนการสอนที่ใช้ทฤษฎีพหุปัญญาเป็นฐานทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ได้เพิ่มสูงขึ้น

จากการศึกษางานวิจัยที่กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีพหุปัญญา พบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีพหุปัญญา ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงนำการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา⁶⁹

จัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายตามทฤษฎีปัญหามาใช้กับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษและความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4